

การศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้น
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวนัยน์ชนก ศรีทองสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1811-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF CLASSROOM TEACHER MANAGEMENT OF PRESCHOOLERS' BEHAVIORAL
PROBLEMS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Naichanok Srithongsuk

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Curriculum , Instruction , and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1811-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล
ของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวนัยนัชฌก ศรีทองสุข

สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ ศิริวรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ)

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นัยน์ชนก ศรีทองสุข : การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล
 ของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF CLASSROOM TEACHER
 MANAGEMENT OF PRESCHOOLERS' BEHAVIORAL PROBLEMS IN
 BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์,
 147 หน้า. ISBN 974-53-1811-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของ
 เด็กอนุบาล ของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร ในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก
 และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นอนุบาล
 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3
 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,104 คน จากโรงเรียน
 187 โรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตเกี่ยวกับการ
 การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่ครูประจำชั้นส่วนใหญ่พบ คือ พฤติกรรม
ทำร้ายร่างกายผู้อื่น
- 2) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่ครูประจำชั้นส่วนใหญ่พบ คือ พฤติกรรม
ไม่สนใจการเรียน
- 3) วิธีการจัดการพฤติกรรม พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมทันทีหลังเกิด
พฤติกรรม คือ อธิบายให้เด็กรู้ถึงผลเสียของสิ่งที่เด็กทำ และวางแผนการจัดการพฤติกรรมใน
ระยะยาว คือ สังเกตพฤติกรรมของเด็กเพื่อหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไข และการปรึกษา
ผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการจัดการพฤติกรรม

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2547..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4483728437 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : BEHAVIORAL PROBLEMS / CLASSROOM TEACHER MANAGEMANT /
PRESCHOOLER / BEHAVIOR MANAGEMENT

NAICHANOK SRITHONGSUK : A STUDY OF CLASSROOM TEACHER
MANAGEMENT OF PRESCHOOLERS' BEHAVIORAL PROBLEMS IN
BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISER : ASSOC.PROF. CHEERAPAN
BHULPAT, Ph.D. 147 pp. ISBN 974-53-1811-6

The purpose of this research was to study the classroom teacher management of preschoolers' behavioral problems in Bangkok Metropolis. This research was study in two types of preschoolers' behavioral problems that were 1) major behavior problems and 2) minor behavior problems. The subjects were 1,104 teachers from 187 schools. The research instruments used in this study were the questionnaire, the interviewing form, and the observation form of classroom teacher management. The data was analyzed by using frequency and percentage.

The research findings were as follows:

1. The most major behavioral problem that the teachers found in classroom was the behavior of hurting other people.

2. The most minor behavioral problem that the teachers found in classroom was the behavior of not paying attention on the study .

3. The method of classroom teachers management were that most of the teachers immediately managed the behavioral problems by explaining children about the effect of the behaviors , and having a long term planning about behavioral management : observing for the cause and finding the way to solve the problem , and consulting for parent participation about behavioral problem management.

Department.. Curriculum,Instruction,and Educational Technology
Field of study.....Early Childhood Education.....
Academic year.....2004.....

Student's signature.....NAICHANOK SRITHONGSUK.....
Advisor's signature.....Cheerapan Bhulpat.....
Co - Advisor's.....-.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง เพ็ญแข ลิ้มศิลา รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดารณี อุทัยรัตนกิจ ดร. ศรีนทร วิทยศิรินันท์ กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวรรณ เหมชะญาติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู อาจารย์ ทุกคน ทุกโรงเรียน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยให้ข้อมูลสำหรับทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ คนในครอบครัวศรีทองสุข ผู้ซึ่งให้กำลังใจและทุนทรัพย์ ตลอดระยะเวลาการศึกษาอย่างดียิ่ง รวมทั้งขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และคุณธนิศ วรเนติโพธิ์ ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ได้สำเร็จ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	12
1.1 ความหมายของพัฒนาการ.....	12
1.2 พัฒนาการด้านร่างกาย.....	13
1.3 พัฒนาการด้านสังคม.....	14
1.4 พัฒนาการด้านอารมณ์.....	15
1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา.....	16
2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	18
2.1 ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	18
2.2 ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	20
2.3 สาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	25
3. การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	28
3.1 การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	30

บทที่	หน้า
3.2 การจัดการชั้นเรียน.....	38
3.3 การสร้างวินัยในชั้นเรียน	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น.....	54
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม.....	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต.....	100
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์	107
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	111
อภิปรายผล.....	121
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	125
รายการอ้างอิง.....	126
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	131
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	132
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	136
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัย.....	54
2	จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงเรียนที่สังกัด.....	59
3	จำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด.....	60
4	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน และแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5	ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์.....	65
6	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามสถานภาพ.....	68
7	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น.....	72
8	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา.....	74
9	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมทำลายสิ่งของ.....	77
10	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมผลัก / ขน.....	80
11	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมหวงของ / แฉ่งของ.....	82
12	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมเล่นรุนแรง.....	84
13	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมชอบเอาชนะ.....	86
14	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมช่างฟ้อง.....	88
15	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน.....	90

16	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก.....	92
17	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมนิ้วเนี่ย.....	94
18	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ.....	96
19	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ.....	98
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ในชั้นเรียนโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3.....	100
21	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ในชั้นเรียนโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3.....	102
22	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร.....	105
23	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ครูประจำชั้นพบในชั้นเรียน.....	107
24	พฤติกรรมที่ครูคิดว่าต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากการสัมภาษณ์.....	108

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
---	---------------------------	----

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคมนั้นจำเป็นจะต้องเริ่มตั้งแต่ระยะต้นของชีวิตโดยเฉพาะช่วง 0 – 6 ปีเนื่องจากเป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งคันทันนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ได้ศึกษาพบว่า “ช่วง 2 – 3 ปีแรกจะมีการสร้างเส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อหรือซินแนปส์ขึ้น และหากเส้นใยประสาทไม่ได้รับการกระตุ้นในช่วงนี้ เมื่อเด็กอายุประมาณ 10-11 ปี ใยประสาทส่วนที่ไม่ได้ใช้งานจะถูกกำจัดออกไป” ดังนั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสมองและการเรียนรู้ของเด็กคือสถาบันครอบครัวและโรงเรียน เมื่อเด็กอายุ 3 ปี เด็กจะต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในชีวิตเติบโตอยู่ที่โรงเรียน ครูและโรงเรียนจึงเข้ามามีบทบาทและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างทักษะพัฒนาการของสมองโดยการกำหนดนโยบายและการวางหลักสูตรทางการศึกษา

Bloom (1964 อ้างถึงใน อุทุมพร พรายอินทร์, 2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า “ เป็นช่วงที่สำคัญของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีความสามารถด้านการเรียนรู้มากที่สุดและหากได้รับการเสริมสร้างจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องทั่วไปและเฉพาะเรื่องได้ดี ”

จากความสำคัญของเด็กดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำหลักสูตรก่อนประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีหลักการในการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรจะต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จากการจัดสื่อและของเล่นที่หลากหลายมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้เด็กเป็นผู้กระทำเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง

การทำงานกับเด็กปฐมวัยที่ประสบผลสำเร็จ ครูจะต้องมีความสามารถในการจัดห้องเรียน และการจัดการชั้นเรียนสำหรับเด็ก เพราะการจัดการชั้นเรียนมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก ที่จะแสดงออกมาเมื่ออยู่หรือทำงานร่วมกับเพื่อน Croser (-1992) นำเสนอวิธีจัดการชั้นเรียน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนเริ่มเรียน ครูต้องดูแลการจัดห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมประจำวัน โดยคำนึงถึงการจัดห้องเรียนที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว ที่คล่องตัวที่ช่วยสกัด (ยับยั้ง) การเอะอะโวยวาย ช่วยเสริมความปลอดภัยและเชิญชวน ให้เกิดการสำรวจอย่างมีความหมาย
2. เวลาและกลับจากโรงเรียน การดูแลเด็กที่มาถึงโรงเรียนอย่างดีจะช่วยสร้างบรรยากาศ ที่ดีได้ตลอดทั้งวัน และเมื่อถึงเวลาที่เด็กกลับบ้านครูจะต้องมีการวางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติ ก่อนกลับบ้านเพื่อจะช่วยลดความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นในช่วงสุดท้ายของวัน
3. การจัดการเพื่อความต่อเนื่อง การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ครูจะต้อง มีการกำหนดระยะเวลาว่าเมื่อไหร่ควรจะหยุดกิจกรรมหรือควรจะให้กิจกรรมดำเนินต่อไป และรู้ว่าเมื่อไหร่จะดำเนินกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่งเพื่อเป็นการ ดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. การปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ครูจะต้องจัดเครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมครูจะต้อง มีการกำหนดข้อตกลงในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือก่อนทุกครั้งเพื่อความปลอดภัยต่อตัวเด็ก
5. การจัดการกับความขัดแย้ง ความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้นอย่างธรรมชาติ ในการทำงานหรือมีชีวิตร่วมกัน การเกิดความขัดแย้งในห้องเรียนจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ที่จะเผชิญกับความขัดแย้งได้ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้นจริงเมื่อมีข้อขัดแย้ง เกิดขึ้นครูอาจช่วยเด็กในการแก้ปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสมโดยอาจให้ทางเลือก ให้เด็กลอง ถ้าวิธีการที่เด็กเลือกไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ครูก็ช่วยเหลือให้เด็กเลือกสิ่งที่จะนำไปปฏิบัติได้

สำหรับการจัดการกับความขัดแย้งของภายในห้องเรียน Essa (1999) ได้เสนอทฤษฎี ในการจัดการไว้ 4 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีพฤติกรรม สิ่งที่เด็กทำนั้นจะมีทั้งการได้รับแรงเสริมและไม่ได้รับแรงเสริม จากคนรอบข้าง พฤติกรรมที่ยอมรับได้จะดำเนินต่อไปถ้าได้รับการเสริมแรง ส่วนพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาจะหมดหรือถูกกำจัดไปถ้าไม่ได้รับการเสริมแรง แต่หลายพฤติกรรมที่เป็นปัญหายังคงดำเนินต่อไปเพราะเด็กได้รับความสนใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรม พฤติกรรมที่เหมาะสม หลาย ๆ พฤติกรรมนั้นไม่ได้ดำเนินต่อไปเพราะเด็กไม่ได้รับแรงเสริม พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

เด็กมาจากรูปแบบที่พัฒนามาจากอดีตหรือจากการขาดความเข้าใจเนื่องจากการมีประสบการณ์ทางสังคมจำกัด ทักษะนี้ผู้ใหญ่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของเด็กอย่างเป็นระบบให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นการตรวจสอบว่าทำไมเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและจัดหาเทคนิคในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการตรวจสอบส่วนประกอบที่อาจเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นครูจะต้องตัดสินใจสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก่อนที่จะจัดการกับพฤติกรรมเหล่านั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการควรจะใช้วิธีการสนับสนุน การให้กำลังใจและกระตุ้นให้เหตุผลมากกว่าการให้รางวัลหรือการลงโทษ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์นี้มีพื้นฐานจากขั้นตอนพัฒนาการของ Erikson

3. ทฤษฎีทางด้านมนุษยนิยม ทฤษฎีนี้สร้างบนหลักการที่เคารพซึ่งกันและกัน และการยอมรับระหว่างผู้ใหญ่และเด็กจะต้องเน้นการปฏิสัมพันธ์ เมื่อเด็กมีปัญหาครูจะต้องเคารพสิทธิเด็กและความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก ครูไม่ควรให้คำแนะนำในการปฏิบัติหรือในวิถีทางที่ถูกต้องทันทีแต่ครูควรให้การฟังอย่างตั้งใจเป็นเทคนิคที่จำเป็นที่ให้ปฏิริยาสะท้อนกลับไปที่เด็ก เช่น การตอบสนองกลับ แนะนำผู้ใหญ่เข้าใจว่าเด็กสื่อสารอะไร ในขณะที่เดียวกันผู้ใหญ่ให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยครูจะสื่อสารให้เด็กรู้ถึงความรู้สึกของครูแทนที่จะบอกว่าเด็กทำผิดหรือทำสิ่งที่ไม่ควรทำ

4. ทฤษฎีทางด้านสติปัญญา เน้นที่พัฒนาการทางด้านจริยธรรม เด็กเพิ่มความสามารถในการคิดแบบมีเหตุผลและความเป็นตัวของตัวเอง ครูให้เด็กมีโอกาสในการตัดสินใจถึงพฤติกรรมของเด็กต่อผู้อื่นผ่านการใช้เหตุผลที่คำนึงถึงสิทธิและความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าการลงโทษ การตักเตือน หรือการควบคุม

Schickedanz (1983) ได้เสนอหลักการพื้นฐานในการจัดการชั้นเรียนไว้ สรุปความได้ดังนี้

1. เป้าหมายของการสอน ครูจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี
2. กฎของห้องเรียนจะต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโปรแกรม
3. เป้าหมายของการฝึกฝนวินัยคือความร่วมมือของเด็กในกิจกรรมการเรียน
4. การจัดการชั้นเรียน คือ การจัดการกับพฤติกรรมทั้งหมดของเด็ก
5. เป็นความรับผิดชอบของครูที่จะพัฒนาและคงระบบการจัดการที่ดี

นอกจากนี้ทางกรมวิชาการ (2542) ยังได้จัดทำเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อเป็นแนวทางให้กับครูอนุบาลทั่วประเทศไปใช้ในการจัดการกับพฤติกรรมของเด็กอนุบาล โดยได้ให้ความหมายของเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบไว้ว่า " เป็นวิธีการทำให้เด็กมีสมาธิรับรู้

เรื่องราวต่าง ๆ โดยการเรียกความสนใจของเด็กก่อนเริ่มกิจกรรมและระหว่างดำเนินกิจกรรม มาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการ ซึ่งเป็นการดึงความสนใจให้เด็กกลับมาสนใจและเป็นการเปลี่ยน อริยาบถให้กับเด็ก " การเตรียมเด็กให้สงบมีหลายวิธีสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ลักษณะท่าทาง ซึ่งครูจะต้องนัดหมายกับเด็กว่าหากเห็นครูทำท่าแล้ว ต้องทำตามโดยครูจะต้องมีสีหน้าที่สงบเพื่อจะช่วยให้เด็กสงบลงด้วย
2. การใช้เพลงที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและเป็นเพลงที่มีท่าทางประกอบ
3. การท่องคำคล้องจองที่มีข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ มีท่าทางประกอบที่สร้างความสนใจของเด็ก
4. การใช้แสง - สี เมื่อครูต้องการดึงความสนใจของเด็กทั้งห้องให้ฟังครูพูด
5. การใช้สื่อหุ่นที่มีรูปร่างหน้าตาต่าง ๆ เมื่อครูต้องการเริ่มกิจกรรมใหม่

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่อง ความสนใจในการรับรู้ของ เด็กวัยปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบด้วยการดึงความสนใจของเด็กปฐมวัยที่กำลังคุยหรือเล่นกันอยู่เพื่อหันเหความสนใจมาสู่กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่โดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น หุ่น การใช้ท่าทาง คำคล้องจอง เพลงหรือปริศนาคำทายและโดยวิธีปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีความสนใจ ในการรับรู้การร่วมกิจกรรมในวงกลมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยวิธีปกติ

ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล คือครูจะต้องรู้จัก และเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมปกติของเด็กในช่วงวัยนั้น ๆ เพราะเด็กแต่ละวัยย่อมมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กจะช่วยให้ครู เข้าใจพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กได้ การเข้าใจธรรมชาติของพัฒนาการและการเรียนรู้ระหว่าง ช่วงปฐมวัยทำให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมนั้นอาจเกิดจากหลายสาเหตุ การวินิจฉัยหาสาเหตุนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ครูควรทำด้วยความรอบคอบ พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจเกิดจากสาเหตุเดียวหรือหลายสาเหตุก็ได้ ครูก็เป็นสาเหตุทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ สมพร สุทัศนีย์ (2541) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้ 2 สาเหตุ คือสาเหตุจากตัวเด็กและสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

1. สาเหตุจากตัวเด็ก สามารถแบ่งได้ 2 ทาง คือ

1.1.ทางกาย ได้แก่การที่เด็กมีร่างกายผิดปกติ เป็นโรคเรื้อรัง

1.2.ทางใจ เกิดจากการที่เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การไม่ได้รับความรักความเอาใจใส่

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก คือ บ้านโรงเรียน สังคม และสื่อมวลชน เมื่อเด็กมาโรงเรียน ครูก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ โดยเกิดจากการที่ครูไม่ได้มีการเตรียมการสอนที่ดี สอนไม่น่าสนใจ ไม่ยุติธรรม เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญกับเด็ก นอกจากนี้การปกครองชั้นเรียนของครูก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เพราะการปกครองชั้นเรียนก่อให้เกิดบรรยากาศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาวด้วย เช่น การเข้มงวดกดขี่จนเกินไป กำหนดกิจกรรมให้ทำโดยไม่คำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของเด็กหรือการปกครองแบบตามสบายเด็กจะเรียนหรือไม่เรียนก็ได้เป็นต้น

การเลี้ยงดูของครอบครัวก็มีส่วนสำคัญ เด็กที่มาจากครอบครัวที่ประสบประหม่มากเกินไป อาจกลายเป็นคนที่ทำอะไรไม่เป็น เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่อารมณ์ร้ายอาจเป็นเด็กก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง สภาพการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันส่งผลให้เด็กมีบุคลิกลักษณะที่ต่างกันไปและเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลความต่างต่างนั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาในชั้นเรียนได้ Herbert (1978) ได้กล่าวถึงเด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ไว้ว่า “ เด็กจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะรบกวนชั้นเรียน เช่น แหกแถว ตะโกนยั่ว พูดไม่ถูกกาลเทศะ ลุกจากที่นั่ง รบกวน ไม่เชื่อฟังอยู่บ่อย ๆ ”

Schickedanz (1983) แบ่งลักษณะของพฤติกรรมไว้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่มีปัญหาน้อย (Minor misbehavior) และพฤติกรรมที่มีปัญหามาก (Major misbehavior) สรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่มีปัญหาน้อย เป็นพฤติกรรมที่ไม่รบกวนผู้อื่นและเป็นพฤติกรรมที่รบกวนตัวเองทำให้ไม่สามารถไปถึงเป้าหมายของการเรียนได้ เช่น การนั่งฝันหวาน เหม่อลอย ซึ่งพฤติกรรมนี้ใช้วิธีการแก้ไขที่ไม่ซับซ้อน บางพฤติกรรมอาจเพิกเฉยได้

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก เป็นพฤติกรรมที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของเด็กกับเพื่อนและกับครู อาจรวมถึงการสู้กัน การทำลายสิ่งของด้วยความตั้งใจ การแสดงความท้าทายต่อต้าน พฤติกรรมเหล่านี้ครูไม่สามารถเพิกเฉยได้และต้องการการแก้ไขโดยตรง

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลย่อมส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งของตนเองและของผู้อื่นแต่จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดพฤติกรรม Justen และ Howerton (1993) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ในการจัดการพฤติกรรม สรุปได้ 8 ข้อดังนี้

1. การให้แรงเสริมบวก เป็นการเพิ่มพฤติกรรมให้เกิดขึ้นโดยการให้สิ่งเร้าที่เพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การให้สติ๊กเกอร์ อาหาร ยิ้ม และใช้คำพูดชมเชย
2. การให้แรงเสริมทางลบ เป็นการคงไว้หรือเพิ่มพฤติกรรมโดยจะเอาสิ่งที่เด็กไม่ชอบเข้าไปสู่พฤติกรรมนั้น เช่น การที่เด็กทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานเสร็จจะได้มีเวลาเล่น ถ้ายังทำงานไม่เสร็จเด็กก็จะไม่ได้ไปเล่น
3. การลงโทษ เป็นวิธีการที่ใช้เมื่อต้องการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาจต้องใช้การลงโทษ มักเป็นวิธีที่ใช้กับพฤติกรรมรุนแรงแต่เป็นวิธีที่ควรระมัดระวังในการใช้ เพราะเป็นการใช้ผลที่ไม่น่าพอใจมาจัดการกับพฤติกรรม
4. การเพิกเฉย เป็นวิธีการที่หยุดการเสริมแรงทั้งหมด ใช้สำหรับพฤติกรรมที่พิเศษ เช่น ถ้าครูต้องการเพิกเฉยกับพฤติกรรมพูดเสียงดังแต่เพื่อนในห้องยังคงให้ความสนใจกับพฤติกรรมนั้นอยู่การเพิกเฉยก็ไม่สามารถใช้ได้ เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเพิกเฉยการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมของเด็กในช่วงแรก เช่น ถ้าเด็กพยายามตะโกนออกมาเพื่อเรียกร้องความสนใจ แต่ยังไม่ได้รับความสนใจเขาจะต้องพยายามตะโกนให้ดังขึ้นอีกและถ้าครูเพิกเฉยพฤติกรรมก็จะหายไป
5. การใช้แรงเสริมที่เหมาะสม เป็นการใช้ตัวเสริมแรงเพื่อช่วยให้พฤติกรรมไม่เป็นปัญหามากขึ้น เช่น การให้เด็กอยู่ในห้องเรียน ครูจะให้รางวัลเมื่อเด็กไม่ออกไปนอกห้อง ถึงแม้ว่าเด็กจะนั่งที่หรือไม่ก็ตาม สำหรับเด็กบางคนวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเริ่มต้นจัดการกับพฤติกรรม
6. การใช้เวลานอก เป็นการเอาเด็กออกจากการเสริมแรงที่ได้รับช่วงเวลาหนึ่ง เช่น การแยกเด็กไปอยู่ห้องอื่น การนั่งดูเฉย ๆ ไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เพื่อนทำอยู่
7. การตอบสนองสิ่งที่ทำเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่ปรารถนา ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสูญเสียอภิสิทธิ์บางอย่าง เช่น คุยเสียงดังในห้องจะหักคะแนน 10 คะแนน
8. การแก้ไขมากกว่าสิ่งที่ได้กระทำ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธี คือ การชดใช้สิ่งที่ทำ คือ การที่เด็กจะต้องแก้ไขสิ่งที่ทำให้เป็นเหมือนเดิมและพัฒนาให้ดีขึ้น เช่น เด็กเขียนกำแพงก็ต้องทำความสะอาดกำแพงทั้งหมดไม่ใช่เฉพาะส่วนที่เด็กเขียนเท่านั้น และการฝึกฝนทางบวก คือการให้เด็กได้ฝึกฝนสิ่งที่ถูกต้อง เช่น ทำรายงานสภปรกเลอะเทอะอ่านยาก จะต้องทำงานฉบับนั้นใหม่และทำงานฉบับอื่นให้เรียบร้อยด้วย

ปัจจุบันนี้มีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ปัญหาพฤติกรรมของเด็กก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และปัญหาเหล่านี้มักเกิดขึ้นมากในสังคมเมือง เช่น ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสังคมที่มีความแตกต่างของสภาพแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัด ประชากรที่อยู่อาศัยก็มาจากสังคมที่หลากหลายส่งผลให้สภาพแวดล้อมแตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมาก

สื่อต่าง ๆ ที่นำเสนอในปัจจุบันก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเด็กด้วย สมพร สุทัศนีย์ (2541) ได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดจากสื่อสื่อบุคคลได้ว่าสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือภาพยนตร์ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก สื่อมักเสนอข่าวสารที่ยั่วยให้เด็กแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ บางครั้งมีภาพที่ล่อแหลมรุนแรงซึ่งเด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะว่าสิ่งที่เห็นดีหรือไม่ จึงเลียนแบบและส่งผลให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น สำหรับเด็กอนุบาลนั้นครูถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อจากครอบครัว เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ครูถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อจากครอบครัว เพราะเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไม่ว่าจะเกิดจากตัวเด็กเอง หรือเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กครูจะเข้าไปช่วยเหลือและหาทางจัดการพฤติกรรมเหล่านั้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีข้อกำหนดในมาตราต่าง ๆ ที่เน้นถึงความสำคัญในการดูแลและให้การศึกษแก่เด็กโดยมุ่งหวังให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองให้จัดการเรียนการสอนได้สนองความต้องการของเด็กและให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดต่าง ๆ ในการแก้ไขพฤติกรรมของเด็กมาใช้มากมาย ดังที่กล่าวไปในข้างต้นซึ่งสิ่งเหล่านี้ น่าจะส่งผลให้ครูได้รับการส่งเสริมให้มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การจัดการชั้นเรียนที่ดีขึ้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร ในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร มุ่งศึกษาการจัดการพฤติกรรมของเด็ก 2 ประเภท ได้แก่

- 1.1 พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก
- 1.2 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นอนุบาลในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

ครูประจำชั้นอนุบาลแต่ละสังกัดที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กอนุบาลใกล้เคียงกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง การกระทำ หรือการแสดงออกของเด็กปกติที่เป็น การรบกวนหรือที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกหรือเกิดอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัย ต่อตนเองหรือต่อบุคคลอื่นภายในโรงเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหาย ต่อตนเองและบุคคลรอบข้างในระดับที่เกินกว่าพฤติกรรมตามวัย โดยการกระทำนั้นมีผลให้ กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ต้องหยุดชะงัก ไม่เป็นไปตามข้อตกลงของชั้นเรียน มีผลทางลบต่อร่างกาย และความรู้สึกซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำและมีความรุนแรง

การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาของเด็กปกติที่เด็กได้กระทำหรือได้แสดงออกต่อตนเองหรือบุคคลอื่นภายในโรงเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งที่เป็นปัญหามากและปัญหาน้อย

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกใด ๆ ของเด็กปกติที่นำไปสู่การเกิดอันตรายโดยตรงต่อสุขภาพและความปลอดภัยรวมถึงการกระทำ ที่มีผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่นและเป็นพฤติกรรมที่ครูไม่สามารถเพิกเฉยได้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกใด ๆ ของเด็กปกติที่ทำให้ตัวเองไม่สามารถไปถึงเป้าหมายของการเรียนได้ เป็นพฤติกรรมที่รบกวนตัวเอง

เด็กอนุบาล หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปีในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ครูประจำชั้น หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 และสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2 ฝึกการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในชั้นเรียนเด็กอนุบาล

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 13,116 คน ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 171 คน และครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 2,134 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15,421 คน

2.2 ตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ได้ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 634 คน ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 171 คน และครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 299 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,104 คน

2.3 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อเลือกครูประจำชั้นที่ใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุดดังนี้

3.1 แบบสอบถามการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน

3.2 แบบสังเกตการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน

3.3 แบบสัมภาษณ์การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังตัวอย่างประชากร จำนวน 1,104 คน แล้วรับคืนทางไปรษณีย์

4.2 ผู้วิจัยทำการสังเกตและสัมภาษณ์ ครูประจำชั้นอนุบาลด้วยตนเอง โดยทำการสังเกตและสัมภาษณ์ครูประจำชั้นของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 3 คน โรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 2 คน และสังกัดสำนักงานศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน รวมจำนวน 7 คน โดยสังเกตคนละ 5 วัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

5.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา จัดหมวดหมู่แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง ส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมนำมาจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อสรุปเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลพื้นฐาน และวิธีการเกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูอนุบาลในการจัดการพฤติกรรมของเด็กอนุบาลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้น
ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว
ได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของพัฒนาการ
 - 1.2 พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.3 พัฒนาการด้านอารมณ์
 - 1.4 พัฒนาการด้านสังคม
 - 1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา
2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 2.2 ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 2.3 สาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
3. การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 3.1 การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 3.2 การจัดการชั้นเรียน
 - 3.3 การสร้างวินัยในชั้นเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของพัฒนาการ

นิตยา คชภักดี (2543) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการไว้ว่า หมายถึง “ การเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่และวุฒิภาวะทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้นตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ และความสามารถในการปรับตัว ต่อสภาพแวดล้อมหรือภาวะใหม่ ” และได้จำแนกพัฒนาการของมนุษย์ไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การใช้สัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

2. ด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรับรู้ รู้จักสังเกต จดจำ วิเคราะห์ การรู้จัก รู้เหตุผล และความสามารถ ในการแก้ปัญหา การสังเคราะห์ ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำ ดังนั้นพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อความหมายรวมถึงการใช้ตากับมือทำงานประสานกัน เพื่อแก้ปัญหาจึงมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา

3. ด้านจิตใจ - อารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึก ความสามารถในการแยกแยะและการควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญ กับสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือตนเองซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ พัฒนาการทางด้านสังคม ทำให้ในบางครั้งมีการรวมพัฒนาทางด้านจิตใจ - อารมณ์ และสังคม อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

4. ด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นและ การปรับตัวในสังคม สามารถทำหน้าที่ของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเอง รู้กาลเทศะ นอกจากนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ คุณธรรมและ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ทำให้รู้จักแยกแยะถูกผิดและสามารถในการเลือกดำรงชีวิตในทาง ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

5. ด้านจิตวิญญาณ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรู้จักคุณค่า ของชีวิต สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพ วัฒนธรรม และการมีคุณธรรม การควบคุมตนเองให้มีความ อดทนอดกลั้น มีเมตตากรุณา มีความซื่อสัตย์ เป็นต้น

สุชา จันทร์เอม (2542) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการไว้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านโครงสร้างและแบบแผนอินทรีย์ทุกส่วน การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้า ไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปอีกระยะหนึ่งทำให้เด็กมีลักษณะและความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามลำดับทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม

และพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพและจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย (กรมวิชาการ , 2546)

ทิสนา แรมมณี และคณะ (2536) ได้สรุปพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการนิยมแบ่งออกเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส ฯลฯ
2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกและการแสดงออกเมื่อมีความรู้สึกต่าง ๆ ฯลฯ
3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ ความสามารถในการติดต่อและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การปรับตัว การรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การรับรู้จากประสาทสัมผัสการคิดความจำ การเรียน ภาษา ฯลฯ

1.2 พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical Development)

ในระยะแรกของชีวิตอวัยวะส่วนต่าง ๆ กำลังอยู่ในระหว่างการก่อตัวให้สมบูรณ์ แม้เด็กทารกที่คลอดออกมาและดูร่างกายครบถ้วนสมบูรณ์ แต่แท้ที่จริงเซลล์สมองและระบบการทำงานของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังต้องพัฒนาไปอีกระยะหนึ่งจึงจะสมบูรณ์เต็มที่ การที่เด็กมักไม่อยู่นิ่งเคลื่อนไหวเกือบตลอดเวลาเป็นการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กและกระตุ้นการสร้างใยไขของประสาทที่พัฒนาเกือบสมบูรณ์ ในวัยนี้เด็กจะมีการเพิ่มน้ำหนักของกล้ามเนื้ออย่างเห็นได้ชัด โดยจะมีการเพิ่มทั้งน้ำหนักของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น กล้ามเนื้อตามแขน ขา และกล้ามเนื้อย่อย เช่น กล้ามเนื้อนิ้วมือ เด็กจะมีความสามารถในการเคลื่อนไหวมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามอายุจนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมได้ดีซึ่งสอดคล้องกับ เกรทตี (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร , 2538) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมือในการวาดรูป พบว่าเด็กอายุ 3-4 ขวบ กล้ามเนื้อมือจะพัฒนามากขึ้น เด็กสามารถจะบังคับมือในการวาดรูปทรงเรขาคณิตได้ เช่น รูปวงกลมหรือสี่เหลี่ยม และหลังจากระยะนี้เด็กจะมีการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมือดีขึ้นอีก โดยเด็กจะสามารถนำรูปทรงเรขาคณิตมาประกอบกันเป็นภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเห็นในสภาพแวดล้อม เช่น คน หรือบ้าน เมื่อเด็กอายุได้ 5 ขวบ เด็กจะเริ่มวาดภาพต่าง ๆ เช่น สุนัข ต้นไม้ นอกจากนั้นยังสามารถวาดรูปทรงเรขาคณิตที่สลับซับซ้อน เช่น รูปหกเหลี่ยมจะวาดได้เมื่ออายุประมาณ 6 ขวบและรูปภาพ 3 มิติ จะสามารถวาดได้เมื่อเด็ก

อายุ 9 – 10 ขวบ นอกจากนี้การศึกษาถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวยังพบว่า ในระยะเด็กปฐมวัยเด็กจะสามารถขี่รถสามล้อได้ ขึ้นลงบันไดเองได้คล่องขึ้น

ทิสนา แชมมณีและคณะ (2536) ได้แบ่งลักษณะของพัฒนาการทางร่างกายไว้

2 ลักษณะใหญ่ คือ พัฒนาการทางสุขภาพและพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว

1. พัฒนาการทางสุขภาพ ดัชนีสำคัญในการบ่งชี้ถึงสุขภาพ ได้แก่ น้ำหนักและส่วนสูง เด็กควรมีน้ำหนักและส่วนสูงสมวัยและมีการเพิ่มน้ำหนักและส่วนสูงตามอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยของเด็กในประเทศของตน

2. พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว เด็กปฐมวัยจะพัฒนาความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวโดยเริ่มต้นจากส่วนบนของร่างกาย คือ ศีรษะไปสู่ลำตัว ขา และเท้าและเริ่มจากลำตัวไปยังแขนขาและไปสู่ปลายนิ้วมือ นิ้วเท้า ตามลำดับ ตลอดจนเริ่มจากการควบคุมกล้ามเนื้อมัดใหญ่ไปสู่การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก นอกจากการพัฒนากล้ามเนื้อเพื่อการเคลื่อนไหวเด็กยังพัฒนาความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ การมอง การฟัง การชิม การดม และการลูบคลำสัมผัสด้วย แม้ความเปลี่ยนแปลงจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนเท่ากับพัฒนาการทางโครงสร้างของร่างกายและการเคลื่อนไหวก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของแคปแลน (อ้างถึงใน นิตยา ประพศุทธิกิจ , 2539) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กเล็กพบว่าเด็กที่ได้ทำกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่อย่างต่อเนื่องจะพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และยังพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

1.3 พัฒนาการทางด้านสังคม (Social Development)

เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นและการดำรงตนในสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด โดยสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัวเด็กจะเป็นตัวกำหนดว่าเด็กควรจะถูกเลี้ยงดูและอบรมอย่างไร และลักษณะใดถือเป็นปกติ

เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักเล่นกับเพื่อนได้ดีขึ้น เด็กเริ่มรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ เริ่มแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การร่วมมือ การยอมรับฟัง แสดงความเป็นผู้นำ รู้จักการแข่งขัน เด็กวัยนี้ เด็กชายมักจะเล่นกับเด็กชาย เด็กหญิงมักจะเล่นกับเด็กหญิงและมักจะเปลี่ยนเพื่อนเล่นไปเรื่อย ๆ การคบเพื่อนก็คบกันเป็นเพื่อนเล่นมากกว่าที่จะเป็นมิตรที่ยั่งยืน (สุชา จันท์เอม , 2542)

ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2538) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยไว้สรุปความได้ว่า เป็นวัยของการเริ่มออกสู่สังคมภายนอก เด็กจะมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คนในครอบครัวของเด็ก ซึ่งจากการปฏิสัมพันธ์นี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรม

ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับเพื่อให้ได้อยู่ร่วมในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสังคมอย่างรวดเร็ว พัฒนาการทางสังคมนี้เราจะเห็นได้จากการเล่นของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะแบ่งเป็นระยะต่าง ๆ ตามลำดับ ในระยะเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มักจะอยู่ในระยะของการเล่นแบบการเล่นที่สัมพันธ์กับเด็กคนอื่น (associative play) ซึ่งเป็นลักษณะของการเล่นที่เด็กมีการเล่นกับกลุ่มเพื่อนโดยมีทั้งเพื่อนหญิงและเพื่อนชายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน การเล่นแบบนี้เป็นลักษณะของการเล่นรวมกลุ่ม มีความสัมพันธ์ระหว่างเด็กในกลุ่ม แต่เด็กแต่ละคนจะเล่นตามความต้องการของตัวเอง เมื่อเด็กอยู่ในระยะปฐมวัยตอนปลาย การเล่นอาจเปลี่ยนไปเป็นลักษณะของการเล่นโดยร่วมมือหรือจัดการเล่นเป็นระบบ (cooperative play) ซึ่งเป็นการเล่นที่มีกฎเกณฑ์ในการเล่น การเล่นแบบนี้มักเกิดขึ้นในเด็กอายุ 6 ขวบขึ้นไป เช่น การเล่นเกมต่าง ๆ ฟุตบอล บาสเกตบอล เป็นต้น วัฒนธรรมหรือสังคมที่แตกต่างกันก็จะมีพัฒนาการทางสังคมเป็นขั้นตอนเหมือนกันที่ต่างกันคือเนื้อหาของทักษะสังคมนั้น ๆ เช่น การกินอยู่ การแต่งตัว ศาสนา

1.4 พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional Development)

เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกในลักษณะต่าง ๆ การแสดงออกของอารมณ์ซึ่งเป็นที่ทาง สีหน้า พฤติกรรมอื่น ๆ ตลอดจนการสื่อความหมายด้วยคำพูด การเขียน การวาด เด็กทารกในช่วงปีแรกจะเริ่มสร้างความรู้สึกไว้วางใจต่อผู้เลี้ยงดูและภาวะแวดล้อมแล้วกลายเป็นการเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักควบคุมด้วยตนเองและแสดงออกมากขึ้น ในปีที่ 2 ซึ่งเด็กปกติจะต้องปรับสมดุลระหว่างความมั่นใจทางใจของตนกับการแยกจากบิดามารดาเพื่อสำรวจสิ่งแวดล้อมและการริเริ่มต่าง ๆ ในปีที่ 3-6 จึงจะเกิดความมานะในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ (นิตยา คชภักดี, 2543)

เด็กวัยนี้มักจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ หงุดหงิดและโกรธง่าย โมโหง่ายโดยปราศจากเหตุผล มักจะแสดงความขัดแย้งและดื้อรั้นต่อพ่อแม่อยู่เสมอ เป็นวัยที่เรียกว่าชอบปฏิเสธ (สุชา จันทน์เอม, 2542) เด็กจะมีพัฒนาการทางอารมณ์เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีอารมณ์สลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งอารมณ์จะรุนแรงหรือสลับซับซ้อนมากเท่าใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้อารมณ์นั้น ๆ มาตั้งแต่วัยเด็ก ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2538) นำเสนออารมณ์ที่มักเกิดขึ้นบ่อยในเด็กวัยนี้ ได้แก่

1. อารมณ์โกรธ โดยปกติอารมณ์โกรธเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความไม่พอใจซึ่งมีมาตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยทารก ในเด็กปฐมวัย เด็กวัยนี้ความโกรธของเด็กแต่ละคนจะเกิดขึ้นมีอัตราความมากน้อยต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กคนนั้นว่าจะก่อให้เกิดความโกรธในเด็กมากน้อยเท่าใด

2. อารมณ์กลัวและกังวล (fear & anxiety) เด็กปฐมวัยจะมีความกลัวและความกังวลใจมากกว่าในเด็กวัยทารกอย่างเห็นได้ชัด ความกลัวของเด็กปฐมวัยมักจะเป็นความกลัวที่แสดงออกอย่างเปิดเผย

3. อารมณ์ดีใจ มีความรักใคร่ และมีความสุขร่าเริง ในวัยเด็กเล็กมีความสุขร่าเริงมักจะมาจากกิจกรรมที่ออกกำลังกาย แต่เมื่อเด็กโตขึ้นความสุขจะมาจากสิ่งรอบตัว เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและกลุ่มเพื่อน การทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive Development)

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับประสบการณ์และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้นบุคคลสามารถปรับตัวสร้างทักษะใหม่เพิ่มขึ้นจากความเข้าใจและทักษะเดิมมาใช้ในการแก้ปัญหาได้ (นิตยา คชภักดี, 2543)

เด็กวัยนี้จะมีความสามารถในการรับรู้ตลอดจนความคิดคำนึงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การรับรู้ทางด้านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของเด็กปฐมวัยนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วัยปฐมวัยจะเป็นระยะของพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็วโดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษา ซึ่งจะออกมาในรูปของการพูดคุย การเล่านิทาน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาในโรงเรียน เด็กในวัยนี้จะใช้ภาษาแทนความคิดของตนเองและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การฝึกการใช้ภาษาจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นในเด็กวัยนี้เช่นกัน พัฒนาการทางด้านความคิดความเข้าใจของเด็กวัยนี้จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อเตรียมพร้อมต่อความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่สลับซับซ้อนมากขึ้น

ทิสนา แชนมณี และคณะ (2536) ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาในเด็กปฐมวัยออกเป็น 2 ด้าน คือ พัฒนาการทางการเรียนรู้และการปรับตัวและพัฒนาการทางภาษา หากเด็กไม่สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอนที่เหมาะสมในระยะเวลา 6 ปีแรกของชีวิต การส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการดังกล่าวในภายหลังจะทำได้ยากมากหรืออาจทำไม่ได้เลยเพราะช่วงเวลานี้เป็นระยะวิกฤติ (Critical Period)

1. พัฒนาการทางการเรียนรู้และปรับตัวโดยทั่วไป เด็กจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กในแต่ละระดับพัฒนาการ เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะได้สำรวจตรวจสอบค้นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การมอง การฟัง การชิม ตลอดจนการดม เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะตรวจสอบความสามารถของตนเองในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และได้ฝึกทำสิ่งที่อยู่ในวิสัยของตนให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เด็กจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมเมื่อแสดงความสนใจ สงสัย หรือแสดงออกถึงความรู้ความคิดเพื่อให้เกิดกำลังใจ

ที่จะแสวงหาความรู้และใช้ความสามารถต่อไป นอกจากนั้นเด็กต้องได้รับความเข้าใจจากผู้เลี้ยงดู ที่จะคาดหวังในตัวเขาตามระดับความสามารถที่แท้จริงของเขา ไม่เคียดแค้นหรือโกรธเกรี้ยวเมื่อเด็ก ไม่เข้าใจหรือทำไม่ได้ และไม่คาดหวังต่ำจนไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตน โดยการทำให้แทนหมดและในกรณีเด็กไม่สนใจใคร่รู้ตามขั้นตอนอย่างเหมาะสมด้วย

2. พัฒนาการทางภาษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของความสามารถเกี่ยวกับการติดต่อกันระหว่างบุคคลกับผู้อื่นโดยผ่านกระบวนการรับรู้ แปลความหมาย ตัดสินใจ และแสดงออก ซึ่งอาจเป็นภาษาพูด เขียน หรือท่าทางก็ได้ ความสามารถทางภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้เกิด การเรียนรู้ การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเอง ตลอดจน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นจึงถือได้ว่าเป็นการแสดงออกถึงความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล และความสามารถเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับคนในขณะที่ยังมองส่วนต่าง ๆ กำลังเติบโต (นิตยา ชาญภักดิ์ , 2543) เด็กจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาด้วยอย่างสม่ำเสมอ เด็กต้องได้เล่นกับเสียงชนิดต่าง ๆ มีโอกาสได้ยินได้ฟังเสียงต่าง ๆ ที่หลากหลาย เด็กต้องมีโอกาส ใช้ภาษาตามวัยของตนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ นอกเหนือจากการแสดงกิริยา ท่าทาง เด็กต้องได้ฝึกใช้อวัยวะ การออกเสียงและทดลองเปล่งเสียงต่าง ๆ ตามที่ตนได้ยินมา เด็กต้องได้รับการตอบสนองในทางบวกเมื่อแสดงความสนใจที่จะใช้ภาษาและได้รับการฝึกฝน ให้ใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม เด็กต้องได้ฟังนิทานเรื่องราวที่ช่วยขยายประสบการณ์ การใช้ภาษา และคำศัพท์ เด็กต้องได้ฟังแบบอย่างการพูดที่ดี การใช้ภาษาสื่อความหมายอย่างสมเหตุสมผล และภาษาร้อยกรองที่เป็นศิลปะของภาษา เด็กต้องมีโอกาสคิดสร้างสรรค์นิทาน เรื่องราว ด้วยตัวเองตามระดับความสามารถของตน ทั้งโดยการพูดและโดยการขีดเขียน นอกจากนี้เด็กต้อง ได้ดูหนังสือ และภาพต่าง ๆ และได้ฟังผู้อื่นอ่านหนังสือให้ฟัง เพื่อพัฒนานิสัยและความพร้อมใน การอ่านเขียนตามระดับของตนด้วย (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร , 2538)

เด็กในวัยอนุบาลเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและเริ่มต้น พัฒนาการทักษะทางสังคมเริ่มมีการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นที่นอกเหนือจากครอบครัวและมีการ พัฒนาการทางสังคมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน อารมณ์ไม่มั่นคงเปลี่ยนแปลงง่าย มีการแสดงออก ทางอารมณ์ที่และรุนแรงเด็กวัยนี้มักมีความกลัวอย่างสุดขีด อิจฉาอย่างไม่มีเหตุผล โมหะร้าย และ จะลดน้อยลงเมื่อเด็กโตขึ้น อารมณ์ที่มักพบในเด็กวันนี้ คือ อารมณ์โกรธ กลัว และดีใจ เด็กวัยนี้ มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี สามารถพูดประโยคต่าง ๆ ได้ สามารถรับรู้ผ่าน ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้าน ยังมีความสัมพันธ์กันอีกด้วย ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นเด็กต้องได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมกับ ความต้องการในแต่ละวัยเพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากเด็กไม่ได้รับ

การพัฒนาที่เหมาะสมเด็กอาจสูญเสียโอกาส อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมตามมาได้

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

2.1 ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมสรุปความได้ว่า หมายถึง เด็กที่ประพฤติตนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ อาจจะเป็นไปในลักษณะก้าวร้าว เกเร ก่อวุ่น หรือเป็นไปในทางถดถอย หนีความจริงเงื่องหยอเย้ย เพื่อฝัน หรือเชิงขมพฤติกรรมที่ถือว่ามีปัญหา ได้แก่พฤติกรรมทุกพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติซึ่งจะสร้างปัญหาให้ทั้งกับตัวเด็กเองและผู้อื่น

สมพร สุทัศนีย์ (2544) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมไม่เป็นที่ต้องการ ขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของทั้งตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้ทั้งตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2544) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการรบกวนชั้นเรียนไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่รบกวนการปฏิบัติงานที่เหมาะสมของนักเรียนที่กำลังดำเนินอยู่ พฤติกรรมการรบกวนชั้นเรียนเหล่านี้จะมีความขัดแย้งกับพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมปกติไม่พึงประสงค์ ไม่ได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง และก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตนเองและผู้อื่นเกินกว่าพฤติกรรมตามวัย การตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเป็นเรื่องที่ตัดสินได้ยากเนื่องจากแต่ละสังคมมีการรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมต่างกัน เคลเลอร์ (1996 อ้างถึงใน สุโขทัยธรรมาธิราช, 2525) ได้เสนอแนะว่า การที่ตัดสินว่าพฤติกรรมใดจะเป็นปัญหาหรือไม่นั้นให้มองในแง่ของความเหมาะสมของพฤติกรรมนั้น ในเวลา สถานที่ และอายุของผู้แสดงพฤติกรรมนั้นเป็นหลัก นอกจากนี้เคลเลอร์ ยังได้เสนอเกณฑ์การตัดสินว่าพฤติกรรมใดถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอย่างหยาบ ๆ 7 ข้อด้วยกัน คือ

1. อายุ จะพบว่าเด็กในช่วงอายุใดอายุหนึ่งจะมีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะอย่าง ถ้าเด็กพัฒนาได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกนั้นมีลักษณะเป็นเด็กเกินกว่าอายุของเขาหรือแก่กว่าอายุ ก็แสดงให้เห็นว่าเขามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น กรณีที่เด็กมีพฤติกรรมการปัสสาวะรดที่นอน ถ้าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นกับเด็กที่อายุต่ำกว่า 4 ขวบก็ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างจะปกติ แต่ถ้าอายุ 4 ขวบไปแล้วยังคงแสดงพฤติกรรมปัสสาวะรดที่นอนอยู่ก็แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

2. ความถี่และความรุนแรงของการเกิดพฤติกรรม ต้องพิจารณาลักษณะ

ของพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อมของเด็ก อีกทั้งในแง่ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเด็กเองและต่อผู้อื่น ถ้าพฤติกรรมใดมีความถี่มากและมีผลกระทบต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นสูงก็กล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

3. จำนวนของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยพิจารณาจากจำนวนของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เด็กแสดงออก ถ้าเด็กมีลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหานี้เป็นสัดส่วนที่มากกว่าพฤติกรรมปกติทั่ว ๆ ไปของเด็กในสภาพสังคมใดสังคมหนึ่ง แสดงว่าเด็กมีปัญหานั้นจะเป็นผลทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมนั้นได้ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในแง่นี้จะแสดงให้เห็นในรูปของความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น ตลอดจนอาจจะดูได้จากความรุนแรงของพฤติกรรมอีกด้วย

4. การสูญเสียโอกาสในสังคม ในกรณีเช่นนี้หมายความว่า ถ้าเด็กแสดงพฤติกรรมบางอย่างเด็กจะสูญเสียโอกาสอะไรบางอย่างในสังคม และโอกาสที่เด็กสูญเสียไปนั้นจะมีผลกระทบต่อชีวิตของเด็กในสังคมมากน้อยเพียงใด ถ้าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการสูญเสียโอกาสในสังคม และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมของเขามาก แสดงว่าพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก อย่างเช่น การที่เด็กแสดงพฤติกรรมเอาผิดไปทางเพื่อน อันเป็นผลทำให้เขาสูญเสียโอกาสที่จะเรียนหนังสือในโรงเรียนอีกทั้งสูญเสียอิสรภาพในสังคมปกติ แต่จะต้องไปอยู่ที่บ้านเมตตาแทน พฤติกรรมเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก

5. การมีผลต่อความเจ็บปวดของเด็ก พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกนั้นจะก่อให้เกิดเด็กเองเกิดความเจ็บปวดในความรู้สึกของเขาหรือไม่ อย่างเช่น การเกิดความละอายใจ หรือความรู้สึกผิด ซึ่งถ้าพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดความเจ็บปวดมากพฤติกรรมนั้นย่อมเป็นปัญหา นอกจากนี้จะต้องพิจารณาต่อไปอีกด้วยว่าพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความทุกข์หรือความเจ็บปวดต่อผู้อื่นหรือไม่ เพราะพฤติกรรมบางอย่างอาจไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่ผู้กระทำ เช่น พฤติกรรมการตีผู้อื่นหรือขโมยของผู้อื่น เป็นต้น

6. พฤติกรรมที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและไม่สามารถควบคุมได้ พฤติกรรมเหล่านี้อาจได้แก่การขโมย การชกต่อยหรือการพุดปด พฤติกรรมเหล่านี้มองดูแล้วมีลักษณะเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดาในบางสังคมส่วนย่อย แต่เป็นพฤติกรรมที่สังคมส่วนใหญ่กลับมองเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเนื่องมาจากว่าเด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมนั้นในสภาพแวดล้อมนั่นเอง ดังนั้นควรที่จะได้มีการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กเพื่อที่ว่าเด็กจะได้เรียนรู้ที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

7. บุคลิกภาพโดยทั่ว ๆ ไปของเด็ก โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมที่เขาแสดงออกนั้นจะไปขัดขวางการดำเนินชีวิตของเขามากน้อยเพียงใด สามารถปรับตัวเข้ากับบ้าน ครอบครัวและ

โรงเรียนได้ดีเพียงใด ถ้าเด็กสามารถทำได้ดีแสดงว่าเขาไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา แต่เมื่อใดก็ตามที่เขาไม่สามารถปรับตัวได้ในสภาพการณ์ต่าง ๆ แสดงว่าเด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแล้ว

นอกจากนี้สมพร สุทัศน์ีย์ (2544) ได้กล่าวถึงการพิจารณาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสรุปความได้ว่า การพิจารณาพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นต้องพิจารณาจากหลาย ๆ องค์ประกอบดังนี้

1. ศีลธรรม หมายถึง พฤติกรรมนั้นผิดศีลธรรม จริยธรรม เป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อื่นและตนเอง เช่น การพูดหยาบค้าย โทหก ลักขโมย ฯ ล ฯ
2. บุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลิกภาพเสีย เช่น ชูกรน ก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ เก็บตัว แยกตัว เฉื่อยชา เงียบขรึม ฯ ล ฯ
3. กฎระเบียบ หมายถึง พฤติกรรมที่ผิดระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ไม่ทำตามคำสั่ง ทะเลาะวิวาท ขว้างปา ตะโกน พูดคุยขณะครูสอน ฯ ล ฯ

2.2 ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2537) ได้แบ่งลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกเป็นกลุ่มลักษณะพฤติกรรมใหญ่ ๆ ได้ทั้งหมด 7 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาในลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกวิตกกังวล ความกลัว หรือความท้อแท้สิ้นหวัง เด็กจะมีลักษณะของพฤติกรรมการถอยหนี หลีกเสียด เฉื่อยชา ซ้ำอายนอนไหวง่าย รู้สึกมีปมด้อย ท้อแท้ ซักแล้วฝืนกลางวันและวิตกกังวลมากจนเกินไป เมื่ออยู่ในชั้นเรียนเด็กที่มีปัญหาในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพมักจะแสดงอาการวิตกกังวลมากเกินกว่าเหตุ หลีกเสียดที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น ไม่ยอมพูดหรือถกเถียงในกลุ่ม ไม่ยอมที่จะอ่านหนังสือต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น
2. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแสดงออก ลักษณะของพฤติกรรมประเภทนี้มักที่จะเกี่ยวข้องกับการแสดงออกในทางก้าวร้าว ต่อต้านสังคมอันเป็นเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งกับครู เพื่อน หรือผู้ที่มีอำนาจอื่น ๆ แม้กระทั่งผู้ปกครอง พฤติกรรมเช่นนี้อาจจะเห็นได้จากการชกต่อย การไม่เชื่อฟัง การรบกวนผู้อื่น การทำลายของ เรียกร้องความสนใจ ซื่อจจาวิชา ใช้ภาษาที่หยาบค้ายตลอดจนชอบแสดงตัวเองเป็นเจ้านาย เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมในลักษณะนี้นอกจากจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นกรรบกวนผู้อื่นแล้ว ยังไม่รู้อีกว่าพฤติกรรมที่ตนกำลังทำอยู่นั้นมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น อีกทั้งไม่รู้ว่าจะตนเองกระทำความผิด เด็กที่มีปัญหาทางการแสดงออกนั้นชอบที่จะเรียกร้องความสนใจของครูตลอดจนโทษผู้อื่นว่าเป็นเหตุทำให้เขาต้องแสดงพฤติกรรมรบกวนผู้อื่น ครูมักจะมองเห็นว่าเด็กที่แสดงพฤติกรรมเหล่านี้เป็นเด็กที่มีปัญหามาก

3. พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่พิจารณาในแง่ของอายุและขั้นตอนของการพัฒนาการแล้วอาจจะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปกติ แต่ถ้าเทียบอายุกับพฤติกรรมนั้น ๆ จะพบได้เลยว่าพฤติกรรมเหล่านี้คือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา อย่างเช่น พฤติกรรมการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองของเด็กอายุ 7 ขวบ พฤติกรรมการแยกตัวออกจากสังคมของเด็กอายุ 6 ขวบ หรือช่วงความสนใจต่ำกว่า 5 นาทีของเด็กที่มีอายุเกิน 5 ขวบไปแล้ว ซึ่งตามปกติมักที่จะมีช่วงความสนใจอยู่ในราว ๆ 20 นาที เป็นต้น

ลักษณะของเด็กพวกนี้อาจจะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ทำให้ครูหรือผู้ปกครองเข้าใจเข้าใจเร็วได้ อย่างเช่น การที่ชอบเล่นกับเด็กที่เล็กกว่า ซึ่งการที่เขาเล่นกับเด็กที่เล็กกว่าก็เนื่องมาจากการที่ตนเองไม่มีทักษะเพียงพอที่จะไปมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กรุ่นเดียวกันได้ เด็กพวกนี้จะถูกแยกจากเพื่อน ๆ และแยกตัวออกจากหมู่เพื่อน

4. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้อาจจะเห็นได้จากเด็กที่มีพฤติกรรมในลักษณะของยิวอาชญากรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม อย่างเช่น การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ด้วยความรุนแรงหรืออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ชอบขโมยของ เด็กเหล่านี้ก็จะลอกเลียนพฤติกรรมในสังคมนั้น ๆ

5. พฤติกรรมที่เนื่องมาจากความแปรปรวนทางอารมณ์ ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในกรณีนี้มักที่จะพบเห็นได้ในขณะที่เด็กยังมีอายุน้อย ลักษณะพฤติกรรมเช่นนี้อาจจะเป็นการแสดงอาการเห็นภาพหลอน แสดงพฤติกรรมแปลก ๆ ในขณะที่เด็กในวัยนั้นเขาไม่ทำกัน เช่น การปีนป่ายและวิ่งไปมาในห้องเรียนตลอดเวลาหรือไม่สามารถที่จะนั่งเก้าอี้ได้นานกว่า 5 นาที เป็นต้น บางครั้งเด็กพวกนี้จะเดินไปพูดไปกับตนเองคิดว่าตนเองมีอำนาจและพยายามที่จะแสดงพฤติกรรมที่จะบอกว่าตนเองมีอำนาจ ตลอดจนไม่สามารถแยกแยะระหว่างความจริงกับความฝันได้

6. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความผิดพลาดในการรับรู้สิ่งเร้าในสังคม ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในกรณีนี้จะแสดงให้เห็นจากการที่เด็กไม่สามารถที่จะรับรู้และเข้าใจการสนทนาหรือคำพูดของผู้อื่นได้ ไม่สามารถที่แยกแยะได้ว่าเมื่อไหร่ควรที่จะพูดและเมื่อไหร่ควรที่จะหยุดพูด ไม่สามารถเข้าใจภาษาท่าทางได้ตลอดจนไม่สามารถแสดงออกในสังคมได้อย่างเหมาะสม

7. พฤติกรรมที่เป็นเหตุทำให้ไม่สามารถที่จะเรียนรู้ในสภาพห้องเรียนได้ ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในกรณีนี้ มักจะเกี่ยวข้องกับช่วงความสนใจของเด็กที่มีระดับต่ำกว่าปกติพฤติกรรมที่ไม่สามารถนั่งเฉย ๆ ได้เป็นระยะเวลาานพอสมควร

Essa (1999) แบ่งลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พฤติกรรมก้าวร้าวและต่อต้านสังคม

- 1.1 ตี
- 1.2 กัด
- 1.3 ขว้างของ
- 1.4 ทำร้ายคนอื่น
- 1.5 สบต สาบาน สาปแช่ง
- 1.6 พุดล้อเลียน / ตั้งฉายา
- 1.7 ไม่แบ่งปัน
- 1.8 การให้สินบน / การให้ของโดยมีข้อแลกเปลี่ยน
- 1.9 การนำของคนอื่นมาเป็นของตน
- 1.10 ไม่รวมมือ

กลุ่มที่ 2 พฤติกรรมรบกวน

- 2.1 รบกวนเวลาในการรวมกลุ่ม
- 2.2 เดินออกไปจากห้องเรียน
- 2.3 วิ่งไปอย่างไม่มีจุดหมายรอบ ๆ ห้องเรียน
- 2.4 ตะโกนในห้องเรียน
- 2.5 ทิ้งขว้างเพื่อทำให้เกิดเสียง

กลุ่มที่ 3 พฤติกรรมทำลาย

- 3.1 ฉีกหนังสือ
- 3.2 ทำของเล่นแตก
- 3.3 เอาของทิ้งลงในโถส้วม
- 3.4 ใช้กระดาษอย่างสิ้นเปลือง
- 3.5 ทำลายงานของคนอื่น

กลุ่มที่ 4 พฤติกรรมทางอารมณ์และพึ่งพาผู้อื่น

- 4.1 ร้องไห้
- 4.2 นอนฟาดแข็งฟาดขา
- 4.3 ทำปากยื่นปากยาว
- 4.4 ทำเสียงเด็กทารก
- 4.5 ดุดนิ้ว
- 4.6 ควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ทำเลอะเสื้อผ้า

- 4.7 เกาะติดคนอื่น
- 4.8 เรียกร้องความสนใจ
- 4.9 ส่งเสียงดัง
- 4.10 เล่นอวัยวะเพศ

กลุ่มที่ 5 ความร่วมมือในกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมโรงเรียน

- 5.1 ไม่ร่วมกิจกรรม
- 5.2 ไม่ร่วมในการเล่นทางสังคม
- 5.3 อายเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม
- 5.4 เล่นกับของเล่นเพียงชิ้นเดียว
- 5.5 ร่วมในกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ นาน ๆ ครั้ง
- 5.6 ร่วมในกิจกรรมแสดง นาน ๆ ครั้ง
- 5.7 พูด นาน ๆ ครั้ง
- 5.8 ความสนใจสั้น

กลุ่มที่ 6 พฤติกรรมเกี่ยวกับการกิน

- 6.1 กินยาก
- 6.2 กินมาก
- 6.3 กินมูมมาม

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้นำเสนอพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้

- 1. ก่อความวุ่นวาย ก่อปัญหา
- 2. ผันกลางวัน
- 3. เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 4. มีความวิตกกังวล หวาดกลัว ไม่มีความกล้า
- 5. ประหม่า หวาดผวา
- 6. โหดร้าย ก้าวร้าว
- 7. พุดผิดปกติ
- 8. เบื่ออาหาร
- 9. ร้องไห้บ่อย
- 10. พุดปิด
- 11. ลักรโมย
- 12. ท้องผูกบ่อยๆ

13. ปวดหัวบ่อยๆ
14. ตื้อตึง ไม่เชื่อฟัง
15. เหนื่อยง่าย นอนไม่หลับ
16. โกรธง่าย และโกรธจัด
17. เพ้อฝัน
18. ไม่กล้าสู้หน้า
19. ไม่ทำการบ้าน
20. เหลวไหลไม่เอางานเอาการ
21. มีความรู้สึกสับสนวุ่นวาย
22. ถดถอย ปลีกตัวออกจากสังคม
23. ซึบ่น
24. ไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวอยู่เสมอ
25. เล่นมือเล่นเท้าตนเอง

กรมวิชาการ (2546) ได้นำเสนอพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบในเด็กอนุบาลไว้

13 พฤติกรรม ดังนี้

1. ไม่ยอมไปสถานศึกษา
2. ขาดสมาธิ อยู่เฉยไม่ได้
3. กัดเล็บ ดุนิ้ว
4. พุดติดอ่าง
5. เข้ากับเพื่อนไม่ได้
6. ซื่อจ๋า
7. ซ่างฟ้อง
8. ชอบเล่นอวัยวะเพศ
9. อากการตึก
10. ชอบหยิบของผู้อื่น
11. มีปัญหาการรับประทานอาหาร
12. มีปัญหาการนอน
13. มีปัญหาการขับถ่าย

ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2544) ได้นำเสนอพฤติกรรมที่รบกวนชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. ส่งเสียงดังซ้ำ ๆ กันและคนอื่นได้ยิน
2. ลุกจากที่นั่งโดยไม่ได้รับอนุญาต
3. พุดโดยไม่ได้รับอนุญาต
4. ช่มชู้คนอื่นด้วยวาจา
5. ทำร้ายคนอื่นด้วยกำลังทางกาย

Rogers (2002) ได้นำเสนอพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียนที่มักพบไว้ ดังนี้

1. พุดในขณะที่ครูกำลังพูด
2. พุดข้ามไปมาในห้องเรียน
3. การออกคำสั่งกับครู
4. มาสาย
5. โยกเก้าอี้
6. เล่น / เขย่าเครื่องเขียน
7. เป็นตัวตลกเพื่อเรียกร้องความสนใจ

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบโดยทั่วไปมีมากมายและสามารถแบ่งกลุ่มได้หลากหลายตามแนวคิดของนักวิชาการแต่ละคน เช่น แบ่งตามลักษณะของพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออก พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ พฤติกรรมที่เกิดจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่เกิดมาจากความแปรปรวนทางอารมณ์ พฤติกรรมที่เกิดจากความผิดพลาดในการรับรู้ในสังคม พฤติกรรมที่ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ในห้องเรียนได้ หรือแบ่งตามการแสดงออกของพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว และต่อต้านสังคม พฤติกรรมการรบกวน พฤติกรรมทำลาย พฤติกรรมทางอารมณ์และพึ่งพาผู้อื่น พฤติกรรมเกี่ยวกับความร่วมมือในกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมโรงเรียน พฤติกรรมเกี่ยวกับการกิน พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตนเองและบุคคลรอบข้าง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กนอกจากจำเป็นต้องรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแล้วยังมีความจำเป็นต้องรู้สาเหตุของพฤติกรรมเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย

2.3 สาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

สมพร สุทัศน์ีย์ (2544) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้ 2 สาเหตุ คือ สาเหตุจากตัวเด็กและสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

1. สาเหตุจากตัวเด็ก สามารถแบ่งได้ 2 ทาง คือ

1.1 ทางกาย ได้แก่ การที่เด็กมีร่างกายผิดปกติ เป็นโรคเรื้อรัง

1.2 ทางใจ เกิดจากการที่เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การไม่ได้รับความรักความเอาใจใส่ทำให้เด็กเป็นคนเงียบขรึม และแยกตัวออกจากสังคมในที่สุด

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก คือ บ้าน โรงเรียน สังคม และสื่อมวลชน การเลี้ยงดูทางบ้านก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรม เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่พอดี ได้รับความรัก เอาใจ เข้มงวด ลงโทษ มากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็อาจเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมได้ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนในครอบครัว หรือ ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง เมื่อเด็กมาโรงเรียนครูก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้โดยเกิดจากการที่ครูไม่ได้มีการเตรียมการสอนที่ดี สอนไม่น่าสนใจ ไม่ยุติธรรม เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญกับเด็ก การปกครองชั้นเรียนของครูก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เพราะการปกครองชั้นเรียนก่อให้เกิดบรรยากาศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้วย เช่น การเข้มงวดกดขี่จนเกินไป กำหนดกิจกรรมให้ทำโดยไม่คำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของเด็กหรือการปกครองแบบตามสบายเด็กจะเรียนหรือไม่เรียนก็ได้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2537) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาอันเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม ปัจจุบันนี้แนวคิดนี้ไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลใดที่จะชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม อีกทั้งนักจิตวิทยามีความเห็นที่ว่าถ้าบางพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรมจริง ๆ แล้ว ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขหรือป้องกันได้เลย นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ จึงมุ่งความสนใจไปยังแนวคิดที่สอง

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่มนุษย์จะต้องมีปฏิสัมพันธ์อยู่ด้วยตลอดเวลาสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 สภาพการณ์ต่างกัน คือ

2.1 สภาพในครอบครัว ครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมแรกของเด็ก มีอิทธิพลมากที่สุดต่อลักษณะของพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความรักและอบอุ่นจะเป็นเด็กที่มีความมั่นคงในอารมณ์สูงและสามารถปรับตัวได้ดีในสังคมทั่วไป ในขณะที่เดียวกันเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก มักที่จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ไม่มีความมั่นคงในอารมณ์ตลอดจน ไม่สามารถที่จะปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.2 สภาพในโรงเรียน โรงเรียนจัดได้ว่าเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก ซึ่งโรงเรียนควรที่จะมีหน้าที่ในการที่จะสร้างพลเมืองที่ดีของชาติ แต่ถ้าพิจารณาดูให้ดีอาจจะพบได้ว่าเด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาปัจจุบันนี้เป็นผลเนื่องมาจากสภาพในโรงเรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนค่อนข้างที่จะให้สิ่งที่ไม่พึงพอใจแก่เด็กตลอดเวลา อย่างเช่น การที่ครูใช้การลงโทษเมื่อเด็กไม่ทำตามที่ครูสั่ง การแข่งขันในเรื่องของวิชาการ การดูค่า การพูดจาถากถาง การหัวเราะเยาะหรือการดูถูก เป็นต้น

2.3 สภาพของสังคม ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญขึ้นอย่างมากมายทำให้สภาพสังคมภายนอกมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็ก สื่อต่าง ๆ ภายในสังคม อย่างเช่น สิ่งตีพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กโดยตรง โดยที่สื่อเหล่านั้นขาดความรับผิดชอบ เสนอแต่ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็ก เด็กก็จะลอกเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ผลที่ตามมาก็คือเด็กก็จะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านั้น

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 5 องค์ประกอบสรุปความได้ดังนี้

1. พันธุกรรม ปัญหาทางพฤติกรรมนั้นจะมีสาเหตุมาจากพันธุกรรมมากน้อยเพียงใดนั้นยังเป็นปัญหาที่นักพฤติกรรมศาสตร์ไม่สามารถชี้ขาดลงไปได้ เนื่องจากมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย แต่บทบาทของพันธุกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กจะเห็นได้ชัดในเรื่องพัฒนาการทางร่างกาย เด็กที่มีร่างกายเล็กและไม่แข็งแรงอันเนื่องมาจากบิดามารดาที่มีรูปร่างเตี้ย มักจะเป็นคนเก็บตัวและไม่ชอบร่วมกิจกรรมที่ต้องใช้ร่างกาย

2. สารเคมีในร่างกาย ความไม่สมดุลของสารเคมี เด็กบางคนที่มีพฤติกรรมไปในทางก้าวร้าวอย่างน่ากลัว หรือมีพฤติกรรมไปในทางด้านโหดร้ายทารุณ อาจเนื่องมาจากสมองพิการหรือระบบประสาทกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงหลังจากได้รับอุบัติเหตุ นักพฤติกรรมศาสตร์ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในโรงเรียนนั้น มีเป็นจำนวนไม่น้อยที่มีสาเหตุมาจากความผิดปกติของระบบประสาท ความผิดปกตินี้จะมีผลกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและบุคลิกภาพของเด็ก

3. สภาพทางครอบครัว ครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กมาก สภาพครอบครัว จะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่น เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนอาจขโมยของของคนอื่น เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ อาจจะขาดความอบอุ่นรู้สึกว่ามีเหว่ขาดที่พึ่ง ส่งผลให้เด็กมีปัญหาทางอารมณ์ การเรียนตกต่ำ การอบรมเลี้ยงดูก็มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาตามใจ และประคบประหงมจนเกินไป อาจกลายเป็นคนที่ทำอะไรไม่เป็น ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นอยู่เสมอ เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาเป็นคนอารมณ์ร้ายก็อาจมีพฤติกรรมไปในแนวทางเดียวกับ

บิดามารดา ครูควรมีบทบาทในการให้คำแนะนำแก่เด็กและผู้ปกครองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วย

4. สภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมาก เด็กที่เกิดและเจริญเติบโตขึ้นมาในสังคมชนบทเป็นเด็กที่สร้างปัญหาให้สังคมน้อยกว่าเด็กที่เกิดและเติบโตมาในสังคมเมืองใหญ่ ๆ อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมในชนบทไม่มีสิ่งปลุกใจ ช่วยให้เด็กเสียคนได้ง่าย ประกอบกับสังคมในชนบทเต็มไปด้วยความเป็นกันเอง ประชาชนมีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อกัน ตรงข้ามกับสังคมในเมืองใหญ่ ๆ ที่มีสิ่งช่วยมากมาย การดำรงชีพต้องอาศัยเงินเป็นสำคัญ เมื่อไม่มีเงินเพียงพอทุกคนก็ยอมหาทางดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด ทำให้บางคนประพฤติดนปไปในทางมึติมิชอบได้ง่าย เด็กที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น อยู่ในชุมชนแออัดที่มีเพื่อนบ้านเป็นเด็กเกเร อันธพาล คำของผิดกฎหมาย อาจจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควรได้

5. ความต้องการของบุคคล ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์มี 4 อย่าง คือ ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค นอกจากนี้มนุษย์ยังมีความต้องการอย่างอื่นอีก เช่น ความรัก การยอมรับในสังคม การมีหน้ามีตาเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปเด็กนักเรียนก็เช่นเดียวกัน ทุกคนต้องการความรักจากครู การยอมรับจากเพื่อน เด็กที่ไม่ได้รับความรักหรือการยอมรับ อาจแสดงออกในรูปพฤติกรรมหลายแบบเพื่อให้เป็นจุดเด่นและได้รับความสนใจจากครูและเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ บางครั้งก็มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เป็นที่ยอมรับชัดกับสังคม

พฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเกิดจากหลายสาเหตุทั้งที่เกิดจากตัวเด็กเอง คือ สภาพทางกาย ทางจิตใจ พันธุกรรม สารเคมีในร่างกาย หรืออาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งได้แก่ ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจมีหลายสาเหตุหรือสาเหตุเดียวก็ได้ ซึ่งสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเป็นสิ่งที่ครูประจำชั้นควรทราบเพื่อให้เป็นแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

3. การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับลักษณะของพฤติกรรม และวิธีการเลือกใช้ของครูเพื่อให้สามารถแก้ไขพฤติกรรมของเด็กได้ดีที่สุด

เด็กปฐมวัยนั้นไม่สามารถเรียนรู้ที่จะแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสมได้เอง Morrison (1998) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในการแนะนำพฤติกรรมของเด็กไว้ ดังนี้

1. ช่วยเด็กแก้ปัญหา
2. ช่วยเด็กให้เป็นผู้แก้ปัญหา

3. ชี้แนะแนวทางให้เด็กพัฒนาการควบคุมตนเอง
4. สนับสนุนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้
5. รู้ความคิดและความต้องการทางอารมณ์ของเด็ก
6. ตั้งความคาดหวังสำหรับเด็ก
7. จัดระบบพฤติกรรมที่เหมาะสมและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดวินัยในตนเอง
8. เปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กบางพฤติกรรมเมื่อจำเป็น

นอกจากนี้ Morrison ยังได้ให้คำแนะนำที่เหมาะสมสำหรับพฤติกรรมของเด็กสำหรับ

ผู้ปกครองและโปรแกรมของเด็กปฐมวัย

1. รู้จักตัวเองและรู้จักในสิ่งที่เชื่อมบนพื้นฐานของหลักการการเจริญเติบโตของเด็ก พัฒนาการการเรียนรู้
2. รู้พัฒนาการของเด็ก
3. รู้ความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล และ วัฒนธรรมของเด็กในทางที่เหมาะสม
4. ช่วยเด็กสร้างพฤติกรรมและทักษะใหม่ในการพึ่งพาตนเองและการตอบสนองใหม่ ไม่คาดหวังมาก ไม่สั่งให้เด็กได้รับผิดชอบมากและให้เด็กได้มีทางเลือก
5. ตั้งความหวังอย่างเหมาะสม
6. จัดการและปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อม เพื่อพฤติกรรมที่คาดหวังเหมาะสม และการควบคุมตนเองจะเกิดขึ้นได้
7. เป็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี
8. จัดเตรียมการชี้แนะ แนะนำ
9. หลีกเลี่ยงการสร้าง หรือ กระตุ้นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
10. สร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และครอบครัว
11. สนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม
12. สนองการใช้ชีวิตและการเรียนอย่างร่วมมือกัน
13. ใช้การจัดการขัดแย้งและเทคนิคที่แน่นอน

สุรัสวดี ปุณฺณโชติ (2538) ได้ทำการศึกษาวิธีที่ควรใช้แก้ไขพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความหมายของปัญหาพฤติกรรมทางสังคมโดยพิจารณาจากการมีพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น การรบกวนชั้นเรียน การมีพฤติกรรมไม่สมวัย และไม่เป็นไปตามระเบียบข้อตกลงของโรงเรียนของห้องเรียน ส่วนผลกระทบต่อการศึกษาลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามการเรียนรู้ของครู ผลจากแบบสอบถามพบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่พบทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง และพบค่อนข้างบ่อยอันดับสูงสุด ได้แก่ ขอบพูดโพล่งขึ้นมา ลุกจากที่นั่ง เดินไปมาตลอดเวลา

และชอบแห่ระบบการเล่นการทำงานของเพื่อน ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ครูพบมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น พูดจาไม่สุภาพ และเล่นรุนแรง ผลจากการสังเกตพบว่า สิ่งที่ครูพบมีลักษณะหลากหลายทั้งที่เป็นปัญหาทางวาจาและทางการกระทำ และสอดคล้องกับข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในปัจจุบันมีหลายแนวทาง การจัดการพฤติกรรมก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมได้

3.1 การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

แนวปฏิบัติเพื่อการจัดการพฤติกรรมเด็ก (Ministry of education, 1998)

1. ยกย่องชมเชยและกระตุ้นส่งเสริม เป็นพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่ควรจะทำในการทำงานกับเด็กปฐมวัย การยกย่องชมเชยเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้ทำแล้วหรือได้เกิดขึ้นแล้ว เช่น ทำงานเสร็จทำกิจกรรมเสร็จ การกระตุ้นส่งเสริมเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเกิดต่อไปในอนาคต อาจจะทำเมื่อเด็กไม่กล้าลงมือที่จะเริ่มกิจกรรม หรือช่วยให้เด็กพยายามทำต่อไป

ทั้ง 2 คำนี้ ใช้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็ก ซึ่งพิจารณาว่าเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

2. สนับสนุนพฤติกรรมทางบวก คุณภาพของนักบริการทางการศึกษาปฐมวัย มีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพช่วยให้เด็กมีทักษะทางสังคมและทักษะทางการสื่อสารที่ดี และมีความก้าวร้าวน้อยกว่าโปรแกรมที่ไม่มีคุณภาพ

การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้แก่เด็กในทางบวก จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาวิสัยในตนเอง

3. วางแผนการจัดสิ่งแวดล้อม

3.1 ให้มีความปลอดภัยและทำหาย ไม่เข้มงวดหรือควบคุมเด็กจนเกินไป

3.2 มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพและเพียงพอสำหรับพัฒนา

เด็กแต่ละคนตามความต้องการและความชอบของเด็กทุกคน

3.3 เป็นที่ที่เด็กมีโอกาสและมีที่สำหรับเด็กในการที่จะดูกิจกรรมหรือออกจากกลุ่มได้ด้วยตนเอง

3.4 ออกแบบที่จะช่วยให้เด็กมีสภาพที่ดีและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เช่น ดนตรี และจังหวะส่งเสริมให้มีบรรยากาศความสนุกสนานและผ่อนคลาย มีบรรยากาศที่สงบรื่นเริง และมีเวลาพัก เวลาอาหารที่คาดเดาได้

4. การพัฒนาและการนำไปใช้

4.1 มีความชัดเจน ความคาดหวังต่อพฤติกรรมต้องมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีกระบวนการที่ทำให้เด็กทุกคนรู้ คนทำงานหรือผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองรับรู้

4.2 การดำเนินการในแต่ละวันไม่รีบร้อน ให้เด็กมีที่และเวลาที่จะเรียนไปตามเส้นทางของแต่ละคน

4.3 เหตุการณ์และกิจกรรมประจำวัน ยืดหยุ่นสำหรับเด็กแต่ละคน

4.4 มีการฝึกอบรมและให้โอกาสในการพัฒนาแก่บุคลากร

4.5 ให้โอกาสบุคลากรในการที่จะสำรวจ และได้แย้งในความเชื่อและการปฏิบัติ

4.6 ให้โอกาสในการสังเกต อภิปราย และประเมินว่าสิ่งแวดล้อมตรงกับ

ความต้องการของเด็กหรือไม่

4.7 มีเวลาในการพูดคุยกับผู้ปกครอง

5. การทำงานกับเด็กของผู้ใหญ่

5.1 ใช้คำว่า " ไม่ " ให้น้อยลงและหลีกเลี่ยงคำสั่งทางลบ

5.2 ยอมรับว่าคณะทำงานมีความเห็นต่างกันและหาทางร่วมกันในการหาแนวทางในการทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ยอมรับและไว้วางใจเด็กว่ามีความสามารถในการเรียน

5.4 ให้เด็กแสดงความรู้สึก และมีความรู้สึกร่วมกับเด็กอื่นหรือคนอื่น

5.5 มีส่วนร่วมในกิจกรรมและเล่นกับเด็ก

5.6 ฟังและตอบคำถามเด็ก เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กัน

5.7 ให้เด็กมีโอกาที่จะฝึกการตัดสินใจ เจรจาต่อรอง และแก้ปัญหาที่ขัดแย้ง

5.8 ดูแลความต้องการของเด็กทารกด้วยวิธีทางบวกโดยทันทีอย่างคงที่

5.9 เลี้ยงดูเด็กผ่านภาษาทางกาย และการแสดงออก สัมผัสทางกายที่อบอุ่น เช่น การโอบกอด การโอบกอดเด็กตรงหน้าตัก โดยการแสดงความเอาใจใส่และปรากฏให้เห็นเมื่อเด็กต้องการคนดูแล

5.10 ไม่ไปตรานหน้าเด็กหรือตัดสินเด็กจากพฤติกรรมของเขา

5.11 ให้ความสนใจความรู้สึกเบื้องหลังพฤติกรรมของเด็ก

5.12 ไม่ใช่กำลังต่อสู้กับเด็ก

5.13 เคารพการแสดงออกของเด็กถึงแม้ว่าจะเป็นการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม

5.14 รู้สถานะเด็กในการสัมพันธ์กับเพื่อน

5.15 เป็นแบบในการปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

6. วิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรม สิ่งที่ต้องพิจารณาเมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็ก คือ

6.1 พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด ระหว่างวัน 1 – 2 สัปดาห์

6.2 เกิดขึ้นเมื่อไร พฤติกรรมเกิดขึ้นบ่อยในเวลาใดเฉพาะหรือไม่ เช่น ก่อนอาหาร ก่อนเลิกเรียน

6.3 เกิดขึ้นที่ไหน มีความเชื่อมโยงกับสถานที่หรือสภาพการณ์เฉพาะหรือไม่ เช่น การเล่นภายนอกห้องเรียน การจัดกลุ่ม

6.4 ใครเข้ามาเกี่ยวข้อง เด็กหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่หลายคน หรือเด็กหนึ่งคนผู้ใหญ่หนึ่งคน หรือเด็กคนใดคนหนึ่งกับผู้ใหญ่

6.5 พฤติกรรมของเด็กเกิดขึ้นที่ไหน สถานศึกษาหรือกับพ่อแม่ ครอบครัว เป็นพฤติกรรมที่ดูแล้วยอมรับได้ในสภาพของบ้าน แต่ไม่ใช่ที่สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือรับได้ในที่หนึ่ง แต่อีกที่หนึ่งไม่ยอมรับ

7. การบริหารจัดการทางลบ การบริหารจัดการทางลบจะทำได้สำเร็จ เมื่อผู้ใหญ่ทำงาน ร่วมกันเพื่อพัฒนาเด็กทางสังคมและการเข้าใจอารมณ์และทักษะวงจรของพฤติกรรม ที่ต้องให้ผู้ใหญ่เข้าไปดูแลจะเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรบกวนสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กอื่น เช่น การสู้กัน การโยน การตะโกน หรือรบกวนผู้ใหญ่ เช่น ร้องไห้ ไม่ร่วมมือ เกะกะติด ส่งเสียง

Momison (1998) นำเสนอพฤติกรรมของเด็กที่ทำให้ผู้ใหญ่เกิดอารมณ์และทำให้เกิดปัญหาในการที่จะให้คำแนะนำเด็กในทางบวกไว้ ดังนี้

1. ความก้าวร้าว ที่เกิดกับผู้ใหญ่หรือเด็กอื่นอาจจะไม่ตั้งใจให้เกิดยุทธศาสตร์ ที่มีประสิทธิผลที่จะช่วยสนับสนุนเด็ก คือ

1.1 จัดสิ่ง让孩子ได้แสดงออกถึงความต้องการของเขาด้วยวิธีการอื่น เช่น ปลดปล่อยพลังผ่านกิจกรรมที่ใช้พลัง พูดระบายความโกรธ และถามถึงความต้องการ

1.2 นำเด็กออกจากเหตุการณ์ ไปอยู่ในที่สงบ และทำกิจกรรม 1 ต่อ 1 กับผู้ใหญ่ที่จะช่วยใส่ใจดูแล

1.3 让孩子ได้พูดแสดงความรู้สึกออกมา ถ้าอยู่ในสถานที่อารมณ์เด็กควบคุมไม่ได้แล้ว เช่น การสูญเสียคนในครอบครัว สัตว์เลี้ยงที่รัก หรือการทำอะไรที่เด็กทำไม่ได้หรือไม่ต้องการทำ

1.4 让孩子พูดว่ารู้สึกอย่างไร เช่น บอกให้พูดว่า “ ไม่เอา อย่าทำอย่างนี้ ฉันไม่ชอบ ” และบอกให้รู้ว่าถ้าทำแล้วไม่เกิดผลให้กลับมาบอกครู

2. พฤติกรรมที่ไม่ร่วมมือ อาจจะมีอยู่หลายระดับ เช่น การไม่ร่วมมือ อายหรือไม่เชื่อฟัง Essa (1999) ได้นำเสนอวิธีการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ครูควรจะทบทวนพฤติกรรมที่เราคิดว่าควรจะต้องเข้าไปดูแล เขียนรายการ พฤติกรรมออกมา

2. จัดลำดับของพฤติกรรมและเริ่มแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ควรจะดูแลเป็นอันดับแรก โดยครูต้องจัดลำดับพฤติกรรมดังต่อไปนี้แล้วพิจารณาความสำคัญว่าพฤติกรรมไหนสำคัญที่สุด

2.1 พฤติกรรมที่นำไปสู่อันตรายโดยตรงต่อสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กอื่น ควรจะดูแลเป็นอันดับแรก

2.2 พฤติกรรมที่จะทำให้เกิดผลร้ายต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของตนเอง และเด็กอื่น เช่น ล้อเลียน ตังฉายา ความไม่สม่ำเสมอ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การปฏิสัมพันธ์ และการเขินอายในช่วงเวลากิจกรรม

2.3 พฤติกรรมที่รบกวนมาก การแสดงอารมณ์โมโห / โกรธอย่างรุนแรง และการวิ่งในห้องเรียน

2.4 พฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีผลทางอ้อมต่อสุขภาพและความปลอดภัย เช่น การขว้างของเล่นเสียหาย เอาของใส่ลงไปในโถส้วม

2.5 พฤติกรรมทั่วไป เช่น พุดแบบเด็ก ใช้กระดาษสีเปลี่ยน การตัดสินใจในการแก้ปัญหาพฤติกรรม

1. การตัดสินใจในการแก้ปัญหา จะต้องไม่แก้ปัญหาหลาย ๆ ปัญหาในเวลาเดียวกัน เน้นแค่ที่ 1 หรือสูงสุด 2 ปัญหา ถ้าจะแก้ไขในเวลาเดียวกัน

1.1 แก้ไขปัญหาที่รุนแรงที่สุด ถ้าจำเป็น 2 ปัญหา ทั้งสองปัญหานั้นจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1.1.1 สองปัญหาคลายคลึงกัน กระบวนการก็จะรวมกันได้ง่าย

1.1.2 โปรแกรมการจัดการพฤติกรรมทั้งสองพฤติกรรมคล้ายกัน

1.1.3 สองพฤติกรรมตรงข้ามกัน เมื่อปัญหาหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกปัญหาจะลดลง

โดยอัตโนมัติ

1.1.4 โปรแกรมหนึ่งใช้การป้องกัน ก็ใช้กับอีกโปรแกรมได้ถ้าคิดว่าจัดการได้ทั้งสองปัญหา เช่น ถ้าโปรแกรมแรกใช้เวลาช่วงหนึ่ง เช่น การใช้เวลาารวมกลุ่ม หรือระหว่างมื้ออาหารก็อาจจะใช้ร่วมกับโปรแกรมป้องกันไว้ก่อน แต่อย่าทำให้เกินกว่าเวลา ความสามารถ และแหล่งวิทยาการ และอย่าคาดหวังจากเด็กมาก

1.2 เมื่อพฤติกรรม 1 – 2 พฤติกรรมเริ่มขึ้นและควบคุมได้ ก็เริ่มพฤติกรรมที่อยู่ในรายการต่อไปได้ ทำไปเรื่อย ๆ จนดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ครบ

1.3 เมื่อพฤติกรรมหนึ่งดีขึ้น พฤติกรรมซึ่งก็จะเปลี่ยนแปลงไป อาจจะได้หลายเหตุผล เด็กอาจจะสร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับครูและมีแนวโน้มในการที่จะทำตามความคาดหวัง และครูเองอาจจะพบว่าเด็กจะทำอะไรที่น่าชื่นชม ยินดี และอาจตอบสนองต่อเด็กทางบวก พฤติกรรมเด็กทั้งหมดก็จะเปลี่ยนไป เพราะว่าโปรแกรมได้ช่วยสร้างให้เด็กเห็นคุณค่า

ในตนเองและมีความมั่นใจในตนเอง เด็กก็จะรู้ว่าการทำตามคำขอของผู้ใหญ่ไม่ใช่สิ่งที่เลวร้าย โดยเฉพาะเมื่อผู้ใหญ่ให้แรงเสริมในพฤติกรรมนั้น

นอกจากนี้ Essa ยังได้นำเสนอเทคนิคการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้ 9 เทคนิคดังนี้

1. การให้แรงเสริม (Reinforcement) ใช้ในการนำทางให้แก่เด็กและใช้เป็นประจำ เพื่อให้เด็กรู้ว่าอะไรที่เขาทำเป็นสิ่งเหมาะสมและใช้วิธีการอื่นควบคู่กันไป เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็ก
2. การไม่ให้ความสนใจ (Ignoring) เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับการให้แรงเสริม เมื่อเด็กทำอะไรที่รบกวนครูหรือรบกวนชั้นเรียน โดยเฉพาะเด็กที่เรียกร้องความสนใจจากผู้ใหญ่เมื่อไม่สนใจในเวลาเดียวกันก็ต้องเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม
3. เวลานอก (Time – out) ใช้เมื่อเด็กกำลังก้าวร้าวหรือมีพฤติกรรมที่เป็นอันตราย การใช้เวลานอกต้องวางแผนอย่างระมัดระวังและไม่หมายความว่า เป็นการลงโทษ ระดับของเทคนิคนี้คือ ให้เลือกเวลานอกเอง โดยเด็กเลือกเวลาในการออกไปจากห้องเมื่อรู้สึกว่าการกระทำของเขาเหนือการควบคุม
4. การสังเกตอย่างรอบคอบ (Careful observation) ของเด็กสามารถทำให้ทราบว่าอะไรเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
5. การป้องกัน (Prevention) เป็นการป้องกันเหตุพฤติกรรมก่อนที่จะเกิดขึ้น เป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลที่จะสอนเด็กบางเรื่องที่จะไม่ต้องการทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยผู้ใหญ่ต้องสังเกตว่าอะไรทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมและป้องกันเสียก่อน เช่น ไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำก็จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมนั้น ครูก็ต้องหาช่องทางว่าจะช่วยให้รู้จักควบคุมตนเองและแสดงออกที่เหมาะสม
6. การให้คำแนะนำอีกครั้ง (Redirection) เหมาะกับเด็กที่ควบคุมตนเองไม่ได้และภาษายังไม่ดี เพื่อให้ได้หาทางจัดการในสถานการณ์ที่สร้างความคับข้องใจ
7. การอภิปราย (Discussion) เด็กที่โตกว่าที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ควรจะมีโอกาสมาพูดคุยกับครูได้ ครูเป็นเหมือนเพื่อนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
8. การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative problem solving) จะช่วยให้เด็กค้นพบวิธีการทางสังคมในการแก้ไขข้อขัดแย้ง
9. เวลาพิเศษ (Special time) ใช้ได้ดีกับเด็กที่ต้องการความสนใจเป็นพิเศษ และไม่มีโอกาส ครูอาจจะจัดช่วงเวลาให้กับเด็กที่ต้องการความสนใจจากครูเป็นพิเศษวันละ 2 – 3 นาที 2 วันครั้ง ฯลฯ

การใช้เทคนิคในการจัดการ ครูจะต้องวินิจฉัยว่าอะไรเหมาะกับเด็กและสถานการณ์ แต่ละเทคนิคจะใช้เหมาะกับเด็กแต่ละคน สถานการณ์แต่ละแบบ และครูแต่ละคน

ตัวอย่างการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Essa , 1999)

พฤติกรรมก้าวร้าวและต่อต้านสังคม (Aggressive and Antisocial Behaviors)

กรณี Raymond อายุ 4 ปี แม่ทำงานเต็มเวลา Raymond ได้เข้ามาเรียนในศูนย์เด็ก เกือบ 2 ปี พอใจทุกกิจกรรมที่ครูจัดให้ เป็นคนช่างพูด เป็นมิตร มีจินตนาการและชอบเล่น บทบาทสมมติ สร้างบล็อกประกอบการเล่น สร้างฉากโดยใช้ของเล่น ซีจี้กรยานตามล้อบนถนน ในสนามเด็กเล่น ชอบเล่นในมุมบ้านและการแสดงอื่น ๆ

Raymond ทำตนเป็นผู้นำ กำหนดบทบาทให้เด็กคนอื่น โดยปกติเด็ก ๆ จะเข้ากับ Raymond ได้ดี แต่ถ้าไม่ทำตาม Raymond ก็จะไม่เล่น เมื่อตีแล้ว Raymond ว่าตนเองว่าทำร้ายคนอื่น เมื่อพูดเสร็จสุดท้ายก็พูดว่า " ขอโทษ " เด็กที่เขาตี ครอบอก Raymond ว่า " เด็กคนอื่นชอบเขาแต่ เขาไม่ชอบเมื่อถูกตี " เมื่อครูจากไปแล้ว Raymond ก็เข้ามารวมกลุ่มและทำหน้าที่ผู้นำต่อไป

1. ลักษณะของพฤติกรรม

ตีเด็กอื่นเป็นประจำ

2. การสังเกตพฤติกรรม

เวลาในการสังเกตเด็กและรวบรวมข้อมูลที่จะทำให้เข้าใจพฤติกรรมมากขึ้น

2.1 ปกติเด็กจะตีเพื่อนเมื่อไร

- 1) ไม่มีเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกิดขึ้นได้ทั้งวัน
- 2) เวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ช่วงเวลาสาย ๆ
- 3) ระหว่างกิจกรรมเฉพาะหรือกิจกรรมประจำวัน
- 4) ในห้องเรียน
- 5) นอกห้องเรียน
- 6) เมื่อเด็กจะต้องเข้าใกล้กัน เช่น กิจกรรมกลุ่ม
- 7) ระหว่างกิจกรรมที่กำหนด
- 8) เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมอิสระ
- 9) ระหว่างการเปลี่ยนกิจกรรม

2.2 อะไรทำให้เกิดพฤติกรรม

- 1) เพื่อนมีของบางอย่างที่เด็กต้องการ
- 2) เพื่อนเอาของไปจากเด็ก
- 3) ครูบอกเด็กว่าไม่
- 4) เด็กทำงานไม่เสร็จ
- 5) เด็กมีข้อโต้แย้งกับเด็กอื่น
- 6) เด็กถูกผลัก

- 7) เด็กอยู่ใกล้กับเด็กอื่น
- 8) เด็กเหนื่อย
- 9) เด็กถูกขู่ข่มขู่
- 10) ทำสิ่งที่ต้องการทำไม่ได้

2.3 ใครคือเหยื่อ

- 1) ปกติเป็นเด็กคนเดิม หรือกลุ่มคน 2 – 3
- 2) ใครก็ได้
- 3) เฉพาะเด็กที่ซึ่ซลาด
- 4) เฉพาะเด็กที่มารุกรานก่อน
- 5) เด็กแก่กว่าหรือเด็กกว่า
- 6) เด็กผู้ชาย
- 7) เด็กผู้หญิง
- 8) ผู้ใหญ่

2.4 อะไรเกิดขึ้นเมื่อเด็กตี

- 1) เด็กยอมรับการตี
- 2) เด็กปฏิเสธการตี
- 3) เด็กไม่พอใจเมื่อเด็กอื่นร้องไห้
- 4) เด็กถูกตีกลับ
- 5) เด็กดูว่ามีใครมองก่อนตี
- 6) เด็กกล่าวคำขอโทษ หรือพยายามทำให้เพื่อนรู้สึกดีขึ้น
- 7) เด็กเดินจากไปจากเด็กอื่นที่ถูกตี
- 8) เด็กอยู่ใกล้ ๆ
- 9) เด็กหัวเราะ

จากข้อมูลจะรู้ว่า เด็กตีทำไม เมื่อไร มีความแตกต่างกันระหว่างเด็กที่ตีเพื่อป้องกันตัวของสมบัติของตน เด็กที่ตีเพราะเกิดความคับข้องใจ เด็กที่ตีเพื่อจะได้ในสิ่งที่ต้องการ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม การตีก็ให้เกิดขึ้นไม่ได้

3. ทางเลือกที่นำไปใช้ได้ (Explore Alternatives)

3.1 ถ้าเด็กจะตีเด็กคนใดคนหนึ่งตลอด ควรจะแยกเด็กทั้งสองคนเสียไม่ให้อยู่ด้วยกัน อาจจะย้ายไปห้องอื่นถ้าจำเป็น ถ้าทำไม่ได้ครูก็ต้องตื่นตัวในการดูแลเด็กและพยายามให้เด็กไม่อยู่ด้วยกัน

3.2 ถ้าที่มีคนมากจะทำให้เกิดการตี ก็ลดเวลาที่จะต้องรวมกันมาก ๆ

3.3 ดูว่ากิจกรรมในห้องและอุปกรณ์ที่จัดเหมาะกับวัยของเด็ก เพื่อจะได้ไม่เกิดความค้ำข้องใจว่าง่าย – ยากไป เช่น การทำงานกับภาพตัวต่อที่ยากเด็กทำไม่ได้ ครูอาจจะเข้าไปแนะนำช่วย หรือหยิบอีกอันหนึ่งที่ง่ายกว่ามาให้ทำ

3.4 เด็กบางคนตีเพราะขาดทักษะในการสื่อสาร อาจตีเพราะเขาของ ครูต้องสอนให้รู้วิธีทางสังคมที่เหมาะสมเมื่อต้องการอะไร

3.5 ถ้าเด็กมีแนวโน้มจะตีในช่วงเวลาสาย ๆ หรือใกล้เวลานอน พฤติกรรมของเขาก็อาจจะเนื่องมาจากเหนื่อย ก็อาจจะให้นอนไวขึ้น

3.6 เด็กที่เครียดก็จะก้าวร้าวด้วยการตี ก็คงต้องจัดบรรยากาศที่สร้างความสงบ

4. กำหนดเป้าหมาย (State the goal)

เป้าหมายคือดูแลไม่ให้เด็กตีคนอื่น

5. กระบวนการ (Procedure)

5.1 พยายามป้องกันเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดการตี

5.2 ชมเชยเด็กสำหรับพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม

5.3 ใช้เวลานอก ถ้าเด็กตีคนอื่น

6. คำจำกัดความ (Definition)

การตี คือ ตัวอย่างของความก้าวร้าวที่จงใจซึ่งเด็กทุบตีคนอื่น

7. เส้นพื้นฐาน (Baseline)

ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงต้องรู้ก่อนว่าเด็กตีเด็กอื่นในชั้นเรียนมากน้อยแค่ไหน จะได้ทราบว่าถึงจุดพื้นฐานที่จะนำมาประเมิน เด็กตีเมื่อไรบันทึกความถี่เอาไว้

8. จุดเริ่มต้น (Starting Point)

เมื่อจบในแต่ละวัน รวมความถี่ และบันทึกจำนวนลงในกราฟ ทำบันทึกเป็นเวลา 3 วัน

9. โปรแกรม (Program)

จากการบันทึกไปแล้ว ก็เริ่มกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

9.1 ป้องกันเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการตีทุกเวลาที่เป็นไปได้

การสังเกตแบบไม่เป็นทางการจะได้แง่คิดว่าจะเกิดเหตุการณ์ตีขึ้นเมื่อไร

จะได้ดูแลได้ เช่น ถ้ารู้ว่ามักมีการตีเมื่อเด็กไปเล่นในมุมบล็อก ช่วงเวลานั้นครูก็เข้าไปอยู่ในมุมบล็อก และคอยดูแลให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดความค้ำข้องใจจากการที่บล็อกตกลงมา อธิบายถึงการแบ่งปันในการทำงาน แบ่งบล็อกให้เพื่อนเล่น และจัดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับบุคคลอื่น เด็กอื่นอาจจะแสดงพฤติกรรมให้เป็นแบบอย่างและช่วยทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคมในทางบวก " ดุสิ May ต้องการจะเล่นกับเราในมุมบล็อก May จะสร้างยุ่งช้าว ช่วยหาบล็อกขนาดนี้ให้หน่อย ได้ไหม " สร้างสถานการณ์ทางบวกจากสิ่งที่เป็นทางลบ ในวิธีการนี้เด็กจะได้มีทางออก

เกิดทักษะในการจัดการกับสถานการณ์ที่ตึกว่าการตี เมื่อการตีลดลงหรือหายไป ก็ไว้ใจได้ว่าเด็กจะมีการควบคุมตนเองมากขึ้นและลดการต้องเฝ้าระวัง

9.2 ชมเชยเด็กที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ขณะสังเกตการตีของเด็กดูพฤติกรรมทางบวกด้วย เมื่อเด็กทำอะไรได้ดีก็ชมให้เด็กรู้ว่าเราพอใจแค่ไหน ความสนใจที่ให้ต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้พฤติกรรมนั้นเกิดได้ต่อเนื่อง ถ้าเด็กขาดทักษะทางสังคมก็จำเป็นที่จะต้องให้แรงเสริมต่อพฤติกรรมที่เหมาะสม

9.3 ถ้าเด็กตีใคร ใช้เวลานอก

ถ้าเด็กตีใครสิ่งที่จะต้องทำคือ

- 1) คนถูกตีบาดเจ็บหรือไม่ ถ้าเป็นเช่นนั้น ให้ครูคนอื่นดูคนที่เจ็บ
- 2) พาเด็กที่ตีเพื่อนไปสถานที่ให้พักอย่างสงบ พูดให้ชัดเจนและสงบว่า " ครูให้เธอตี / ทำร้ายเพื่อนไม่ได้ ดังนั้นต้องนั่งอยู่ในนี้จนกว่าจะบอกให้ลูกได้ "
- 3) บันทึกเวลาและเดินจากเด็กไป โดยไม่พูดหรือมองเด็กในช่วงเวลานอก
- 4) ถ้าเด็กอื่นเดินไปใกล้ที่นั่งของเด็กที่ถูกลงโทษ ก็ไปนำเด็กออกมาอย่างสงบพร้อมอธิบายว่า " Raymond ต้องการอยู่ลำพังสักครู่ เอาไว้ค่อยพูดกับเพื่อนเมื่อเพื่อนกลับมาทำงานในห้องเรียน "
- 5) เมื่อหมดเวลา เดินไปหาเด็กและบอกว่า " ลูกได้แล้ว " ไม่ต้องพูดมาก เด็กเข้าใจอยู่แล้วว่าทำไมถูกแยกออกมาอยู่ตามลำพัง แนะนำให้เด็กเข้าสู่กิจกรรมที่ทำอยู่ต่อไป

9.4 ดูแลพฤติกรรมต่อไป

บันทึกการตีบนกราฟความก้าวหน้า การบันทึกกราฟจะมองเห็นความเปลี่ยนแปลง การลดลงของการตีทำให้ได้กำลังใจว่าวิธีการที่ใช้ได้ผล

10. ดูแลการเปลี่ยนแปลง (Maintaining the Changes)

เมื่อการตีลดลง ต้องให้ความสนใจพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม แสดงให้เห็นว่ารู้สึกประทับใจที่เขามีพฤติกรรมใหม่ที่ดี

นอกจากการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การแก้ไขปัญหามาตรึมของเด็กยังสามารถทำได้อีกหลายวิธี วิธีที่จำเป็นสำหรับครูประจำชั้นก็คือ การจัดการชั้นเรียน

3.2 การจัดการชั้นเรียน (Classroom management)

Doyle (1986 , อ้างถึงใน อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง , 2545) ได้ให้ความหมายของการจัดการชั้นเรียนไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติและกลยุทธ์ที่ใช้เพื่อจัดระเบียบในห้องเรียน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ครูจะต้องทำ เช่น การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ การวางแผนการใช้เวลาหรือการจัดตารางเวลา

อย่างเหมาะสมซึ่งจะเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นสมมติฐานของครูเกี่ยวกับวิธีการเรียนของนักเรียน และบทบาทของครู (Schickedanz , 1983)

Kauchak และ Eggen (1998) ได้ให้ความหมายของการจัดการชั้นเรียน คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูคิดและวางแผนปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่มีระบบและส่งเสริมการเรียนรู้ การวางแผนและการจัดการกิจวัตรประจำวันและกระบวนการทำงาน ระบบสำหรับการดูแลปัญหา พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและระบบชั้นเรียน ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ เนื่องจากจะนำไปสู่การส่งเสริมเป้าหมายของการจัดการชั้นเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญสองประการ เมื่อมีการวางแผนและดำเนินการตามระบบการจัดการ ดังนี้

1. เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะมีผลสะท้อนให้เห็นจากการทำงานของครูที่จะต้องคอยถามตนเองตลอดเวลาว่าจะมีระบบการจัดการอย่างไรที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้แก่นักเรียน
2. เป็นส่วนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการจัดการและชี้นำการเรียนรู้ของตนเอง จากจุดนี้การจัดการชั้นเรียนควรจะเป็นสื่อที่จะช่วยเสริมความเข้าใจตนเอง การประเมินตนเอง และเกิดการควบคุมภายในตนเองของนักเรียน

Burden (1995 , อ้างถึงใน อรรถจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง , 2545) ได้นำเสนอหลักการที่ครูต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. เตรียมการจัดการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมสำหรับปีการศึกษา การจัดระเบียบห้องเรียน การเลือก และสอนกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติ
2. วางแผนจัดการ ได้แก่ การวางแผนการสอนโดยมีหลักการจัดการอยู่ในใจตลอดเวลา วางแผนเพิ่มแรงจูงใจ วางแผนจัดการกับนักเรียนที่แตกต่างกัน และวางแผนร่วมมือกับผู้ปกครอง
3. ดำเนินการในชั้นเรียน ได้แก่ การสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบ กระตุ้นและเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมาะสม และดำเนินการเรียนการสอนตามแผน

Crosser (1992) Kauchak and Eggen (1998) และ Jalango (1992) ได้นำเสนอวิธีการจัดการชั้นเรียนประมวลเป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติได้ดังนี้

หลักการพื้นฐานในการจัดการชั้นเรียน

การจัดการชั้นเรียนต้องมีการวางแผนสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างรอบคอบ

1. ก่อนเริ่มเรียน

ครูจะต้องดูแลการจัดห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมประจำวัน สิ่งที่ต้องคำนึงคือจัดห้องแล้วจะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวคล่องตัว ช่วยลดการเอะอะโวยวาย ช่วยเสริมความปลอดภัย และชวนเชิญให้เกิดการสำรวจอย่างมีความหมาย

ในการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์การเล่นที่เด็กเลือกเองจะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่จะช่วยเสริมพัฒนาการที่ดีให้เกิดแก่เด็ก แต่เด็กก็จะต้องมีโอกาสในการรวมกลุ่มกัน พบกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยมีการใช้เวลาไม่นาน สิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

1.1 มีสถานที่ที่กว้างเพียงพอสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้หรือไม่ เด็กสามารถนั่งได้ด้วยความสบายโดยไม่เบียดกันหรือไม่ มีที่เพียงพอสำหรับการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ เป็นกลุ่มใหญ่หรือไม่ มีอะไรดึงดูดความสนใจของเด็ก ออกจากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีปลั๊กไฟอยู่ใกล้พอสำหรับการใช้เครื่องเสียงต่าง ๆ เช่น เทป มีอะไรที่เป็นสิ่งที่ให้เด็กสังเกตได้สำหรับการนั่งรวมกันเป็นวงกลม หรือเป็นสี่เหลี่ยมหรือไม่ เช่น มีเทป มีพรมให้เด็กนั่งรอบ ๆ ถ้าเด็กต้องนำเก้าอี้ยมานั่งรวมกันได้มีการสอนวิธีการยกเก้าอี้ด้วยความปลอดภัยหรือไม่

1.2 การจัดสภาพทางกายภาพสำหรับการทำงานในศูนย์การเรียนรู้ให้ศูนย์ที่ต้องการความสงบทำกิจกรรมอยู่ในส่วนที่สงบ ห่างจากการรบกวนของศูนย์ที่ต้องทำกิจกรรม โดยมีเสียงในขณะที่ทำกิจกรรม เช่น การทำงานกับตัวต่อ หุ่น หนังสือ ควรอยู่ห่างจากการทำงานกับบล็อก งานช่าง งานไม้ การแสดงละคร บทบาทสมมุติ สำหรับกิจกรรมที่เสริมความคิดสร้างสรรค์อาจจะอยู่ใกล้ ๆ กับศูนย์ศิลปะ การประกอบอาหาร งานที่ต้องใช้น้ำ ซึ่งต้องเป็นการทำความสะอาดบ่อย ๆ ควรจัดเอาไว้บริเวณใกล้อ่างน้ำมีผ้าเช็ดมือ ถ้าไม่มีอ่างน้ำก็อาจจะใช้ถังน้ำแทนได้

1.3 การจัดศูนย์ในห้องเรียนโดยการใช้ชั้นของโต๊ะ เสื่อ ฯลฯ จัดให้อยู่ในระดับที่ครูจะมองดูเด็กทำงานได้อย่างทั่วถึงตลอดเวลาและไม่จัดไว้ในบริเวณทางเดิน เพราะจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กวิ่ง การจัดห้องเรียนควรจะสื่อให้เด็กได้เดินมากกว่าการวิ่ง

1.4 จัดวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในระดับที่เด็กหยิบได้ถึงโดยไม่ต้องมาขอความช่วยเหลือจากครู เด็กมีสื่อกันเปื้อน ดินสอ กระดาษ ด้าย และกระดาษเช็ดมือ

1.5 ได้มีสถานที่สำหรับของทุกอย่างหรือไม่ สิ่งที่เหมาะสมกันจัดวางไว้ด้วยกัน วางไว้ต่ำพอที่เด็กจะหยิบได้ ง่ายต่อการทำความสะอาดและปลอดภัย มีที่เก็บของสำหรับเด็ก เมื่อมีสิ่งที่จะให้เด็กนำกลับบ้านจะได้นำไปเก็บไว้ในช่องของเด็กได้ ตะกร้าทิ้งขยะไว้บริเวณที่จะมีการทิ้งขยะเป็นประจำ ของเล่นที่จะต้องมีการประกอบหรือสร้างควรเก็บใส่กล่องหรือถังเพื่อจะได้สะดวกในการเก็บอุปกรณ์ชิ้นใหญ่ ชิ้นเล็ก รวมกลุ่มกันได้ มีที่แขวนเสื้อผ้าสำหรับชุดต่าง ๆ ที่เด็กจะใช้ ในการแต่งกายเพื่อการแสดงหรือบทบาทสมมุติ อาจจะใช้ทับเก็บใส่ตู้แทนการแขวนก็ได้ จัดกลุ่มพวกตัวต่อวางเรียงไว้ด้วยกัน มีที่วางรองเท้า การจัดกลุ่มของให้เด็กได้หยิบใช้ได้เองจะช่วย

ให้เด็กได้รู้ทักษะการจัดกลุ่มและเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะมีอิสระในการพึ่งพาตนเอง
สิ่งแวดล้อมที่จัดอย่างเป็นระบบจะช่วยลดพฤติกรรมที่จะเป็นปัญหาไปได้

1.6 การที่เด็กได้ทำงานอยู่ตลอดเวลาจะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังนั้น
ต้องพิจารณาว่ามีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เพียงพอสำหรับเด็กหรือไม่ ไม่ต้องจัดเอาไว้มากมาย
เกินความต้องการ แต่จะใช้วิธีการค่อย ๆ เพิ่มเข้าไปเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เด็ก

1.7 ได้มีการกำหนดกิจกรรมประจำวันหรือไม่ เด็กรู้วิธีการในการดำเนินการ
ประจำวันหรือไม่ เด็กควรจะทำอะไรเมื่อเปลี่ยนเส้น วางของให้ จะสำรวจการมาเรียนของเด็ก
อย่างไร เด็กทำอะไรได้หรือไม่ มีเวลาที่จะนำข่าวสารจากบ้านมาแจ้งครูหรือไม่ การไปใช้ห้องน้ำ
ของเด็กมีการกำหนดหรือไม่ มีวิธีการอย่างไรเด็กไปมากกว่า 1 คนได้หรือไม่ มีสัญญาณอะไร
ให้ทราบว่ามีคนใช้ห้องน้ำอยู่ เมื่อเด็กกระหายน้ำจะทำอย่างไร เวลาของว่างจะอยู่ช่วยใด
ทำอย่างไร การกำหนดตารางเวลาสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กได้รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้าง
ในแต่ละวัน ต่อไปจะต้องทำอะไร จะได้ไปสนามเด็กหรือฟังนิทานหลังอาหารว่าง การกำหนด
กิจกรรมประจำวันจะช่วยลดข้อขัดแย้งและความคับข้องใจให้แก่เด็กได้

2. เวลาและกลับจากโรงเรียน

2.1 เวลาที่เด็กมาโรงเรียน การดูแลเด็กที่มาโรงเรียนได้ดีจะช่วยสร้างบรรยากาศ
ที่ดีได้ตลอดวัน โดยปกติครูจะคอยพบทักทายเด็ก บุคลิกภาพของครูจะช่วยเด็กได้มากที่จะไม่ให้
เด็กร้องไห้หรือหวาดกลัว เด็กควรได้รับทราบว่าจะดูแลเกี่ยวกับเสื้อผ้า รองเท้าอย่างไร
การตรวจสอบการมาเรียนต้องทำอะไรหรือไม่ ข้าวของต่าง ๆ ที่นำมาจากบ้านจะทำอย่างไร
จะเอาอะไรไปวางที่ไหน

ขณะที่เด็กมาโรงเรียนรอคอยเพื่อนเพื่อเริ่มกิจกรรมพร้อมกัน ครูต้องคิดว่า
จะให้เด็กทำอะไรระหว่างรอเพื่อน เพื่อจะได้ไม่เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

2.2 เวลาที่เด็กกลับบ้าน ครูต้องกำหนดว่าจะทำอย่างไรก่อนเด็กจะกลับบ้าน
อาจจะเป็นการรวมกลุ่มพูดคุยหรือประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติตลอดทั้งวันที่ผ่านมา
วางแผนสิ่งที่จะทำในวันรุ่งขึ้นที่จะช่วยให้ทำได้ดีกว่าวันนี้ ช่วยให้เด็กมองเห็นวิถีทางในการที่
จะเลือกและดูแลตนเองได้ดีขึ้น ครูบางคนอาจจะให้ข้อสังเกตหรือให้งานเพื่อกลับไปเตรียมทำที่บ้าน
อาจจะร้องเพลง หรือกล่าวกลอนอำลา ครูต้องวางแผนสิ่งที่จะปฏิบัติต่อเด็กก่อนกลับบ้าน
จะช่วยลดความวุ่นวายที่มักเกิดขึ้นในช่วงสุดท้ายของวัน

3. การจัดการเพื่อความต่อเนื่อง

การจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดการต้องมีสำนึกเกี่ยวกับเวลา
รู้ว่าเมื่อไหร่ควรจะหยุดกิจกรรม หรือควรจะปล่อยให้กิจกรรมดำเนินต่อไป และรู้ว่าเมื่อไหร่

จะดำเนินการให้เกิดความเชื่อมโยงจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง มีความสามารถในการที่จะดึงดูดความสนใจของเด็ก

3.1 วิธีการดึงดูดความสนใจของเด็ก การเล่นนิ้วมือ คำประพันธ์และการร้องเพลง ประกอบท่าทางจะใช้ได้ดีมากเพื่อเรียกความสนใจในการที่จะรวมกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เด็กชอบการเล่นนิ้วมือ รู้สึกตื่นเต้นและทำท่ายที่จะเคลื่อนไหวนิ้วมือของตนเองไปตามที่ครูปฏิบัติ เมื่อทำเสร็จเด็กจะเสียบพร้อมที่จะฟังครูก็เริ่มกิจกรรมให้ ครูจะต้องไวในการที่จะทำกิจกรรมต่อเนื่องไปเลย เพราะถ้าสังเกตความสนใจของเด็กก็จะลดลง การร้องเพลงประกอบท่าทางสั้น ๆ ก็นำมาใช้ได้เช่นเดียวกัน

ครูควรหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะนำมาใช้ในการสร้างความต่อเนื่อง ในการทำกิจกรรมและการใช้เวลา เด็กจะชอบร้องเพลง ท่องคำประพันธ์ซ้ำ ๆ แต่ในขณะเดียวกัน ครูก็ต้องเสริมสิ่งใหม่เข้าไปด้วย จะได้ช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่เด็กเพิ่มขึ้น

การเตรียมตัวเด็กไปสู่การทำสิ่งอื่นต่อไปเป็นสิ่งจำเป็น เด็กควรจะได้รับรู้ว่าจะถึงเวลาที่ช่วยกันทำความสะอาดแล้ว ถึงเวลาเก็บของเพราะจะหมดเวลาทำงานแล้ว การที่เด็กได้รับรู้จะทำให้เด็กพร้อมที่จะก้าวไปสู่กิจกรรมต่อไป

3.2 สัญญาณที่เหมาะสม สัญญาณต้องนำมาใช้เพื่อเป็นสัญญาณในเรื่องหมดเวลาทำกิจกรรม เพื่อเริ่มกิจกรรมใหม่ บางครั้งจะใช้เพลง เครื่องดนตรี กระดิ่ง มือ ดับไฟ - เปิดไฟ เด็กจะหยุดทำกิจกรรมเดิมมารวมกลุ่มเพื่อฟังนิทาน การใช้เสียงของครูตะโกน ส่งเสียงดัง จะทำให้เด็กเกิดเสียงดังไปด้วย การกระซิบและเสียงนุ่มนวลของครูจะช่วยทำให้เด็กปฏิบัติเช่นเดียวกัน

3.3 การเคลื่อนย้ายกลุ่มเด็ก การเดินทางไปเป็นกลุ่มของเด็ก ถ้ากลุ่มเล็กครูจะดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียนครูจะต้องมีวิธีการให้เด็กไปได้ถึงจุดหมายอย่างปลอดภัย อาจจะใช้จับเป็นคู่ จูงมือเดิน ทำเป็นแถวยาวแบบขบวนรถไฟ โดยครูเดินไปพร้อมกับดูแลให้ทั่วถึง ครูจะต้องไม่คิดว่าเด็กจะเดินเป็นแถวตรงเพราะผิดธรรมชาติของเด็ก ครูอาจจะกำหนดจุดแรกที่คนแรกไปถึงจะต้องหยุดจนทุกคนมาครบแล้วจึงเดินทางต่อไป จุดให้หยุดจะเป็นจำนวนกี่ครั้งก็ได้ จนกว่าทุกคนจะไปถึงจุดหมายปลายทาง อาจจะทำให้เดินเป็นแถว ๆ โดยใช้เชือกที่ทำเป็นปุมไว้ ให้เด็กเข้าแถวจับเชือกตรงปุมแล้วเดินต่อ ๆ กันไป ปุมเชือกควรจะห่างกันอย่างน้อย 15 - 20 นิ้ว เพื่อเด็กจะได้เดินได้อย่างสะดวก ถ้าต้องการไปในที่ที่อาจมีอันตราย นอกโรงเรียนก็ควรระดมผู้มาช่วยดูแลเด็กให้มีความปลอดภัย

3.4 เมื่อเดินทางถึงจุดหมาย ก่อนถึงจุดหมายครูควรได้แจ้งให้เด็กทราบว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร ถ้าครูไม่แจ้งล่วงหน้าเด็กไปถึงที่หมายก็อาจจะทำอะไรด้วยตนเอง สักรวเอง เล่นเอง ครูก็ต้องเสียเวลาอีกมากในการรวบรวมเด็กเข้าสู่ระบบ

4. การปฏิสัมพันธ์กับเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

เวลาของเด็กในแต่ละวันควรจะเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายในการเล่นโดยครูได้จัดเตรียมให้เด็กได้ทำกิจกรรมกับเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เด็กได้เลือกด้วยตนเองเพื่อการสำรวจโลกรอบตัว การให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือและเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ด้วยมุ่งหวังที่จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก ปกป้องเด็ก ปกป้องเครื่องมือเครื่องใช้และตำราไว้ซึ่งสภาพการเรียนรู้การสอนที่สงบ

ครูควรจะไปรอบ ๆ ห้องเรียน อาจจะเข้าไปแนะนำให้เด็กได้ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยวิถีทางที่แตกต่างกันออกไปและชื่นชมผลงานที่เด็กได้ทำสำเร็จ การตั้งคำถามและการวิจารณ์งานจะต้องมีเทคนิคที่ดีเพื่อช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จะทำแบบไหนได้อีก กระบอกไหนจะจุทรายได้มากที่สุด จะพิสูจน์ได้อย่างไร วาดภาพด้วยสีน้ำตาได้อย่างไรเมื่อไม่มีสีน้ำตาทำไมบล็อกถึงได้หล่นลงมา คิดว่าจะสร้างอย่างไรที่จะไม่ทำให้หล่นอีก

ในการให้เด็กทำงานอิสระ เด็กบางคนอาจจะนั่งอย่างไร้จุดหมาย บางคนไม่ทราบว่าจะทำอะไรในช่วงเวลานี้ ครูจะต้องเข้าไปหาวิธีการเล่นกับเด็กโดยไม่ไปดำเนินการเองทั้งหมด เช่น เล่นสมมุติว่าเป็นรถโดยสาร บอกกลุ่มเด็กที่ไม่ทราบว่าเล่นอะไรมาช่วยกันจัดเก้าอี้นั่งในรถใครจะเป็นผู้โดยสาร ครูร่วมเล่นสักระยะหนึ่งแล้วถอนตัวออกมาให้เด็กเล่นเอง เด็กก็จะมีกิจกรรมทำจากการเริ่มต้นของครู

การกำหนดขอบเขตการใช้วัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัย ดังนั้นการทำข้อตกลงในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กรรไกร บล็อก ทราย เครื่องปั้นปาย หรือชิงช้า ฯลฯ เด็กจะต้องทำตามข้อตกลงการเล่น / ใช้อุปกรณ์เหล่านั้น เมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลงต้องมีการเตือนและให้เด็กเข้าใจว่าถ้าทำผิดซ้ำก็จะได้ไม่เล่น / ใช้อุปกรณ์เหล่านั้น

การเล่นกับบล็อกและบทบาทสมมติจะมีเด็กสนใจมากกว่าอุปกรณ์อื่น ๆ ดังนั้นครูคงต้องมีการกำหนดว่าเด็กจะเข้าไปเล่นได้ครั้งละกี่คน โดยอาจจะมีการควบคุมจำนวนของเด็ก ใครจะเข้าไปทำกิจกรรมให้จำนวนบัตรที่ที่จำนวนซึ่งจะมีเท่ากับจำนวนของเด็กที่อนุญาตให้เข้าไปเล่นได้ เมื่อครบเด็กคนต่อไปก็ต้องรอโอกาสของตน

5. การจัดการกับความขัดแย้ง

ความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้นอย่างธรรมชาติในการทำงานหรือมีชีวิตอยู่ร่วมกัน การเกิดความขัดแย้งในห้องเรียนเป็นจุดดีในประเด็นที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะเผชิญกับความขัดแย้ง ได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้นจริง ๆ ทักษะเหล่านี้จะสะสมอยู่ในตัวเด็กโดยอัตโนมัติทำให้เด็กสามารถนำไปปฏิบัติได้ต่อไป

เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ครูอาจจะช่วยเด็กในการแก้ปัญหาโดยอาจให้ทางเลือกให้เด็กลองเลือก ถ้าวิธีการที่เด็กเลือกไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ครูก็ช่วยเหลือให้เลือกสิ่งที่จะนำไป

ปฏิบัติได้ เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมครูต้องเข้าไปดูแลชี้ให้เห็นความไม่เหมาะสม พูดคุยถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม ควรปฏิบัติและติดตามการปฏิบัติของเด็ก อาจแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสม ครูอาจจะเล่นร่วมกับเด็กเพื่อเป็นแบบของการปฏิบัติที่เหมาะสมในระยะแรก

การแสดงละครโดยใช้หุ่นนำเสนอพฤติกรรมต่าง ๆ แล้วให้เด็กช่วยกันวิเคราะห์ว่าอะไรเหมาะสมไม่เหมาะสมและให้เด็กเสนอแนะการปฏิบัติที่เหมาะสมแล้วให้หุ่นแสดงตามคำแนะนำของเด็กอีกครั้ง ครูแทรกทักษะในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งให้แก่เด็ก แล้วแนะนำให้เด็กคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองเพื่อนำไปสู่การสร้างวินัยในตนเอง

หลักการพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นจะช่วยหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คาดคะเนปัญหา วางแผนกิจกรรมประจำวัน และมีวิธีการจัดปัญหาให้น้อยลงได้ ครูก็จะสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้มีระเบียบได้ ซึ่งจะทำให้เด็กได้เรียนและทำงานได้อย่างกลมกลืน

การจัดการชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ครูทุกคนจำเป็นต้องทำ เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนไปได้อย่างราบรื่น ป้องกันและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดในห้องเรียน ปราณี สาระจิตต์ (2537) ได้พัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง หลังจากได้ทดลองใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเองแล้วพบว่าครูมีการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม จัดกิจกรรมหลายชนิด ดำเนินกิจกรรมราบรื่น และต่อเนื่องมากขึ้น โดยครูส่วนใหญ่นำวิธีการสร้างข้อตกลงในชั้นเรียนไปใช้ ลดการใช้คำสั่ง รวมทั้งมีการเสริมแรงทางบวกเพื่อรักษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้คงอยู่

นอกจากนี้ อุทุมพร พรายอินทร์ (2542) ได้ศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานครพบว่า จากการสัมภาษณ์ครูจำนวน 10 คน ครูทุกคนเห็นว่า การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด การเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสม น่าสนใจ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและตรงกับความต้องการ ช่วยป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ ครูบางคนเห็นว่าบางปัญหาไม่สามารถป้องกันได้ ซึ่งอาจเกิดไปตามสถานการณ์ สำหรับแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันไป ควรให้การดูแลอย่างใกล้ชิด การเตือนกันบ่อย ๆ การพูดคุยกับเด็กเป็นการส่วนตัวและการพูดคุยกับผู้ปกครอง พบว่า ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยลง มีบางส่วนเห็นว่า การลงโทษเพื่อให้เด็กได้รับรู้ถึงความผิดที่ได้ทำ ควรทำบ้าง

ในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่มีปัญหา วิธีหนึ่งที่ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรคำนึงถึง คือ การสร้างวินัยให้แก่เด็ก

3.3 การสร้างวินัยในชั้นเรียน

Modica (1994) ได้ให้ความหมายของวินัยว่า หมายถึง การสร้างการควบคุมตนเอง ได้อย่างมั่นคงโดยเด็กมีความยอมรับนับถือตนเองในทางบวกและเคารพความต้องการของคนอื่น กระบวนการนี้จึงจะช่วยให้เด็กให้เคลื่อนไปที่ละน้อยจนเป็นคนที่พึ่งตนเองและจัดให้มีทักษะในการแก้ปัญหาเพื่อให้เด็กได้ใช้ต่อไปในอนาคต

วินัย สามารถให้คำจำกัดความได้ว่า เป็นการสอนที่ทำให้ถูกต้องเป็นแบบหรือทำให้ สมบูรณ์และทุกคนเห็นด้วยว่าเป็นสิ่งสำคัญในสภาพการณ์ห้องเรียนทุกแบบ ถ้าไม่มีวินัยโรงเรียน ก็จะกลายเป็นสถานที่ ๆ ไม่ปลอดภัย เด็กก็จะรู้สึกไม่มั่นคงและครูจะโกรธได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม วินัยก็ไม่ใช่ว่าจะทำให้ชีวิตของครูง่ายขึ้น จุดมุ่งหมายของวินัย คือ การนำทางพฤติกรรมของเด็ก ในวิถีทางที่จะนำเอาสิ่งที่เราคาดหวังเข้าไปในตัวเด็ก และพัฒนาการควบคุมตนเองภายในได้อย่าง เหมาะสมและเป็นคนมีความสุข

นักการศึกษาปฐมวัยเข้าใจว่า วินัย คือ การแนะนำ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก มากกว่าใช้วิธีการเดียว Modica (1994) ได้เสนอวิธีการปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ครูควรต้องเข้าใจพัฒนาการเด็ก และพิจารณาทัศนคติที่มีต่อเด็ก
2. ครูมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม
3. การเป็นแบบและการอธิบายถึงพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เหมาะสมหรือดูสมวัย

มีความจำเป็น

4. ครูติดตามโดยการสอนเด็ก ทักษะการพูด และความเป็นเหตุเป็นผลในการ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน

Hipple (1986) ได้กล่าวถึงวิธีในการสร้างวินัยไว้ สรุปความได้ว่า วิธีการในการสร้างวินัย ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. สิ่งที่ต้องกระทำ คือ พยายามที่จะศึกษาสาเหตุทุกครั้งในการที่จะแนะนำเกี่ยวกับ พฤติกรรมของเด็กดีกว่าการที่ดูแลเพียงพฤติกรรมเดียว ๆ รู้ว่าพฤติกรรมทุกชนิดมีสาเหตุ โดยความต้องการภายในของเด็ก องค์ประกอบกระทบจากภายนอก หรือจากการปฏิสัมพันธ์ ของสิ่งเหล่านี้ การระวังเกี่ยวกับต้นเหตุจะช่วยให้การตอบสนองมีประสิทธิภาพสำหรับพฤติกรรม เฉพาะอย่าง

2. การใช้วิธีการทางบวกหรืออย่างน้อยเทคนิคที่เป็นกลางจะได้ผลที่ดีในการแนะนำ เด็กมากกว่าการใช้วิธีการทางลบ ถึงแม้แนวคิดของทฤษฎีต่าง ๆ ทางจิตวิทยาจะมีแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่จะยอมรับคุณค่าของการตอบสนองทางบวก ในการที่จะทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ออกมา นักทฤษฎีแห่งตนบอกว่าการที่ทำงานกับเด็กโดยใช้ทางบวกทำให้เด็กมีความคิดเกี่ยวกับตนเอง สูงขึ้น และช่วยให้สามารถพัฒนาการทางอารมณ์ไปได้ในทางที่เหมาะสม

กลุ่มพฤติกรรมนิยมยืนยันว่าการสนใจทางบวกของพฤติกรรม มีแนวโน้มที่จะช่วยเพิ่มความถี่ของพฤติกรรม เมื่อสำรวจไปทางด้านเทคนิคทางลบรวมถึงการลงโทษ การชุลงโทษ จะไปเพิ่มอารมณ์มุ่งร้ายและจะช่วยให้ห้องเรียนกลายเป็นสนามรบ และถ้าเกิดขึ้นแล้วการดึงกลับ จะทำได้ยาก

3. การใช้เทคนิคหลากหลายในการแนะนำเด็กจะมีประสิทธิผลมากกว่าการใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเพียงวิธีการเดียว เพราะแต่ละวัยเด็กจะไม่เหมือนกัน

4. การทำให้เด็กเกิดการพัฒนาเป็นวินัยภายในตัวเด็กและการรู้จักแก้ปัญหาจะเป็นผลดีกว่าการที่ทำให้เด็กควบคุมได้เฉพาะภายนอก หรือใช้อำนาจกับเด็กที่ทำให้เด็กสงบไปได้ชั่วคราวเท่านั้น

นอกจากนี้ Hipple ยังได้นำเสนอข้อแนะนำในการปฏิบัติเพื่อสร้างวินัยให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เน้นทางบวก คือ ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ยอมรับไม่ได้ ควรแนะนำวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม หรือวิธีการทางบวกที่ทดแทนกันได้ ดีกว่าการให้ความสนใจเน้นทางลบในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

2. เป็นต้นแบบ ครูเป็นรูปแบบที่สำคัญสำหรับเด็ก บางครั้งอาจจะเป็นแบบสำหรับพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขโดยไม่ได้ตั้งใจ ดังนั้นครูจะต้องเป็นแบบพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กเลียนแบบ

3. พฤติกรรมที่เป็นจุดเด่น เด็กเล็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ต้องช่วยเด็กจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่พฤติกรรมทางสังคม โดยให้เด็กได้วิเคราะห์ผลของการกระทำของตนเอง คุยกับเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมของตน กระตุ้นให้คิดเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อผู้อื่น สิ่งของ และเหตุการณ์ด้วยความตั้งใจที่จะพัฒนาทางด้านความสัมพันธ์ของเหตุและผล

4. ส่งสาร "ฉัน" (Send I message) ถ่ายทอดความรู้สึกไปสู่เด็ก การใช้วิธีการนี้พัฒนาการขึ้นมาโดย Thomas Gordon เพื่อจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำหรับครู I - message เป็นข้อความส่วนตัวโดยครูมี 3 ส่วนคือ การบรรยายถึงปัญหาที่เกิดขึ้นตามจริง ผลกระทบที่ได้รับและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น การส่งสารนี้เป็นการสื่อสารรูปแบบที่เปิดเผยความรู้สึกของท่านเพื่อจะยกระดับสามัญสำนึกของเด็กเกี่ยวกับผลกระทบจากพฤติกรรมของเขา

5. ช่วยเด็กให้ผ่านพ้นอุปสรรค บางครั้งเราสามารถช่วยเด็กให้พ้นจากความคับข้องใจหรือขาดการควบคุมตนเอง โดยการให้คำแนะนำง่าย ๆ ใช้คำถามหรือทำทางในเวลาที่เหมาะสม

6. สอน เด็กบางคนทำตัวไม่เหมาะสม เพราะไม่ทราบว่าจะคาดหวังอะไรจากเขา อะไรที่ดูชัดเจนและง่ายสำหรับเราอาจจะไม่ง่ายสำหรับเด็ก

7. จำกัดช้อยกเว้น บางครั้งเด็กได้รับการกระตุ้นโดยมีตัวเลือกมากเกินไป เมื่อเด็กเลือกแล้วบางครั้งก็สามารถจัดการได้ดี อาจเป็นเพราะมีเวลามาก มีที่มาก มีอุปกรณ์มาก

มีกิจกรรมมาก หรือรู้สึกว่ามีภาระมาก หนัก สำหรับเด็กที่เพิ่งจะเข้ามาในโรงเรียนเป็นครั้งแรก แนนอนเด็กจะต้องเรียนรู้การเลือกเมื่อถึงวุฒิภาวะ แต่ปัญหานี้ปัจจุบันอาจจะต้องการการจำกัดของทางเลือก

8. พฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับบางอย่างเปลี่ยนแปลงเร็ว หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะ ในเรื่องนี้สิ่งที่ทำได้มีประสิทธิผล คือ ยกเลิกสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยเบี่ยงเบนเด็กไปสู่กิจกรรมอื่น

9. ไม่สนใจบางพฤติกรรม บางครั้งสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับครู คือ ทำเป็นไม่สนใจ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถึงแม้จะยากที่จะทำ แต่ก็จะให้ผลทางบวกออกมาด้วยเหตุผลที่ว่า

9.1 พฤติกรรมที่เราไม่สนใจก็จะไม่ถูกกระตุ้นให้ทำอีก และพฤติกรรมที่ไม่ได้รับความสนใจก็มีแนวโน้มที่จะบรรเทาหรือหยุดไป แต่มีข้อแม้อยู่ 1 กรณี คือ พฤติกรรมก้าวร้าว อาจไม่ลดลงและอาจมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น ครูจะต้องใช้วิธีการอื่นแทน

9.2 คุณค่าที่สองในการไม่สนใจบางพฤติกรรม คือ บางครั้งเด็กสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองเมื่อให้ออกโอกาส ควรใช้คุณค่าของคนหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเข้ามาในกระบวนการ

10. กระตุ้น สนับสนุนพฤติกรรมที่เหมาะสม ครูต้องกระตุ้นพฤติกรรมทั้งที่เด็กรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว ทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี แต่จุดสำคัญสำหรับครู คือ ต้องรู้สึกตัวในการกระตุ้น พฤติกรรมที่ท่านต้องการ ถ้าครูเองไม่ได้ระวังว่าตนเองมีผลกระทบในฐานะผู้กระตุ้นอาจจะไปให้รางวัลกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็จะส่งผลกระทบอย่างร้ายแรง

11. สนับสนุนพฤติกรรมคนข้างเคียง บางครั้งการกระตุ้นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทำได้ยาก วิธีการที่ดีรองลงมาคือกระตุ้นพฤติกรรมที่ยอมรับได้ของคนข้างเคียง โดยหวังว่าเด็กที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจะเลียนแบบเพื่อนเพราะต้องการคำชมเชยจากครูเหมือนเพื่อน แต่วิธีการนี้จะต้องระวังไม่เอาเพื่อนไปเปรียบเทียบ

12. นำทางพฤติกรรม เด็กเล็ก ๆ ต้องการความมีระบบระเบียบในชีวิต กิจกรรมประจำวัน ช่วยทำให้มีความมั่นคงเกิดขึ้น ช่วยทำให้เด็กปรับตัวมีความมั่นใจในสภาพการณ์ใหม่ การที่จะมีข้อกำหนดเอาไว้ช่วยให้รู้ว่าอะไรบ้างจะเกิดขึ้น มีสัญญาณให้รู้ว่าจะทำอะไร

13. ดูแลพฤติกรรมต่าง ๆ ครูจะจัดการดูแลพฤติกรรมต่าง ๆ ได้หลากหลาย การใช้ภาษาท่าทางหรือใช้สัญญาณต่าง ๆ สื่อสารให้รู้ การเลิกคิ้ว ทำท่าทางแปลกใจด้วยสายตา การวางมือบนไหล่เด็ก การเดินผ่านไปในระหว่างเด็ก อาจสื่อสารกับเด็กได้ดีกว่าถ้อยคำ

14. การให้หยุดพัก บางครั้งต้องให้เด็กได้ออกไปจากสภาพการณ์ที่ก้าวร้าว น่าตกใจ การออกไป หรือหยุดพักไปชั่วคราวจากเหตุการณ์ และให้เด็กได้คิดว่าเขาจะต้องควบคุมตนเอง

ถ้าต้องการเข้าไปทำงานกับกลุ่ม การให้พักไม่ใช่การลงโทษเด็กโดยการเอาไปไว้ในห้องมืด หรือในที่ ๆ น่ากลัว แต่จริง ๆ คือ การให้ไปทำอะไรที่ตนเองเข้าไปทำได้เอง

15. ยับยั้งพฤติกรรม การหยุดพฤติกรรมเด็กจำเป็นในบางครั้งเมื่อเด็กโกรธ และมีอาการที่จะเป็นอันตรายต่อตนเองหรือคนอื่นก็ต้องหยุดพฤติกรรมนั้น อาจต้องใช้ทั้งคำพูด และจับตัวเด็กเอาไว้ให้เด็กสงบ

เด็กปฐมวัยก็ต้องได้รับการส่งเสริมวินัยเช่นเดียวกับเด็กในวัยอื่น ๆ เด็กจะมีวินัย เมื่อเขาเห็นผลที่จะเกิดตามมาของพฤติกรรมของเขา มีการนำเสนอทางเลือกสำหรับพฤติกรรม เขาเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง เด็กที่มีวินัย เรียนรู้ที่จะมีสมดุลสำหรับความต้องการของเขากับคนอื่น รู้สึกดีสำหรับตนเอง และจะเพิ่มความเป็นตัวของตนเองมากขึ้น

Miller (1986) นำเสนอแนวทางในการสร้างวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. การป้องกัน สิ่งสำคัญที่จะช่วยแก้ไขในเรื่องการทำผิดกฎ พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ไม่ให้ความร่วมมือ คือ

1.1 รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ เริ่มด้วยการสำรวจรูปแบบการสอนของตนเอง และพ่อแม่ และระดับความอดทน

1.1.1 พฤติกรรมอะไรที่ครูพิจารณาว่าไม่เหมาะสม

1.1.2 ระดับของเสียงและความวุ่นวายขนาดไหนที่ปกติ และระดับไหนที่จะอดทนไม่ได้

1.1.3 ครูมีการสำรวจหรือไม่ว่าใครคือคนที่ทำให้เกิดปัญหาจริง ๆ ในข้อขัดแย้งนั้น

1.1.4 เมื่อเด็กโกรธครูโดยตรง ครูรู้สึกเจ็บและรู้สึกที่ถูกข่มขู่หรือไม่

1.1.5 ครูตัดสินใจหมดทุกเรื่อง หรือให้เด็กได้เข้ามาร่วมด้วย

1.1.6 ครูเป็นตัวอย่างในรูปแบบพฤติกรรมที่คาดหวังจากเด็กหรือไม่ มีอะไรที่เป็นส่วนแตกต่างตรงกันข้ามระหว่างสิ่งที่พูดหรือคาดหวังกับสิ่งที่ทำ

1.2 สิ่งแวดล้อม ครูควรพิจารณาและสังเกตห้องเรียนเพื่อการปรับปรุงการจัดเฟอร์นิเจอร์หรืออุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของเด็ก

1.2.1 มีของเล่นที่ไม่อนุญาตให้เด็กเล่นหรือไม่

1.2.2 ของเล่นและอุปกรณ์อยู่ในชั้นล่าง ชั้นที่เปิดที่เด็กจะเข้าไปถึงได้ และคืนของได้เองเพื่อสนับสนุนความเป็นอิสระให้แก่เด็ก

1.2.3 เมื่อต้องให้เด็กทำงานกลุ่ม มีอุปกรณ์เพียงพอสำหรับทุก ๆ คน ที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

1.3 ตารางเวลา ปัญหาพฤติกรรมต้องเกิดเมื่อเด็กเบื่อหรือริบเร่ เมื่อเขาต้องรอหรือเขาถูกเร่งให้ทำอะไรจนมากเกินไปโดยไม่มีเวลาให้เพียงพอ เด็กเรียนตลอดวัน ดังนั้นควรจัดเวลาที่ให้โอกาสในการกระตุ้นการควบคุมตนเอง

- 1.3.1 กิจกรรมที่จัดแต่ละวัน ผู้พิจารณาความเหมาะสมคือผู้ใหญ่ และควรพิจารณาว่าน่าสนใจสำหรับเด็ก เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมด้วยตัวเองได้ไหม
- 1.3.2 ระยะเวลาสำหรับการทำกิจกรรมขึ้นอยู่กับช่วงความสนใจของเด็ก เช่น ทำงานกลุ่มประมาณ 10 – 20 นาที สำหรับอนุบาล หรือแล้วแต่กรณีถ้าเด็กร่วมมือจริงจัง
- 1.3.3 เด็กควรจะรู้ว่ามีอะไรคาดหวังกับตัวเขาในแต่ละวัน เวลาที่จะทำงานให้เสร็จ การทำความสะอาด การเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรม
- 1.3.4 ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์หรือละครช่วยเด็กเคลื่อนไหวไประหว่างวิชาหรือรอในสิ่งที่ไม่คาดหวังไปซ้ำ ๆ

1.4 ความคาดหวัง ความสม่ำเสมอ และความยุติธรรม ช่วย让孩子ควบคุมพฤติกรรมของเขาได้ถ้าเขารู้ว่าขอบเขตจำกัดคืออะไร

1.5 ไม่มีคำตอบสำหรับปัญหาแบบสิ่งกายสิทธิ์ ไม่มีวิธีการที่พิเศษที่จะแก้ไขได้ทุกปัญหาหรือใช้ได้กับเด็กทุกคน วิธีการที่ใช้ต้องเกี่ยวข้องกับปัญหา วิธีการ คือ ใช้วิธีการทางบวกและขึ้นอยู่กับทักษะในการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่จำเป็น ถ้าเด็กต้องการมีวินัยในตนเอง

1.6 สิ่งก็ตามมาโดยธรรมชาติ ในหลายเหตุการณ์ เด็กอาจจะพบผลที่ตามมาจากพฤติกรรมของเขาเมื่อปัญหาเกิดขึ้นเหตุการณ์ตามมา

1.7 การนำเด็กไปสู่ผลที่ตามมา ในบางสถานการณ์ที่ต้องการผู้ใหญ่ในการแนะนำเด็กในทางบวก โดยให้รู้จักผลที่ตามมาเป็นกฎเกณฑ์เป็นระบบโดยไม่ต้องลงโทษ วิธีการนี้ช่วยเด็กให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เขากระทำ เช่น เด็กทำน้ำหกก็คาดหวังได้ว่าจะต้องเช็ดน้ำนั้นเอง เด็กเขียนฝาผนังก็คาดได้ว่าจะต้องไปทำความสะอาดฝาผนัง

2. การแก้ปัญหา วิธีการสร้างวินัยที่ดีที่สุด คือ กระตุ้นเด็กให้คิดทางเลือกในการแก้ปัญหา และผลที่จะได้รับจากการแก้ปัญหาด้วยวิธีการนั้น ๆ ผ่านการแก้ปัญหา เด็กจะพัฒนาความรู้สึก ความรับผิดชอบสำหรับการกระทำของเขา เริ่มเข้าใจความต้องการของคนอื่น และช่วยทำให้ทักษะการตัดสินใจของเขาเข้มแข็งขึ้น

ปัญหาระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ หรือระหว่างผู้ใหญ่ 2 คนจะสามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธีการเรียกว่าการเจรจา

2.1 การแนะนำอีกครั้ง เมื่อจะมีการแนะนำการทำกิจกรรมอีกครั้ง ควรจะคิดว่าทำไมเด็กถึงเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น เด็กสองคนต่อสู้กันเพื่อแย่งที่ตกทรายในกระบะทราย เราก็อาจจะหาทาง หรือของ หรือสถานที่ เพื่อแก้ปัญหา เด็กที่ชอบป้อนโต๊ะก็หาทางให้ไปป้อนต้นไม้หรือที่ป้อนปายแทน

2.2 เวลานอก วิธีนี้จะใช้ได้ผลเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กควบคุมตนเองไม่ได้ และไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้ แต่ระวังว่าเวลานอกนี้ควรจะให้ประสบการณ์ทางบวกแก่เด็กที่จะเรียนรู้การมีวินัยในตนเอง

2.2.1 เวลานอกไม่ใช่การลงโทษ เด็กไม่ควรจะได้รับการชูหรือเกิดความกลัวในเรื่องนี้

2.2.2 เวลานอกไม่ใช่การทำให้เด็กขายหน้า ผลที่ตามมาไม่ควรจะมีการพิจารณาเก้าอี้หรือสถานที่สำหรับเวลานอกเอาไว้ล่วงหน้า

2.2.3 เวลานอก ใช้นานได้เท่าที่จะช่วยให้เด็กสงบ

2.2.4 เวลานอก ควรเป็นช่วงเวลาผู้ใหญ่และเด็กจะได้คุยกันเกี่ยวกับความรู้สึกเมื่อเด็กได้สงบไปแล้ว การแสดงออกของผู้ใหญ่อาจจะช่วยให้เด็กสงบลงได้แต่เมื่อเด็กสงบแล้วจึงพูดเพื่อเกิดผลในทางที่ดีต่อไป

2.2.5 เวลานอก เหมาะสมที่จะใช้กับเด็กที่ก้าวร้าวให้รู้จักควบคุมตนเอง โดยอยู่ห่างไปจากกลุ่มเด็กอื่น

เด็กที่อยู่ในสถานที่ไม่สบายใจ เครียด หรือไม่สามารถจะพูดได้ ก็อาจจะช่วยปกป้องเด็กให้สงบลง เด็กที่กรีดร้องอาจจะต้องการการปลอบโยนก่อนที่จะพูดคุยกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.3 ไม่สนใจพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็กที่ประพฤติไม่เหมาะสมมักจะได้รับ ความสนใจจากผู้ใหญ่ ซึ่งจะไปกระตุ้นพฤติกรรมทางลบให้มากขึ้น เด็กที่พูดจาไม่สุภาพ ถ้าเราไม่สนใจเสียเด็กก็จะเลิกพูดไปเอง วิธีการนี้ดูแล้วจะได้ผลกว่าวิธีการอื่นและในระยะแรก พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอาจจะเพิ่มขึ้นถ้าเด็กขยันที่จะเรียกร้องความสนใจหรือจะเพิ่มขึ้นด้วย ถ้าบางเวลาไม่สนใจ บางเวลาวิพากษ์วิจารณ์ ดังนั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอในการทำอะไร

นอกจากนี้ Miller ได้นำเสนอสิ่งที่จะต้องคิดก่อนจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเพื่อสร้างวินัย ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของวินัย คือ การช่วยเด็กได้สร้างความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่ใช่การประพฤติปฏิบัติมีพฤติกรรมตามที่ผู้ใหญ่ควบคุม
2. เทคนิคทางวินัยอะไรก็ตามจะมีประสิทธิผลมากที่สุดถ้าได้นำไปใช้ในวิถีทางที่จะดำรงไว้ หรือเสริมความยอมรับนับถือตนเองของเด็ก

3. วินัยจะต้องเป็นการคิดทันทีเมื่อมีพฤติกรรมเกิดขึ้น เด็กจะไม่สามารถคาดหวังที่จะเชื่อมโยงผลที่จะตามมาในอนาคตกับพฤติกรรมที่เกิดในปัจจุบันได้
4. ใช้เทคนิคให้เหมาะกับพฤติกรรมและเด็ก ไม่มีเทคนิคใดที่จะใช้ได้ทุกสถานการณ์
5. ช่วยให้เด็กเข้าใจว่าทำไมเขาถึงต้องได้รับการดูแลให้มีวินัยภายหลังจากที่เด็กสามารถควบคุมตนเองได้
6. การฝึกวินัยอย่างมีประสิทธิภาพต้องการการติดตามอย่างต่อเนื่อง
7. ความก้าวหน้าอาจจะช้า เด็กต้องการเวลาในการที่จะรู้จักการควบคุมตนเอง แทนการที่จะให้ผู้ใหญ่คอยกำกับ จึงต้องใช้เวลาในการที่จะทำให้เกิดความสม่ำเสมอและการที่จะควบคุมตนเองได้

8. ช่วยเหลือคนอื่นให้เข้าใจวิถีทางบวกในการดูแลเรื่องวินัย ย้ำให้เห็นว่าทำไมจึงต้องช่วยเด็กให้เรียนรู้ในการควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กมีอิสระและสนใจบุคคลอื่น เมื่อผู้ใหญ่ รู้ว่าการตีเด็กจะทำให้เด็กก้าวร้าวต่อผู้เพราะเลียนแบบผู้ใหญ่ ก็ควรหยุดและใช้วิธีการอื่น

ปัจจุบันมีความห่วงใยกันมากในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในห้องเรียน พ่อแม่มีส่วนสำคัญในการต้องช่วยสนับสนุนครู เช่นเดียวกับครูที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองให้สามารถสร้างวินัยในบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ Fuhr (1993) ได้เสนอแนวทางการสร้างวินัยที่มีประสิทธิภาพที่ครูควรเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1. วินัยไม่ใช่คำที่เป็นผลทางลบ

ครู มีหน้าที่ต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เด็กพอใจ ครูที่รู้ว่าจะจัดการกับวินัยอย่างไร เด็กต้องการวินัย คาดหวังว่าจะได้รับ ถ้าไม่มีการควบคุมวินัย เด็กก็จะแสดงออกมาด้วยวิธีการมากมาย เช่น ต้องการเรียกร้องความสนใจ ปฏิเสธที่จะทำตาม ข้อตกลง ไม่ค่อยมาโรงเรียน มาสาย และเข้าไปร่วมกลุ่มที่กระทำผิด

การจัดการกับวินัย ต้องมีความสม่ำเสมอและยุติธรรม คุณลักษณะของผู้ที่จะจัดการกับวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

- 1) เตรียมพร้อมเสมอ
- 2) เอาใจใส่สนใจนักเรียน
- 3) เป็นรูปแบบที่ช่วยกระตุ้นได้
- 4) เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และกระตือรือร้น
- 5) เชื่อว่านักเรียนทุกคนสามารถสอนได้

เด็กนักเรียนต้องการวินัย เด็กส่วนใหญ่ต้องการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีหลักการและกฎระเบียบข้อตกลง เพื่อให้ได้ทราบว่าเขาได้รับความคาดหวังอย่างไร

เด็กต้องการคนที่มีอิทธิพล คนที่เขาเคารพ บอกให้เขาทราบว่าเขามีขอบเขตแค่ไหน เพื่อที่เขาจะได้มีพฤติกรรมอย่างไรภายในขอบเขตที่กำหนด

2. ครูที่ปฏิบัติได้ดี

ครูที่ปฏิบัติได้ดีจะต้องเข้าใจด้วยว่า วินัยจะต้องไม่ใช่สิ่งที่ใช้ในการเขย่งยัดถากถางเด็ก แต่น่าจะเป็นตัวช่วยกระตุ้นเด็กให้หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นทางลบ

3. กระบวนการพื้นฐานในการจัดการห้องเรียน

3.1 บอกเด็กและพ่อแม่ว่าท่านคาดหวังอะไร และคิดสิ่งที่คาดหวังตั้งแต่เริ่มต้นการเรียน

3.2 สื่อสารผลที่จะได้ว่าเป็นอย่างไร จะเกิดขึ้นเมื่อไม่ทำตาม

3.3 มีการแสดงออกด้วยความสม่ำเสมอทั้งในห้องเรียนและในโรงเรียน

3.4 จัดแผนการสอนที่สร้างสรรค์ (โดยที่ครูตั้งคำถามกับตัวเองว่า " ตัวฉันอยากจะเป็นนักเรียนในห้องนี้หรือไม่ ")

3.5 ดูแลนักเรียนด้วยความยุติธรรมและมีทัศนคติทางบวก

3.6 เสาะแสวงหานักเรียนที่มีพรสวรรค์และความสามารถพิเศษ ช่วยให้เขาได้พัฒนาจุดแข็งของเขา กระตุ้นและชมเชยเขาเมื่อเขาทำสำเร็จ

3.7 เป็นตัวแบบได้

3.8 เสียสละ

3.9 ต้องมีความสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

4. การจัดการวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1 เด็กที่ต้องการความสนใจ จะทำทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งการประพฤติไม่ถูกต้อง

4.2 ความกระตือรือร้นของครูทางบวก ครูไม่ใช่เพียงผู้จัดการห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ครูเป็นผู้ที่เด็กต้องการ ครูเช่นนั้นจะช่วยความทรงจำด้านบวกสำหรับเด็ก และจะกลายเป็นสมาชิกที่เป็น " ครูที่เป็นที่พอใจของเด็ก " (Favorite Teacher) ไม่ใช่เพราะว่าเขาอยากชนะในการแข่งขันกับความเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับจากนักเรียน แต่ว่าเขาได้รับการยอมรับจากครู

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กมีหลายลักษณะและเกิดจากหลายสาเหตุ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กนั้นอาจส่งผลกระทบต่อตัวเด็กเองและคนรอบข้างซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไข ก็อาจเป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงขึ้นได้ การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นมีวิธีและกระบวนการที่หลากหลาย ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลและแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ เนื่องจากเป็น

ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กที่สุดรองจากพ่อแม่ ซึ่งหากครูเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมก็จะสามารถ
แก้ไขปัญหานั้นได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่องการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยของ
ครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลไปเป็นประโยชน์ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
ของเด็กต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล ของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร ในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรและตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือ วารสาร เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัย

หัวข้อ	รายละเอียด
1. Schickedanz แบ่งประเภทของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่	1) พฤติกรรมที่มีปัญหามาก เป็นพฤติกรรมที่ขัดขวาง การมีส่วนร่วมของเด็กกับเพื่อนและกับครู อาจรวมถึง การสู้กัน การทำลายสิ่งของด้วยความตั้งใจ การแสดงความท้าทายต่อต้าน พฤติกรรมเหล่านี้ ครูไม่สามารถเพิกเฉยได้และต้องการการแก้ไขโดยตรง 2) พฤติกรรมที่มีปัญหาน้อยเป็นพฤติกรรมที่ไม่รบกวนผู้อื่นแต่รบกวนตัวเอง ทำให้ไม่สามารถไปถึงเป้าหมายของการเรียนได้ เช่น การนั่งผินหวาน เหม่อลอย พฤติกรรมประเภทนี้ใช้วิธีการแก้ไขไม่ซับซ้อน บางพฤติกรรมอาจเพิกเฉยได้

ตารางที่ 1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัย

หัวข้อ	รายละเอียด
2. ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา	
2.1 Essa (1999)	<ol style="list-style-type: none"> 1) พฤติกรรมก้าวร้าวและต่อต้านสังคม ได้แก่ การตี กัด ขว้างของ ทำร้ายคนอื่น สบถ สาบาน สาปแช่ง พุด ล้อเลียน / ตั้งฉายา ไม่แบ่งปัน การให้สินบน / การให้ของโดยมีข้อแลกเปลี่ยน การนำของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่รวมมือ 2) พฤติกรรมรบกวน ได้แก่ การรบกวนเวลาในการรวมกลุ่ม เดินออกไปจากห้องเรียน วิ่งไปอย่างไม่มีจุดหมายรอบ ๆ ห้องเรียน ตะโกนในห้องเรียน ทิ้งขว้างเพื่อทำให้เกิดเสียง 3) พฤติกรรมทำลาย ได้แก่ ฉีกหนังสือ ทำของเล่นแตก เอาของทิ้งลงในโถส้วม ใช้กระดาษอย่างสิ้นเปลือง ทำลายงานของคนอื่น 4) พฤติกรรมทางอารมณ์และพึงพาผู้อื่น ได้แก่ ร้องไห้ นอนฟาดแข่งฟาดซา ทำปากยื่นปากยาว ทำเสียง เด็กทารก คุณนี้ว ควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ทำและเสื่อผ้า เกาะติดคนอื่น เรียกร้องความสนใจ ส่งเสียงดัง เล่นอวัยวะเพศ 5) พฤติกรรมเกี่ยวกับความร่วมมือในกิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ การไม่ร่วมกิจกรรม ไม่รวมในการเล่นทางสังคม อายเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม เล่นกับของเล่นเพียงชิ้นเดียว ร่วมในกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ นาน ๆ ครั้ง ร่วมในกิจกรรมแสดง นาน ๆ ครั้ง พุดนาน ๆ ครั้ง ความสนใจสั้น 6) พฤติกรรมเกี่ยวกับการกิน ได้แก่ กินยาก กินมาก กินมูมมาม

ตารางที่ 1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัย

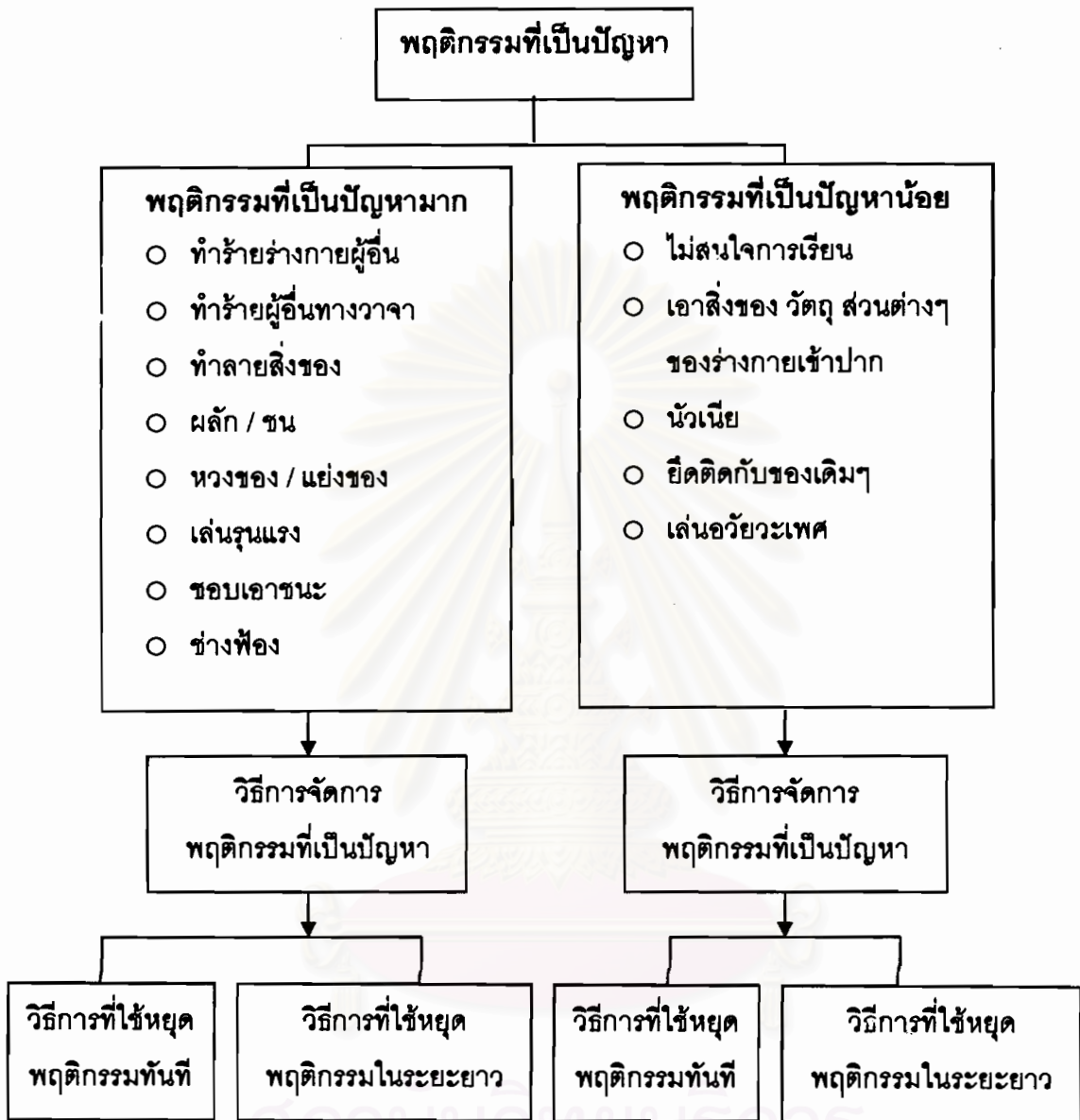
หัวข้อ	รายละเอียด
2.2 ผดุง อารยะวิญญู (2542)	<ol style="list-style-type: none"> 1) ก่อความวุ่นวาย-ก่อปัญหา 2) ผีนกลางวัน 3) เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย 4) มีความวิตกกังวล หวาดกลัว ไม่มีความกล้า 5) ประหม่า หวาดผวา 6) โหดร้าย ก้าวร้าว 7) พุดผิดปกติ 8) เบื่ออาหาร 9) ร้องไห้บ่อย 10) พุดปด 11) ลักขโมย 12) ท้องผูกบ่อยๆ 13) ปวดหัวบ่อยๆ 14) ตื้อดิ่ง ไม่เชื่อฟัง 15) เหนื่อยง่าย นอนไม่หลับ 16) โกรธง่าย และโกรธจัด 17) เพ้อผิน 18) ไม่กล้าสู้หน้า 19) ไม่ทำการบ้าน 20) เหลวไหลไม่เอางานเอาการ 21) มีความรู้สึกสับสนวุ่นวาย 22) ถดถอย ปลีกตัวออกจากสังคม 23) ซึ่บ่น 24) ไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวอยู่เสมอ 25) เล่นมือเล่นเท้าตนเอง

ตารางที่ 1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัย

หัวข้อ	รายละเอียด
2.3 กรมวิชาการ (2546)	<ol style="list-style-type: none"> 1) ไม่ยอมไปสถานศึกษา 2) ขาดสมาธิ อยู่เฉยไม่ได้ 3) กัดเล็บ ดูดนิ้ว 4) พุดติดอ่าง 5) เข้ากับเพื่อนไม่ได้ 6) ขี้ใจฉา 7) ช่างฟ้อง 8) ชอบเล่นอวัยวะเพศ 9) อากาการคึก 10) ชอบหยิบของผู้อื่น 11) มีปัญหาการรับประทานอาหาร 12) มีปัญหาการนอน 13) มีปัญหาการขับถ่าย
2.4 ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2544)	<ol style="list-style-type: none"> 1) ส่งเสียงดังซ้ำ ๆ กันและคนอื่นได้ยิน 2) ลุกจากที่นั่งโดยไม่ได้รับอนุญาต 3) พุดโดยไม่ได้รับอนุญาต 4) ช่มชู้คนอื่นด้วยวาจา 5) ทำร้ายคนอื่นด้วยกำลังทางกาย
2.5 Rogers (2002)	<ol style="list-style-type: none"> 1) พุดในขณะที่ครูกำลังพุด 2) พุดข้ามไปมาในห้องเรียน 3) การออกคำสั่งกับครู 4) มาสาย 5) โยกเก้าอี้ 6) เล่น / เขย่าเครื่องเขียน 7) เป็นตัวตลกเพื่อเรียกร้องความ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุป ประมวลความรู้ แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 13,116 คน ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 171 คน และครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากทมมหานคร จำนวน 2,134 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15,421 คน

2. ตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ได้ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 634 คน ครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 171 คน และครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากทมมหานคร จำนวน 299 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,104 คน

เนื่องจากสัดส่วนของประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นเพื่อการกระจายข้อมูลและสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละเขตให้มีความเหมาะสมกับความแตกต่างของประชากร ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

2.1.1 แบ่งโรงเรียนตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร 50 เขต

2.1.2 สุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากรายชื่อโรงเรียนโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ตามการแบ่งเขตการปกครองของกรุงเทพมหานครเขตละ 2 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนเอกชนทั้งหมด 723 โรงเรียน ได้โรงเรียนเอกชน 100 โรงเรียน มีครูประจำชั้นอนุบาลทั้งสิ้น 634 คน

2.1.3 สุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากรายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษากทมมหานครเขตละ 1 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากทมมหานคร 413 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากทมมหานครทั้งสิ้น 50 โรงเรียน มีครูประจำชั้นอนุบาลทั้งสิ้น 299 คน

2.1.4 เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 มีเพียง 37 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงใช้โรงเรียนทั้งหมด มีครูประจำชั้นอนุบาลทั้งสิ้น 171 คน

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงเรียนที่สังกัด

สังกัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูประจำชั้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร		
เขต 1 เขต 2 และเขต 3		
โรงเรียนเอกชน	100	634
โรงเรียนรัฐบาล	37	171
สำนักงานศึกษากทมมหานคร	50	299
รวม	187	1,104

2.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

2.2.1 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อเลือกโรงเรียนจาก 2 สังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ได้โรงเรียนเอกชน 1 โรงเรียน รัฐบาล 1 โรงเรียน และจากสังกัดสำนักงานศึกษากทม. ได้โรงเรียน 1 โรงเรียน โดยคัดเลือกโรงเรียนที่มีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาลตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป
- 2) เป็นโรงเรียนที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.2 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อเลือกครูประจำชั้นที่ใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็นครูประจำชั้นจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน และสังกัดสำนักงานศึกษากทม. ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน รวมครูประจำชั้นที่ใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งสิ้นจำนวน 7 คน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาเลือกครูประจำชั้นอนุบาลที่มีลักษณะดังนี้

- 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการสอนเด็กอนุบาลไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีความสมัครใจ และยินดีให้ข้อมูล

ตารางที่ 3 จำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด

สังกัด	แบบสอบถาม	แบบสังเกต	แบบสัมภาษณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.			
เขต 1 เขต 2 และเขต 3			
โรงเรียนเอกชน	634	3	3
โรงเรียนรัฐบาล	171	2	2
สำนักงานศึกษากทม.	299	2	2
รวม	1,104	7	7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 3 ชุด คือ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามครูประจำชั้นเกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมของเด็กอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน อายุ เพศ วุฒิการศึกษา สาขาวิชา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 วิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเป็นรายพฤติกรรม จำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิธีการที่ครูใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม

ตอนที่ 2 วิธีการและระยะเวลาที่ครูใช้ในระยะเวลายาวเพื่อให้พฤติกรรม ลดลงหรือหมดไป

1.2 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็น ปัญหา การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.2.2 กำหนดแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากแนวคิด ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมากำหนดประเด็นที่จะศึกษา

1.2.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยตามขอบข่ายเนื้อหา และโครงสร้างที่กำหนดไว้

1.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลกับครูประจำชั้นอนุบาล โรงเรียนศรีตรัง โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน และโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดใน) ที่มีคุณสมบัติ

ใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คนเพื่อดูความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

2. แบบสังเกต

เป็นแบบสังเกตที่เกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้น ภายในและนอกห้องเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบสังเกตแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสังเกต

ตอนที่ 2 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และวิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมของเด็กอนุบาล

2.2 การสร้างแบบสังเกต

2.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสังเกต

2.2.2 กำหนดขอบข่ายและรูปแบบของเครื่องมือ

2.2.3 สร้างแบบสังเกตตามกรอบเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนด

2.3 การเตรียมตัวสำหรับการสังเกตของผู้วิจัย

เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลในการสังเกตได้อย่างเที่ยงตรง และข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาตนเองตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ฝึกสังเกตและบันทึกการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล ในชั้นเรียนของครูประจำชั้นเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3.2 ฝึกการสังเกต บันทึกการสังเกต และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2546 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงในการสังเกต ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตเท่ากับ 0.753

2.3.3 ฝึกปฏิบัติการสังเกตพฤติกรรมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในวันที่ 19 พฤษภาคม 2546 แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาเปรียบเทียบหาความเหมือนความต่างในสิ่งที่บันทึกได้

2.4 การหาคุณภาพของแบบสังเกต

2.4.1 นำแบบสังเกตไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจพิจารณาแก้ไขและให้คำแนะนำเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแบบสังเกตตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.2 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองบันทึกข้อมูลกับครูประจำชั้น อนุบาลโรงเรียนศรีตรุง ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้ .

2.4.3 นำแบบสังเกตมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างประชากร

3. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนของเด็กอนุบาลในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชา ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของเด็กอนุบาลที่เกิดขึ้นในและนอกห้องเรียน และวิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.2 กำหนดขอบข่ายและรูปแบบของเครื่องมือ

3.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบเนื้อหา และรูปแบบที่กำหนด

3.3 การหาคุนภาพของแบบสัมภาษณ์

3.3.1 นำกรอบแนวคิดของแบบสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนตรวจพิจารณาแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหา แล้วปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนศรีตรัง ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้

3.3.3 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีผู้ช่วยวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงโรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลเป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 187 โรงเรียน จำนวน 1,104 ฉบับ โดยแนบหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อความสะดวกในการส่งคืนแบบสอบถาม

1.2 หลังจากส่งแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะโทรติดต่อไปยังโรงเรียนเพื่อสอบถามว่าได้รับแบบสอบถามหรือไม่ หากโรงเรียนใดยังไม่ได้รับแบบสอบถามก็ดำเนินการส่งแบบสอบถามชุดใหม่ไปให้ หลังจากนั้นอีก 2 สัปดาห์ จึงดำเนินการโทรติดตามอีกครั้งหนึ่ง และดำเนินการส่งแบบสอบถามลงทะเบียนทางไปรษณีย์ให้โรงเรียนที่ยังไม่ได้รับอีกชุดหนึ่ง เพื่อป้องกันการสูญหายระหว่างการจัดส่ง และมีผู้ช่วยวิจัยดำเนินการติดตามขอรับแบบสอบถามจากบางโรงเรียน รวมเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งสิ้น 2 เดือน และได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 1,080 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.82 คิดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก 29 ฉบับ คงเหลือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 1,051 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.2 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป รายละเอียดดังเสนอในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน และแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

สังกัด	จำนวนที่ส่ง (ฉบับ)	ได้รับกลับ		นำมาวิเคราะห์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.มหานคร					
เขต 1 เขต 2 และเขต 3					
โรงเรียนเอกชน	634	621	56.25	603	54.62
โรงเรียนรัฐบาล	171	169	15.30	163	14.76
สังกัดสำนักงานศึกษากทม.มหานคร	299	290	26.27	285	25.82
รวม	1,104	1,080	97.82	1,051	95.20

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยกำหนดแผนการเก็บข้อมูล ดังนี้

2.1.1 ดำเนินการติดต่อทางโรงเรียนเพื่อขออนุญาตและนัดวันเวลาที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.2 ดำเนินการสังเกตและสัมภาษณ์ครูอนุบาลของโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.มหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 2 คน ครูอนุบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษากทม.มหานคร จำนวน 2 คน และครูอนุบาลของโรงเรียน

เอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 3 คน รวม 7 คน ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตครูทุกคนคนละ 5 วัน รายละเอียดดังเสนอในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์

สังกัด	ระดับชั้น	วัน เดือน ปี ที่เก็บข้อมูล
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร	อนุบาลปีที่ 1	22 – 26 พ.ย. 2547
	อนุบาลปีที่ 2	29 พ.ย. – 3 ธ.ค. 2547
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร		
เขต 1 เขต 2 และเขต 3		
โรงเรียนรัฐบาล	อนุบาลปีที่ 1	13 – 17 ธ.ค. 2547
	อนุบาลปีที่ 2	20 – 25 ธ.ค. 2547
โรงเรียนเอกชน	อนุบาลปีที่ 1	10 – 14 ม.ค. 2548
	อนุบาลปีที่ 2	17 – 21 ม.ค. 2548
	อนุบาลปีที่ 3	24 – 28 ม.ค. 2548

2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 การสังเกตการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนของครูอนุบาล ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม และบันทึกการสังเกตในขณะที่ครูกำลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ห้องละ 5 วัน หลังจากทำการสังเกตในแต่ละวันจะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตไปยืนยันกับครูประจำชั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความเที่ยงของข้อมูล

2.2.2 การสัมภาษณ์ครู ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาลในช่วงเวลาเด็กนอนกลางวันในวันที่ 2 ของการสังเกต ใช้เวลาสัมภาษณ์ครูอนุบาลจำนวน 7 คน คนละ 10 – 15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งใช้สูตรหาค่าร้อยละดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา จัดหมวดหมู่และนำเสนอในรูปแบบความเรียง
3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา จัดหมวดหมู่แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้น ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้น ในกรุงเทพมหานครในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของตัวอย่างประชากร

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของตัวอย่างประชากร

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	
1. อายุ					
ต่ำกว่า 20 ปี	1.2 (5)	-	-	-	0.5 (5)
21 – 30 ปี	28.0 (118)	27.8 (52)	34.2 (54)	40.7 (116)	32.4 (340)
31 – 40 ปี	23.8 (100)	32.1 (60)	32.3 (51)	25.6 (73)	27.0 (284)
41 – 50 ปี	41.8 (176)	31.0 (58)	29.7 (47)	18.2 (52)	31.7 (333)
51 – 60 ปี	5.2 (22)	9.1 (17)	3.8 (6)	15.4 (44)	5.8 (89)
2. เพศ					
ชาย	-	3.7 (7)	3.2 (5)	1.4 (4)	1.5 (16)
หญิง	100 (421)	96.3 (180)	96.8 (153)	98.6 (281)	98.4 (1,035)
3. ระดับการศึกษา					
มัธยมศึกษาปีที่ 6	7.4 (31)	11.2 (21)	3.8 (6)	14.0 (40)	9.3 (98)
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	3.6 (15)	1.6 (3)	1.9 (3)	8.1 (23)	4.2 (44)
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	81.2 (342)	84.0 (157)	89.2 (141)	75.8 (216)	81.5 (856)
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	3.1 (13)	3.2 (6)	2.5 (4)	2.1 (6)	2.8 (29)
มัธยมศึกษาปีที่ 3	0.3 (1)	-	-	-	0.1 (1)
ปกศ. ต้น	3.1 (13)	-	1.9 (3)	-	1.5 (16)
ปวช.	1.4 (6)	-	0.6 (1)	-	0.7 (7)
สาขาวิชา					
คหกรรมศาสตร์	18.7 (69)	8.4 (14)	10.1 (15)	5.3 (15)	12.2 (113)
การจัดการ	3.5 (13)	3.0 (5)	12.8 (19)	7.0 (20)	6.1 (57)
ศึกษาศาสตร์	4.9 (18)	1.8 (3)	9.5 (14)	-	3.8 (35)
ปฐมวัย	46.2 (171)	32.5 (54)	16.9 (25)	34.8 (99)	37.6 (349)
สุขศึกษา	4.9 (18)	1.2 (2)	1.4 (2)	2.8 (8)	3.2 (30)
ประถมศึกษา	4.9 (18)	3.6 (6)	12.8 (19)	6.0 (17)	6.5 (60)
ภาษาไทย	3.5 (13)	5.4 (9)	10.1 (15)	-	4.0 (37)
บรรณารักษ์	1.1 (4)	0.6 (1)	0.6 (1)	-	0.6 (6)
ศิลปะ	2.7 (10)	3.0 (5)	2.0 (3)	3.2 (9)	2.9 (27)
พัฒนาชนบท	0.5 (2)	1.8 (3)	0.7 (1)	-	0.6 (6)
การเงินการธนาคาร	1.6 (6)	4.8 (8)	1.3 (2)	-	1.7 (16)

ตารางที่ 6 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ N = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
นาฏศิลป์	0.5 (2)	5.4 (9)	-	3.5 (10)	2.3 (21)
วิทยาศาสตร์	0.5 (2)	4.8 (8)	2.7 (4)	3.2 (9)	2.5 (23)
นิเทศศาสตร์	0.5 (2)	4.2 (7)	3.3 (5)	-	1.5 (14)
เทคโนโลยีการศึกษา	1.6 (6)	6.0 (10)	-	-	1.7 (16)
วิทยาศาสตร์การกีฬา	1.9 (7)	3.6 (6)	-	-	1.4 (13)
สังคมศึกษา	0.3 (1)	3.6 (6)	2.7 (4)	4.2 (12)	2.5 (23)
ประวัติศาสตร์	0.3 (1)	3.6 (6)	2.7 (4)	-	1.2 (11)
บริหารการศึกษา	1.4 (5)	1.2 (2)	-	1.4 (4)	1.2 (11)
คอมพิวเตอร์	0.3 (1)	-	6.7 (10)	4.6 (13)	2.6 (24)
ภาษาอังกฤษ	0.3 (1)	1.2 (2)	3.3 (5)	-	0.9 (8)
พื้นฐานการศึกษา	-	-	-	1.8 (5)	0.5 (5)
การศึกษาพิเศษ	-	-	-	2.8 (8)	0.9 (8)
จิตวิทยา	-	-	-	1.8 (5)	0.5 (5)
บริหารทรัพยากรมนุษย์	-	-	-	1.4 (4)	0.4 (4)
เทคโนโลยีและวัฒนธรรม	-	-	-	1.4 (3)	0.3 (3)
4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย					
ไม่มี	2.9 (12)	1.1 (2)	1.3 (2)	11.2 (32)	4.57 (48)
มี	97.1 (409)	98.9 (185)	98.7 (156)	88.8 (253)	95.4 (1,003)
แหล่งที่ได้รับความรู้					
เรียน	64.8 (265)	61.6 (114)	50.6 (79)	55.3 (140)	59.6 (598)
เข้าอบรม	84.8 (347)	78.9 (146)	95.5 (149)	81.8 (207)	84.5 (849)
ศึกษาด้วยตนเอง	61.4 (251)	61.6 (114)	64.7 (101)	67.2 (170)	63.4 (636)
ประสบการณ์					
ต่ำกว่า 10 ปี	42.5 (179)	60.4 (113)	52.5 (83)	-	37.4 (375)
11 - 20 ปี	33.5 (141)	31.0 (58)	35.4 (56)	-	25.4 (255)
21 - 30 ปี	20.7 (87)	5.9 (11)	9.5 (15)	-	11.3 (113)
มากกว่า 30 ปี	3.3 (14)	2.7 (5)	2.5 (4)	-	2.3 (23)

ตารางที่ 6 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					
5.1 โรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของ					
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
กรุงเทพมหานคร	100 (421)	100 (187)	100 (158)	-	72.9 (766)
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร	-	-	-	100 (285)	27.1 (285)
5.2 โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียน (เฉพาะโรงเรียนสังกัด สพท. กทม. เขต 1,2,3)					
เอกชน	74.8 (315)	84.0 (157)	82.9 (131)	-	57.4 (603)
รัฐบาล	25.2 (106)	16.0 (30)	17.1 (27)	-	15.5 (163)
5.3 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
ต่ำกว่า 10 ปี	40.4 (170)	64.7 (121)	55.1 (87)	72.6 (207)	55.7 (585)
11-20 ปี	21.1 (131)	24.1 (45)	33.5 (53)	10.2 (29)	24.5 (258)
21-30 ปี	25.2 (106)	8.0 (15)	9.5 (15)	9.1 (26)	15.4 (162)
มากกว่า 30 ปี	3.3 (14)	3.2 (6)	1.9 (3)	8.1 (23)	4.4 (46)
6. ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในความดูแลของปีการศึกษาปัจจุบัน					
6.1 เด็กอนุบาลชั้น					
อนุบาลปีที่ 1	43.0 (181)	40.6 (76)	36.1 (57)	50.2 (143)	43.5 (457)
อนุบาลปีที่ 2	33.3 (140)	39.6 (74)	41.8 (66)	49.8 (142)	40.2 (422)
อนุบาลปีที่ 3	23.8 (100)	19.8 (37)	22.2 (35)	-	16.4 (172)
6.2 อายุเฉลี่ยของเด็ก					
2 ปี	-	-	5.7 (9)	-	0.9 (9)
3 ปี	14.5 (61)	23 (43)	29.1 (46)	1.1 (3)	14.6 (153)
4 ปี	36.1 (152)	32.1 (60)	20.9 (33)	20.7 (59)	28.9 (304)
5 ปี	36.8 (155)	39.6 (74)	34.8 (55)	61.8 (176)	43.8 (460)
6 ปี	12.6 (53)	5.3 (10)	9.5 (15)	0.7 (45)	11.7 (123)
7 ปี	-	-	-	0.7 (2)	0.2 (2)

ตารางที่ 6 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
6.3 จำนวนเด็กในห้องทั้งหมด					
10-19 คน	24.7 (104)	23 (43)	36.7 (58)	3.5 (10)	20.5 (215)
20-29 คน	52.3 (220)	46.5 (87)	31.6 (50)	19.3 (55)	39.2 (412)
30-39 คน	22.1 (93)	25.1 (47)	31.6 (50)	63.9 (182)	35.4 (372)
40-49 คน	1 (4)	5.3 (10)	-	13.3 (38)	5.0 (52)
เด็กชาย					
1-10 คน	41.3 (174)	24.6 (46)	43.7 (69)	21.4 (61)	33.3 (350)
11-20 คน	53.2 (224)	67.9 (127)	52.5 (83)	78.6 (224)	62.6 (658)
21-30 คน	5.5 (23)	7.5 (14)	3.8 (6)	-	4.1 (43)
เด็กหญิง					
1-10 คน	34.9 (147)	40.1 (75)	47.5 (75)	22.5 (64)	34.4 (361)
11-20 คน	61.8 (260)	53.5 (100)	50 (79)	77.5 (221)	62.8 (660)
21-30 คน	3.3 (14)	6.4 (12)	2.5 (4)	-	2.9 (30)

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32 และร้อยละ 98.5 เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.5 โดยในจำนวนนี้จบการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36 และส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 95.4 โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการอบรม คิดเป็นร้อยละ 84.5 และส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 คิดเป็นร้อยละ 73 และร้อยละ 57.4 อยู่ในโรงเรียนเอกชน

ตัวอย่างประชากรร้อยละ 55.7 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี และส่วนใหญ่สอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 43.5 และร้อยละ 43.8 ดูแลเด็กอายุเฉลี่ย 5 ปี ส่วนใหญ่มีเด็กในห้อง 20 – 30 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 โดยร้อยละ 62.6 มีเด็กในห้องเป็นเด็กผู้ชาย 11 – 20 คน และร้อยละ 62.8 มีเด็กในชั้นเรียนเป็นเด็กผู้หญิง 11 – 20 คน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1.2.1 พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	10 (42)	3.7 (7)	6.3 (10)	4.2 (12)	6.8 (71)
มี	90 (379)	96.3 (180)	93.7 (148)	95.8 (273)	93.2 (980)
วิธีการที่ห้ามใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น					
แยกเด็กไปไม่มีคนเดียวขณะที่เพื่อน ทำกิจกรรม	8.7 (33)	20.0 (36)	11.5 (17)	7.3 (20)	10.8 (106)
อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำร้ายร่างกาย คนอื่นไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้ คนอื่นเจ็บ	76.5 (290)	61.1 (110)	77.7 (115)	75.8 (207)	73.7 (722)
ถามเด็กว่าเพื่อนทำแบบนี้กับเด็กบ้าง จะรู้สึกอย่างไร	12.4 (47)	17.2 (31)	5.4 (8)	13.6 (37)	12.6 (123)
ลงโทษให้เด็กกัดตนเอง	-	-	-	-	-
อื่น ๆ ได้แก่					
แยกเด็กทั้งคู่แล้วถามสาเหตุ ทั้ง 2 ฝ่าย	0.5 (2)	0.6 (1)	1.4 (2)	1.1 (3)	0.8 (8)
ลดเวลาเล่นลง ไม่ให้ทำกิจกรรม ที่เด็กชอบ	0.8 (3)	0.6 (1)	2.0 (3)	0.3 (1)	0.8 (8)
ไม่ปฏิบัติเพราะเป็นพฤติกรรมที่ ไม่เกิดบ่อย/เด็กหยุดพฤติกรรมเอง	0.8 (3)	0.6 (1)	-	1.1 (3)	0.7 (7)
อธิบายและลงโทษ	0.3 (1)	-	2.0 (3)	0.7 (2)	0.6 (6)

ตารางที่ 7 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	4.2 (16)	1.7 (3)	8.8 (13)	9.9 (27)	6.0 (59)
ปฏิบัติ	95.8 (363)	98.3 (177)	91.2 (135)	90.1 (246)	94.0 (921)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผน การแก้ไขพฤติกรรม	88.2 (320)	80.8 (143)	87.4 (118)	72.8 (179)	82.5 (760)
แสดงบทบาทสมมติให้เห็นถึงผลเสีย ของการทำร้ายร่างกายผู้อื่น	28.1 (102)	35.0 (62)	32.6 (44)	41.0 (101)	33.6 (309)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ ในการแก้ไขพฤติกรรม	61.4 (223)	65.5 (116)	53.3 (72)	72.4 (178)	64.0 (589)
ให้เด็กที่ถูกเพื่อนทำร้ายร่างกาย ทำร้ายกลับคืนไป	4.7 (17)	27.7 (49)	0.7 (1)	8.9 (22)	9.6 (89)
อื่นๆ ได้แก่					
ใช้วิธีต่างกันในแต่ละคน	1.1 (4)	1.1 (2)	6.7 (9)	1.2 (3)	2.0 (18)
คอยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด	0.8 (3)	1.1 (2)	3.0 (4)	1.2 (3)	1.3 (12)
ศึกษาประวัติเด็ก	0.3 (1)	-	1.5 (2)	1.2 (3)	0.7 (6)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	18.7 (68)	26.6 (47)	20.7 (28)	21.5 (53)	21.3 (196)
ภายใน 1 เดือน	38.6 (140)	27.7 (49)	33.3 (45)	37.4 (92)	35.4 (326)
ภายใน 1 ภาคเรียน	32.0 (116)	39.0 (69)	37.8 (51)	29.7 (73)	33.6 (309)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	6.1 (22)	2.3 (4)	4.4 (6)	5.3 (13)	4.9 (45)
อื่นๆ ได้แก่	4.7 (17)	4.5 (8)	3.7 (5)	6.1 (15)	4.9 (45)
2-3 สัปดาห์	0.6 (2)	0.5 (1)	1.5 (2)	0.4 (1)	0.7 (6)
แต่ละคนใช้เวลาไม่เท่ากัน	4.1 (15)	4.0 (7)	2.2 (3)	5.7 (14)	4.2 (39)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	0.6 (2)	-	3.0 (4)	1.2 (3)	1.0 (9)
น้อยลง	99.4 (361)	100 (177)	97 (131)	98.7 (243)	99.0 (912)

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 93.2 และวิธีการส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็ก ฟังว่าการทำร้ายร่างกายคนอื่นไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเจ็บ คิดเป็นร้อยละ 73.7 และส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 94 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุ เพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 82.5 และร้อยละ 35.4 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน โดยร้อยละ 99 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	24.5 (103)	10.2 (19)	34.5 (55)	24.6 (70)	23.5 (247)
มี	75.5 (318)	89.8 (168)	65.2 (103)	75.4 (215)	76.5 (804)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา					
ไม่สนใจเด็กที่ทำร้ายทางวาจา	2.2 (7)	3.0 (5)	-	1.4 (3)	1.9 (15)
แต่หันไปสนใจเด็กที่ถูกทำร้ายทางวาจา					
อธิบายให้เด็กฟังว่า	81.8 (260)	79.2 (133)	87.4 (90)	83.3 (179)	82.3 (662)
การทำแบบนี้ไม่ถูกต้อง					
เพราะจะทำให้คนอื่นเสียใจ					
ถามเด็กว่าเพื่อนทำแบบนี้	16.0 (51)	17.3 (29)	12.6 (13)	4.2 (9)	12.7 (102)
กับเด็กบ้างจะรู้สึกอย่างไร					
ให้เด็กตบปากตัวเอง	-	-	-	8.4 (18)	2.2 (18)
อื่นๆ ได้แก่					
ไม่ปฏิบัติ เพราะ พฤติกรรม	-	0.6 (1)	-	1.9 (4)	0.6 (5)
มีไม่บ่อย					
ให้ความรักความอบอุ่นความเข้าใจ	-	-	-	0.9 (2)	0.2 (2)

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	2.5 (8)	9.5 (16)	-	4.2 (9)	4.1 (33)
ปฏิบัติ	97.5 (310)	90.5 (152)	100.0 (103)	95.8 (206)	95.9 (771)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผน การแก้ไขพฤติกรรม	64.8 (201)	59.9 (91)	54.4 (56)	63.6 (131)	62.1 (479)
สนทนากับผู้ทำผิดในชั้นเรียนถึงผลเสีย ของการทำร้ายผู้อื่นทางวาจา	74.8 (232)	69.7 (106)	89.3 (92)	69.9 (144)	74.4 (574)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ ในการแก้ไขพฤติกรรม	47.7 (148)	30.9 (47)	33.3 (34)	54.9 (113)	44.4 (342)
ย้ำเรื่องที่เด็กทำผิดบ่อยๆ เมื่อมีโอกาส อื่นๆ ได้แก่	11.0 (34)	5.9 (9)	8.7 (9)	21.4 (44)	12.5 (96)
เล่านิทานให้นักเรียนเห็น ความแตกต่างของพฤติกรรมกับไม่ดี	4.8 (15)	5.9 (9)	4.9 (5)	1.9 (4)	4.3 (33)
ยกตัวอย่างคำพูดที่ทำให้คนเสียใจ ให้เด็กฟัง	1.0 (3)	0.7 (1)	-	-	0.5 (4)
เสริมแรงคนที่พูดจาไพเราะ	5.5 (17)	1.3 (2)	1.0 (1)	1.0 (2)	2.9 (22)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	26.8 (83)	42.1 (64)	44.7 (46)	27.7 (57)	32.4 (250)
ภายใน 1 เดือน	35.2 (109)	30.3 (46)	32.0 (33)	41.3 (85)	35.4 (273)
ภายใน 1 ภาคเรียน	28.4 (88)	18.4 (28)	23.3 (24)	21.8 (45)	24.0 (185)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	9.7 (30)	7.9 (12)	-	6.3 (13)	7.13 (55)
อื่นๆ ได้แก่	-	1.3 (2)	-	2.9 (6)	1.0 (8)
ต่อเนื่อง	-	0.7 (1)	-	1.5 (3)	0.2 (1)
2 เดือน - 1 ภาคเรียน	-	0.7 (1)	-	0.5 (1)	0.2 (1)
ไม่แน่นอน	-	-	-	1 (2)	0.6 (5)

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	0.6 (2)	-	-	-	0.3 (2)
น้อยลง	99.4 (308)	100.0(152)	100.0(103)	100 (206)	99.8 (769)

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจาคิดเป็นร้อยละ 76.5 และวิธีการที่ส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำแบบนี้ไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเสียใจ คิดเป็นร้อยละ 82.3 และส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 95.9 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 62.1 และร้อยละ 35.4 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน โดยร้อยละ 99.7 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำลายสิ่งของ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	35.9 (151)	34.2 (64)	48.7 (77)	33.7 (96)	37.0 (389)
มี	64.1 (270)	65.8 (123)	51.3 (81)	66.3 (189)	63.1 (663)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมทำลายสิ่งของ					
ให้เด็กเก็บหรือซ่อมแซมของ ที่เสียหายให้เรียบร้อย	17.4 (47)	34.1 (42)	7.4 (6)	12.2 (23)	17.8 (118)
บอกเด็กว่าการทำแบบนี้จะทำให้ ของเสียหายและเมื่อเสียหาย แล้วจะไม่มีของใช้อีก	69.6 (188)	58.5 (72)	82.7 (67)	69.3 (131)	69.1 (458)
ถามเด็กว่าทำแบบนี้ก่อให้เกิด ผลดี ผลเสียอย่างไร	8.9 (24)	6.5 (8)	2.5 (2)	15.3 (29)	9.5 (63)
ให้เด็กนั่งขอโทษของที่ถูกทำลาย จนกว่าครูจะบอกให้พอ	-	-	-	-	-
อื่นๆ ได้แก่					
ไม่ปฏิบัติ เพราะ พฤติกรรม มีไม่บ่อย	3.3 (9)	0.8 (1)	7.4 (6)	3.2 (6)	3.3 (22)
ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก บ่อยๆ	0.7 (2)	-	-	-	0.3 (2)

ตารางที่ 9 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำลายล้างของ

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	0.7 (2)	0.3 (1)	2.5 (2)	9.5 (18)	3.5 (23)
ปฏิบัติ	99.3 (268)	99.2 (122)	97.5 (79)	90.5 (171)	96.5 (640)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผน การแก้ไขพฤติกรรม	71.6 (192)	58.2 (71)	45.6 (36)	54.4 (93)	61.3 (392)
ให้เด็กในชั้นเรียนออกมาพูดถึงวิธีการ ใช้ของที่ถูกต้องและชักถามว่า ถ้าเด็กใช้สิ่งของไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมจะเกิดอะไรขึ้น	81.7 (219)	76.2 (93)	87.3 (69)	67.8 (116)	77.7 (497)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความ ร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม	42.5 (114)	27.0 (33)	43.0 (34)	38.0 (65)	38.4 (246)
พูดคุยย้ำพฤติกรรมของเด็ก ในชั้นเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส	5.2 (14)	3.3 (4)	8.9 (7)	28.7 (49)	11.6 (74)
สอนวิธีการรักษาสีของมือที่ถูกต้อง อื่น ๆ ได้แก่	5.2 (14)	12.3 (15)	2.5 (2)	4.7 (8)	6.1 (3.9)
ทำความเข้าใจกับปัญหาของเด็ก	0.7 (2)	0.8 (1)	-	0.6 (1)	0.6 (4)
ไม่ปฏิบัติเฉพาะพฤติกรรมเกิดไม่บ่อย	-	4.1 (5)	5.1 (4)	1.8 (3)	1.9 (12)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	24.3 (65)	45.1 (55)	35.4 (28)	22.2 (38)	29.1 (186)
ภายใน 1 เดือน	33.2 (89)	18.0 (22)	30.4 (24)	45.6 (78)	33.3 (213)
ภายใน 1 ภาคเรียน	34.3 (92)	31.1 (38)	26.6 (21)	26.9 (46)	30.8 (197)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	8.2 (22)	2.5 (3)	7.6 (6)	5.3 (9)	6.3 (40)
อื่น ๆ ได้แก่					
ต่อเนื่องแล้วแต่บุคคล	-	1.6 (2)	-	-	0.2 (1)
ไม่แน่นอน	-	1.6 (2)	-	-	0.3 (2)
2 เดือน - 1 ภาคการศึกษา	-	-	-	-	0.2 (1)

ตารางที่ 9 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมทำลายล้างของ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	1.5 (4)	-	2.5 (2)	3.5 (6)	1.9 (12)
น้อยลง	98.5(264)	100.0(122)	97.5(77)	96.5(165)	98.1 (628)

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำลายล้างของ
คิดเป็นร้อยละ 63.1 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่า
การทำแบบนี้จะทำให้ของเสียหายและเมื่อเสียหายแล้วจะไม่มีของใช้อีก คิดเป็นร้อยละ 69.1
ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 96.5 โดยวิธีการส่วนใหญ่
ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ให้เด็กในชั้นเรียนออกมาพูดถึงวิธีการใช้ของ
ที่ถูกต้องและซักถามว่าถ้าเด็กใช้สิ่งของไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมจะเกิดอะไรขึ้น คิดเป็นร้อยละ 77.7
และร้อยละ 33.3 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน โดยร้อยละ 98.1 พบว่าเด็กมีพฤติกรรม
น้อยลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมผลึก / ชน

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	22.8 (96)	3.7 (7)	20.9 (33)	14.4 (41)	16.8 (177)
มี	77.2 (325)	96.3 (180)	79.1 (125)	85.6 (244)	83.2 (874)
วิธีการที่ห้ามใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมผลึก / ชน					
ให้เด็กออกไปนั่งนอกห้องคนเดียว	4.0 (13)	-	-	4.5 (11)	2.7 (24)
บอกเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำอาจทำให้เพื่อนล้มและบาดเจ็บได้	56.3 (183)	75.6 (136)	63.2 (79)	64.3 (157)	63.5 (555)
ถามเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำจะส่งผลเสียอย่างไรบ้างและเด็กอยากให้เกิดขึ้นหรือไม่	28.9 (94)	11.1 (20)	22.4 (28)	20.5 (50)	22.0 (192)
บอกเพื่อนในห้องว่าสิ่งที่เด็กทำเป็นสิ่งไม่ดีไม่ควรทำตาม	10.8 (35)	12.8 (23)	9.6 (12)	8.2 (20)	10.3 (90)
อื่นๆ ได้แก่					
ไม่ปฏิบัติ เพราะ พฤติกรรมเกิดไม่บ่อย / เด็กไม่มีเจตนา	-	0.6 (1)	4.0 (5)	2.5 (6)	1.4 (12)
ลงโทษทันที	-	-	0.8 (1)	-	0.1 (1)

ตารางที่ 10 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมผลึก / ชน

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	5.2 (17)	5.6 (10)	2.4 (3)	8.6 (21)	5.8 (51)
ปฏิบัติ	94.8 (308)	94.4 (170)	97.6 (122)	91.4 (223)	94.2 (823)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม	74.7 (230)	68.2 (116)	61.5 (75)	47.5 (106)	64.0 (94.2)
เพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม					
จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ถึง	79.9 (246)	71.8 (122)	78.7 (96)	81.2 (181)	78.4 (645)
การปฏิบัติที่เหมาะสมในห้องเรียน					
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ	35.4 (109)	31.8 (54)	44.3 (54)	38.6 (86)	36.8 (303)
ในการแก้ไขพฤติกรรม					
ให้ความสนใจกับเด็กเป็นพิเศษ	27.0 (83)	48.2 (82)	22.1 (27)	44.4 (99)	35.3 (291)
อื่น ๆ ได้แก่					
ให้ความรัก ความเอาใจใส่	0.3 (1)	-	2.5 (3)	0.9 (2)	0.7 (6)
พูดคุยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ	0.3 (1)	0.6 (1)	0.8 (1)	1.8 (4)	0.9 (7)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	26.0 (80)	35.9 (61)	17.2 (21)	25.1 (56)	26.5 (218)
ภายใน 1 เดือน	22.4 (69)	17.6 (30)	36.1 (44)	35.9 (80)	27.1 (223)
ภายใน 1 ภาคเรียน	43.5 (134)	44.1 (75)	45.1 (55)	23.8 (53)	38.5 (317)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	8.1 (25)	1.2 (2)	1.6 (2)	15.3 (34)	7.7 (63)
อื่น ๆ ได้แก่					
ไม่แน่นอนแล้วแต่บุคคล	-	1.2 (2)	-	-	0.2 (2)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	-	-	-	2.2 (5)	0.6 (5)
น้อยลง	100.0(308)	100.0(170)	100.0(122)	97.8 (218)	99.4 (818)

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมผลึก / ขน คิดเป็น ร้อยละ 83.2 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่า สิ่งที่เกิดทำอาจทำให้เพื่อนล้มและบาดเจ็บได้ คิดเป็นร้อยละ 63.5 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 94.2 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.4 และร้อยละ 38.5 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 99.4 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมของ / แย่งของ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	15.4 (65)	3.2 (6)	12.7 (20)	17.9 (51)	13.5 (142)
มี	84.6 (356)	96.8 (181)	87.3 (138)	82.1 (234)	86.5 (909)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมของ / แย่งของ					
ยึดของไว้แล้วให้เด็กไปนั่งคนเดียว	3.9 (14)	-	1.4 (2)	2.6 (6)	2.4 (22)
บอกเด็กว่าควรแบ่งปันให้เพื่อน เล่นด้วยและให้เด็กนั่งเล่นกับเพื่อน	78.9 (281)	95.6 (173)	81.9 (113)	84.6 (198)	84.1 (765)
ถามเด็กว่าถ้าเด็กอยากเล่นของเพื่อน แล้วเพื่อนไม่ให้เล่นเด็กจะรู้สึกอย่างไร	13.2 (47)	3.9 (7)	15.2 (21)	9.0 (21)	10.6 (96)
ไม่ใส่ใจหรือหลีกเลี่ยงการชั่งเกี่ยวกับเด็ก อื่น ๆ ได้แก่	-	-	-	-	-
นั่งเล่นกับเด็กที่แย่งกันจนเด็กเล่น ด้วยกันได้	0.8 (3)	-	-	0.9 (2)	0.6 (5)
ไม่ปฏิบัติ เพราะพฤติกรรมไม่บ่อย	2.5 (9)	0.6 (1)	1.4 (2)	2.6 (6)	2.0 (18)
เล่นนิทาน	0.3 (1)	-	-	0.4 (1)	0.3 (2)
เก็บของแล้วบอกเด็กว่าควรแบ่งกัน	0.3 (1)	-	-	-	0.2 (1)

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมของ / แยกของ

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปทำไมได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่!					
ไม่ปฏิบัติ	6.2 (22)	2.2 (4)	0.7 (1)	3.8 (9)	4.0 (39)
ปฏิบัติ	93.8 (334)	97.8 (177)	99.3 (137)	96.2 (225)	96.0 (873)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และ หาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผน การแก้ไขพฤติกรรม	69.5 (232)	68.9 (122)	48.2 (66)	60.0 (135)	63.6 (555)
จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นกับเพื่อนบ่อยๆ	91.6 (306)	98.3 (174)	95.6 (131)	85.3 (192)	92.0 (803)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ ในการแก้ไขพฤติกรรม	44.9 (150)	44.0 (78)	46.7 (64)	47.1 (106)	45.6 (398)
บอกเพื่อนทั้งห้องไม่ให้เล่นด้วย	3.6 (12)	4.5 (8)	1.5 (2)	1.3 (3)	2.9 (25)
อื่นๆ ได้แก่					
เมื่อพฤติกรรมลดลงก็ให้กำลังใจ	0.6 (2)	0.6 (1)	1.5 (2)	1.3 (3)	0.9 (8)
ศึกษาประวัติและผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก	3.9 (13)	4.0 (7)	7.3 (10)	8 (18)	5.5 (48)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	18.3 (61)	32.8 (58)	27.0 (37)	27.1 (61)	24.9 (217)
ภายใน 1 เดือน	36.5 (122)	28.2 (50)	29.2 (40)	38.7 (87)	34.2 (299)
ภายใน 1 ภาคเรียน	32.6 (109)	31.1 (55)	36.5 (50)	20.4 (46)	29.8 (260)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	11.1 (37)	7.9 (14)	2.9 (4)	13.8 (31)	9.9 (86)
อื่นๆ					
ไม่แน่นอน	1.5 (5)	-	4.4 (6)	-	1.3 (11)
ขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	3.0 (10)	5.1 (9)	5.1 (7)	4.0 (9)	4.0 (35)
น้อยลง	97.0 (324)	94.9 (168)	94.9 (130)	96.0 (216)	96.0 (838)

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมหวงของ / แย่งของคิดเป็นร้อยละ 86.5 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าควรแบ่งปันให้เพื่อนเล่นด้วยและให้เด็กนั่งเล่นกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 84.1 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 96.0 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นกับเพื่อนบ่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ 92.0 และร้อยละ 34.2 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน โดยร้อยละ 96.0 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมเล่นรุนแรง

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	9.7 (41)	6.4 (12)	11.4 (18)	14.0 (40)	10.6 (111)
มี	90.3 (380)	93.6 (175)	88.6 (140)	86.0 (245)	89.4 (940)
วิธีการที่ทําใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมเล่นรุนแรง					
ตีเด็กที่เล่นรุนแรง	2.4 (9)	3.4 (6)	-	1.2 (3)	1.9 (18)
อธิบายให้เด็กฟังว่าการเล่นรุนแรงอาจทำให้เพื่อนและตัวเด็กเองบาดเจ็บได้	78.9 (300)	76.0 (133)	86.4 (121)	73.1 (179)	78.0 (733)
ถามเด็กถึงผลของการเล่นรุนแรงแล้วเด็กควรเล่นหรือไม่	16.3 (62)	15.4 (27)	7.9 (11)	18.4 (45)	15.4 (145)
ให้เด็กออกมาเล่นต่อสู้ให้เพื่อนดูอื่น ๆ ได้แก่	-	-	2.9 (4)	1.2 (3)	0.7 (7)
ทำ openhouse สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	1.3 (5)	0.6 (1)	-	1.2 (3)	1.0 (9)
ทำโทษ	0.5 (2)	2.9 (5)	1.4 (2)	2.0 (5)	1.5 (14)
เรียกเด็กมาอยู่ใกล้ ๆ ครู	-	-	0.7 (1)	0.8 (2)	0.3 (3)
เอาของเล่นมาให้เล่นเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ	0.5 (2)	1.7 (3)	0.7 (1)	2.0 (5)	1.2 (11)

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมเล่นรุนแรง

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	2.9 (11)	1.7 (3)	1.4 (2)	4.9 (12)	3.0 (28)
ปฏิบัติ	97.1 (369)	98.3 (172)	98.6 (138)	95.1 (233)	97.0 (912)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม	80.5 (297)	56.4 (97)	57.2 (79)	62.7 (146)	67.9 (619)
ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์ การบาดเจ็บที่เกิดจากการเล่น	60.1 (222)	68.0 (117)	71.8 (99)	82.0 (191)	69.0 (629)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความช่วยเหลือ ในการแก้ไขพฤติกรรม	46.9 (173)	41.2 (71)	39.1 (54)	56.7 (132)	47.1 (430)
ให้ความสนใจ พูดคุยกับเด็กเป็นพิเศษ	32.2 (119)	55.2 (95)	42.8 (59)	42.9 (100)	40.9 (373)
อื่น ๆ ได้แก่					
เล่นิทาน	3.0 (11)	1.2 (2)	10.1 (14)	3.9 (9)	3.9 (36)
ฝึกให้ทำกิจกรรมที่ทำให้อ่อนโยน	2.4 (9)	8.7 (15)	2.2 (3)	0.9 (2)	3.2 (29)
สนทนาเรื่องอุบัติเหตุ	0.5 (2)	1.7 (3)	1.4 (2)	2.1 (5)	1.3 (12)
สอนว่าเราไม่สามารถทำเหมือน	4.1 (15)	1.7 (3)	5.1 (7)	4.7 (11)	3.9 (36)
ยอมมนุษย์ได้					
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	19.3 (71)	26.1 (45)	27.5 (38)	20.2 (47)	22.0 (201)
ภายใน 1 เดือน	32.8 (121)	32.6 (56)	39.9 (55)	33.5 (78)	34.0 (310)
ภายใน 1 ภาคเรียน	37.1 (137)	33.7 (58)	27.5 (38)	35.6 (83)	34.6 (316)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	10.8 (40)	7.6 (13)	2.2 (3)	9.4 (22)	8.6 (78)
อื่น ๆ ได้แก่					
ไม่แน่นอนแล้วแต่บุคคล	-	-	2.9 (4)	1.2 (3)	0.8 (7)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	1.4 (5)	7.0 (12)	12.3 (17)	5.2 (12)	5.0 (46)
น้อยลง	98.7 (364)	93.0 (160)	87.7 (121)	94.8 (221)	95.0 (866)

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเล่นรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 89.4 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็กทั้ง ว่าการเล่นรุนแรงอาจทำให้เพื่อนและตัวเด็กเองบาดเจ็บได้ คิดเป็นร้อยละ 78.0 ส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 97.0 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการ จัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์การบาดเจ็บที่เกิดจากการเล่น คิดเป็นร้อยละ 69.0 และร้อยละ 34.6 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 95.0 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมชอบเอาชนะ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	36.3 (153)	32.1 (60)	54.4 (86)	41.8 (119)	39.8 (418)
มี	63.7 (268)	67.9 (127)	45.6 (72)	58.2 (166)	60.2 (633)
วิธีการที่ห้ามใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมชอบเอาชนะ					
แยกเด็กไปนั่งคนเดียว	15.7 (42)	21.3 (27)	9.7 (7)	9.0 (15)	14.4 (91)
บอกเด็กถึงผลเสียของการแสดง พฤติกรรมเช่นนี้	59.7 (160)	68.5 (87)	69.4 (50)	48.8 (81)	59.7 (378)
ถามเด็กถึงข้อดีของการรู้จักแพ้ชนะ	20.1 (54)	8.7 (11)	20.8 (15)	34.9 (58)	21.8 (138)
ลงโทษ	0.7 (2)	1.6 (2)	-	1.8 (3)	1.1 (7)
อื่น ๆ ได้แก่					
เข้าไปพูดคุยเมื่อเด็กสงบแล้ว	0.7 (2)	-	-	1.2 (2)	0.6 (4)
ไม่ปฏิบัติ	3.0 (8)	-	-	4.2 (7)	2.4 (15)

ตารางที่ 13 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมชอบเอาชนะ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	
เมื่อพฤติกรรมเคยไปทำไม่ได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	7.1 (19)	7.9 (10)	2.8 (2)	7.2 (12)	6.9 (43)
ปฏิบัติ	92.9 (249)	92.1 (117)	97.2 (70)	92.8 (154)	93.2 (590)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
เป็นแบบอย่างที่ดี	45.8 (114)	57.3 (67)	38.6 (27)	40.3 (62)	45.8 (270)
จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำงาน / เล่น ร่วมกับเพื่อน	91.2 (227)	77.8 (91)	65.7 (46)	87.0 (134)	84.4 (498)
สอบถามทางบ้านและขอความร่วมมือ ในการสอนให้เด็กรู้จักยอมรับ ในการเล่นที่มีการแพ้การชนะ	51.8 (129)	53.8 (63)	71.4 (50)	50.0 (77)	54.1 (319)
ไม่让孩子เข้าร่วมกิจกรรมที่มีการแข่งขัน อื่น ๆ ได้แก่	4.4 (11)	7.7 (9)	12.9 (9)	5.8 (9)	6.4 (38)
หากิจกรรมที่ให้เด็กแพ้บ้าง	2.0 (5)	1.7 (2)	5.7 (4)	3.2 (5)	2.7 (16)
จัดกิจกรรมละลายพฤติกรรม	3.6 (9)	4.3 (5)	-	2.6 (4)	3.1 (18)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	16.9 (42)	31.6 (37)	14.3 (10)	27.9 (43)	22.4 (132)
ภายใน 1 เดือน	26.1 (65)	24.8 (29)	20.0 (14)	29.9 (46)	26.1 (154)
ภายใน 1 ภาคเรียน	47.4 (118)	41.0 (48)	65.7 (46)	31.8 (49)	44.2 (261)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	7.6 (19)	2.6 (3)	-	10.4 (16)	6.4 (38)
อื่น ๆ ได้แก่					
ต่อเนื่อง	0.4 (1)	-	-	-	0.2 (1)
ไม่แน่นอนแล้วแต่บุคคล	1.6 (4)	-	-	-	0.7 (4)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนี้อยู่					
เท่าเดิม	4.8 (12)	1.7 (2)	2.9 (2)	3.2 (5)	3.6 (21)
น้อยลง	95.2 (237)	98.3 (115)	97.1 (68)	96.8 (149)	96.4 (569)

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมชอบเอาชนะ คิดเป็นร้อยละ 60.2 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กถึงผลเสียของการแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ คิดเป็นร้อยละ 59.7 ส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 93.2 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำงาน/เล่น ร่วมกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 84.4 และร้อยละ 44.2 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 96.4 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมช่างฟ้อง

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	N = 1,051
ไม่มี	10.0 (42)	3.7 (7)	13.9 (22)	10.9 (31)	9.7 (102)
มี	90.0 (379)	96.3 (180)	86.1 (136)	89.1 (254)	90.3 (949)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมช่างฟ้อง					
รับฟัง สอบถามเอาความจากเด็ก คนอื่น ๆ และลงโทษเด็กที่ทำผิด ถ้าเกิดเป็นเรื่องจริง	39.3 (149)	47.8 (86)	33.8 (46)	43.7 (111)	41.3 (392)
บอกเด็กว่าไม่จำเป็นต้องบอกครูทุกเรื่อง	7.1 (27)	2.2 (4)	8.1 (11)	11.8 (30)	7.6 (72)
ถามให้เด็กได้คิดว่าเรื่องใดควรฟ้อง เรื่องใดไม่จำเป็นต้องฟ้อง	45.4 (172)	42.2 (76)	52.2 (71)	38.6 (98)	44.0 (4.7)
เพิกเฉย	4.0 (15)	5.6 (10)	4.4 (6)	2.4 (6)	3.9 (37)
อื่น ๆ ได้แก่	4.2 (16)	2.2 (4)	1.5 (2)	3.5 (9)	3.2 (31)
ไม่ปฏิบัติเพราะ เป็นธรรมชาติ ของเด็ก / พฤติกรรมเกิดไม่บ่อย	2.6 (10)	2.2 (4)	1.5 (2)	3.5 (9)	2.6 (25)
รับฟังเพื่อให้เด็กสบายใจ	0.8 (3)	-	-	-	0.3 (3)
ให้เด็กแก้ปัญหากเอง	0.8 (3)	-	-	-	0.3 (3)

ตารางที่ 14 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมช่างฟื่อง

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	7.7 (29)	0.6 (1)	8.1 (11)	7.9 (20)	6.4 (61)
ปฏิบัติ	92.3 (350)	99.4 (179)	91.9 (125)	92.1 (234)	93.6 (888)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม และหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผน การแก้ไขพฤติกรรม	72.6 (254)	57.0 (102)	52.8 (66)	67.0 (157)	65.2 (579)
จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรม เวียนทำร่วมกับเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ	74.6 (261)	60.3 (108)	58.4 (73)	69.2 (162)	68.0 (604)
ปรึกษานักปกครองเพื่อขอความร่วมมือ ในการแก้ไขพฤติกรรม	33.4 (117)	34.6 (62)	36 (45)	26.5 (62)	32.2 (286)
ใส่ใจและตอบสนองพฤติกรรม ของเด็กทุกครั้ง	31.4 (110)	42.5 (76)	48.0 (60)	27.4 (64)	34.9 (310)
อื่น ๆ ได้แก่					
ให้ความสนใจและคอยอธิบายถึง ผลเสียของคนช่างฟื่อง	4.3 (15)	3.4 (6)	3.2 (4)	9.0 (2)	3.0 (27)
เล่นิทาน	1.1 (4)	1.7 (3)	2.4 (3)	3.8 (9)	2.1 (19)
ตอบสนองเด็กเป็นบางครั้ง	2.6 (9)	1.7 (3)	9.6 (12)	3.0 (7)	3.5 (31)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	21.1 (74)	12.3 (22)	13.6 (17)	19.2 (45)	17.8 (158)
ภายใน 1 เดือน	37.4 (131)	31.8 (57)	48.0 (60)	29.9 (70)	35.8 (318)
ภายใน 1 ภาคเรียน	32.3 (113)	52.5 (94)	32.0 (40)	33.8 (79)	36.7 (326)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	8.6 (30)	3.4 (6)	6.4 (8)	17.1 (40)	9.5 (84)
อื่น ๆ ได้แก่					
ต่อเนื่อง	0.6 (2)	-	-	-	0.2 (2)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	3.4 (12)	3.4 (6)	3.2 (4)	1.3 (3)	2.8 (25)
น้อยลง	96.6(338)	96.6(173)	96.8 (121)	98.7 (231)	97.2 (863)

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมช่างฟ้อง คิดเป็นร้อยละ 90.3 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ ถามให้เด็กได้คิดว่าเรื่องใดควรฟ้องเรื่องใดไม่จำเป็นต้องฟ้อง คิดเป็นร้อยละ 43.9 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 93.57 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรมเวียนทำร่วมกับเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 68.0 และร้อยละ 36.7 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 97.2 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

1.2.2 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมไม่สนใจการเรียน

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	18.5 (78)	11.2 (21)	22.8 (36)	15.4 (44)	17.0 (179)
มี	81.5(343)	88.8(166)	77.2(122)	84.6(241)	83.0 (872)
วิธีการที่ท่นใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมไม่สนใจเรียน					
เพิกเฉย	1.2 (4)	-	2.5 (3)	4.6 (11)	2.0 (18)
บอกเด็กว่าถ้าเด็กไม่เรียนเด็กจะไม่เข้าใจ	37.6 (129)	63.9 (106)	43.4 (53)	35.3 (85)	42.8 (373)
ถามเด็กถึงข้อเสียของการไม่ตั้งใจเรียน	41.4 (142)	16.3 (27)	38.5 (47)	49.4 (119)	38.4 (335)
เรียกให้เด็กตอบคำถามและลงโทษ	0.6 (2)	-		2.1 (5)	0.80 (7)
เมื่อเด็กตอบคำถามไม่ได้					
อื่น ๆ ได้แก่	19.2 (66)	19.9 (33)	15.6 (19)	8.7 (21)	16.0 (139)
เอาใจใส่เด็กมากขึ้น	5 (17)	5.4 (9)	0.8 (1)	0.8 (2)	3.3 (29)
เรียกเด็กบ่อย ๆ / เรียกให้ตอบคำถาม	9.9 (34)	13.9 (23)	13.1 (16)	7.5 (18)	10.4 (91)
ชักจูงเด็กด้วยกิจกรรมที่เด็กชอบ	3.5 (12)	0.6 (1)	0.8 (1)	0.4 (1)	1.7 (15)
ไม่ปฏิบัติ	0.9 (3)	-	0.8 (1)	-	0.5 (4)

ตารางที่ 15 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	3.5 (12)	6.0 (10)	-	-	7.6 (66)
ปฏิบัติ	96.5 (331)	94.0 (156)	100.0 (122)	100 (241)	97.5 (950)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม	74.6 (247)	67.9 (106)	74.6 (91)	68.4 (165)	71.6 (609)
เพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม					
จับคู่เด็กกับพี่ที่กระตือรือร้นในการเรียน	67.7 (224)	72.4 (113)	74.6 (91)	72.6 (175)	71.0 (603)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข	46.5 (154)	50.6 (79)	48.4 (59)	52.7 (127)	49.3 (419)
พูดคุยกับเพื่อนหรือพี่ของลูกให้เพื่อน	4.0 (13)	2.6 (4)	2.5 (3)	7.5 (18)	4.5 (38)
ในห้องฟังเสมอ					
อื่นๆ ได้แก่					
ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม	6.6 (22)	4.5 (7)	3.3 (4)	6.6 (16)	5.8 (49)
ยกตัวอย่างเด็กที่มีพฤติกรรมดีให้ฟัง	0.6 (2)	0.6 (1)	-	0.4 (1)	0.5 (4)
เรียกเด็กบ่อยๆ	2.1 (7)	1.3 (2)	1.6 (2)	1.2 (3)	1.6 (14)
ปรับปรุงการสอนให้สนุกสนาน	0.9 (3)	-	-	-	0.4 (3)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	9.1 (30)	20.5 (32)	7.4 (9)	13.7 (33)	12.2 (104)
ภายใน 1 เดือน	28.4 (94)	15.4 (24)	30.3 (37)	37.3 (90)	28.9 (245)
ภายใน 1 ภาคเรียน	41.7 (138)	51.9 (81)	50.0 (61)	31.5 (76)	41.9 (356)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	18.7 (62)	12.2 (19)	12.3 (15)	17.4 (42)	16.2 (138)
อื่นๆ ได้แก่					
ไม่แน่นอนแตกต่างกันตามบุคคล	1.8 (6)	-	-	-	0.7 (6)
ภายใน 2 สัปดาห์	0.3 (1)	-	-	-	0.1 (1)
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	7.6 (25)	6.4 (10)	9.0 (11)	7.5 (18)	7.5 (64)
น้อยลง	92.4 (306)	93.6 (146)	91.0 (111)	92.5 (223)	92.5 (786)

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมไม่สนใจ การเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.0 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็ก ว่าถ้าเด็กไม่เรียนเด็กจะไม่เข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 42.8 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรม ในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 97.5 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จับคู่เด็กกับเพื่อนที่กระตือรือร้นในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.0 และร้อยละ 41.9 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 92.5 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	23.8 (100)	7.5 (14)	20.3 (32)	27.4 (78)	21.3 (224)
มี	76.2 (321)	92.5 (173)	79.7 (126)	72.6 (207)	78.7 (827)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก					
ทำโทษเด็กอมสิ่งของนั้นไปจนกว่า	22 (7)	29 (5)	-	-	1.5 (12)
ครูจะบอกให้พอ					
บอกเด็กว่าการทำแบบนี้จะทำให้	51.1 (164)	59.5 (103)	65.9 (83)	65.2 (135)	58.6 (485)
เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย					
ถามเด็กถึงข้อดีข้อเสียของการเอา	43.0 (138)	37.6 (65)	34.1 (43)	30.4 (63)	37.4 (309)
สิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของ					
ร่างกายเข้าปาก					
ตีเมื่อเห็นเด็กเอาของเข้าปาก	-	-	-	-	-
อื่น ๆ ได้แก่					
เมียงเบนความสนใจให้เด็กลืม	0.6 (2)	-	-	0.5 (1)	0.4 (3)
ไม่ปฏิบัติ เพราะพฤติกรรมเกิด	3.1 (10)	-	-	3.9 (8)	2.2 (18)
ไม่บ่อย/จะเป็นการให้ความ					
สนใจมากเกินไป/เด็กจะเลิก					
พฤติกรรมเอง					

ตารางที่ 16 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้นจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปทันทันทีมีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	2.2 (7)	-	-	7.2 (15)	2.7 (22)
ปฏิบัติ	97.8 (314)	100.0 (173)	100 (126)	92.8 (192)	97.3 (805)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อ ให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม เพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม	75.1 (236)	48.6 (84)	54.0 (68)	63.0 (121)	63.2 (509)
เล่านิทานที่แสดงให้เห็นโทษของการ เอาสิ่งของ วัตถุส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก	75.5 (237)	89.6 (155)	74.6 (94)	87.5 (168)	81.2 (654)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข	54.8 (172)	55.5 (96)	44.4 (56)	41.7 (80)	50.2 (404)
เอาอะไหล่ที่เด็กชอบเอาเข้าปาก อื่น ๆ ได้แก่	0.6 (2)	-	6.3 (8)	4.7 (9)	2.4 (19)
สร้างข้อตกลงกับเด็ก	2.6 (8)	-	1.6 (2)	2.6 (5)	2.1 (17)
เบี่ยงเบนความสนใจให้สิ่ง	2.3 (7)	-	1.6 (2)	3.6 (7)	2.0 (16)
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	12.4 (39)	15.6 (27)	15.9 (20)	21.9 (42)	15.9 (128)
ภายใน 1 เดือน	30.3 (95)	30.1 (52)	34.1 (43)	45.8 (88)	34.5 (278)
ภายใน 1 ภาคเรียน	38.2 (120)	45.1 (78)	47.6 (60)	21.9 (42)	37.3 (300)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	19.1 (60)	9.2 (16)	2.4 (3)	10.4 (20)	12.3 (99)
อื่น ๆ ได้แก่	-	-	-	-	-
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	-	-	1.6 (2)	-	0.2 (2)
น้อยลง	100.0 (314)	100.0 (173)	98.4 (124)	100 (192)	99.8 (803)

จากตารางที่ 16 แสดงว่าตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเอาสิ่งของวัตถุ ส่วนต่างๆ ของร่างกายเข้าปาก คิดเป็นร้อยละ 78.7 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอเด็กว่าการทำแบบนี้จะทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 58.6 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 97.3 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ เล่านิทานที่แสดงให้เห็นโทษของการเอาสิ่งของวัตถุ ส่วนต่างๆ ของร่างกายเข้าปาก คิดเป็นร้อยละ 81.2 และร้อยละ 37.3 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 99.8 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของครูตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมนัวเนีย

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	39.2 (165)	35.8 (67)	53.8 (85)	34.0 (97)	39.4 (414)
มี	60.8 (256)	64.2 (120)	46.2 (73)	66.0 (188)	60.6 (637)
วิธีการที่ห้ามใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมนัวเนีย					
เพิกเฉย	0.8 (2)	-	-	1.1 (2)	0.6 (4)
บอเด็กว่าควรจะไปเล่นกับเพื่อนๆ	46.9 (120)	73.3 (88)	75.3 (55)	45.2 (85)	54.6 (348)
มอบหมายงานที่ชอบให้เด็กทำ	48.4 (124)	23.3 (28)	21.9 (16)	47.3 (89)	40.3 (257)
ให้เด็กออกไปนั่งนอกห้องคนเดียว	-	-	-	-	-
อื่นๆ ได้แก่					
ไม่ปฏิบัติ เพราะพฤติกรรมยังไม่บ่อย	3.9 (10)	3.3 (4)	2.7 (2)	6.4 (12)	4.4 (28)
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปห้ามได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	2.3 (6)	0.8 (1)	2.7 (2)	6.4 (12)	3.3 (21)
ปฏิบัติ	97.7 (250)	99.2 (119)	97.3 (71)	61.8 (176)	96.7 (616)
วิธีการที่ห้ามใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
ชักชวนให้เด็กทำกิจกรรมที่ชอบ	92.0 (229)	83.2 (99)	93.0 (66)	86.4 (152)	88.6 (546)
แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและซักถามถึงข้อดีข้อเสีย	37.2 (93)	44.5 (53)	32.4 (23)	29.5 (52)	35.9 (221)
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข	28.8 (72)	27.7 (33)	21.1 (15)	19.9 (35)	25.2 (155)
ให้ความสนใจและดูแลเด็กเป็นพิเศษ	20.8 (52)	49.6 (59)	36.6 (26)	37.0 (65)	32.8 (202)
อื่นๆ ได้แก่					
หาเพื่อนสนิทให้ช่วยดูแล	3.2 (8)	3.4 (4)	1.4 (1)	5.1 (9)	3.6 (22)
ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ	1.6 (4)	5.0 (6)	4.2 (3)	2.8 (5)	2.9 (18)

ตารางที่ 17 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมน่วเนี้ย

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	
ระยะเวลาที่ทํานใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	15.2 (38)	25.2 (30)	22.5 (16)	20.5 (36)	19.5 (120)
ภายใน 1 เดือน	25.6 (64)	30.3 (36)	42.3 (30)	43.8 (77)	33.6 (207)
ภายใน 1 ภาคเรียน	48.0 (120)	42.0 (50)	33.8 (24)	25.6 (45)	38.8 (239)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	11.2 (28)	2.5 (3)	1.4 (1)	10.2 (18)	8.1 (50)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	0.8 (2)	1.7 (2)	-	5.7 (10)	2.3 (14)
น้อยลง	99.2 (248)	98.3 (117)	100.0 (71)	94.3 (166)	97.7 (602)

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมน่วเนี้ย คิดเป็น ร้อยละ 60.6 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าควรจะไปเล่น กับเพื่อน ๆ คิดเป็นร้อยละ 54.6 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็น ร้อยละ 96.7 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ชักชวนให้เด็กทำ กิจกรรมที่ชอบ คิดเป็นร้อยละ 88.6 และร้อยละ 38.8 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 97.7 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
ไม่มี	42.3 (178)	20.3 (53)	44.3 (70)	53.6 (137)	44.5 (468)
มี	57.7 (243)	71.7 (134)	55.7 (88)	41.4 (118)	55.5 (583)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ					
เพิกเฉย	-	-	1.1 (1)	1.7 (2)	0.5 (3)
ดึงความสนใจของเด็กไปสู่ของเล่นชิ้นอื่น	99.2 (241)	100.0 (134)	92.0 (81)	64.1 (111)	97.2 (567)
เอาของไปซ่อน	-	-	-	-	-
เอาของที่เด็กใช้หรือเล่นไปให้เพื่อนคนอื่น	-	-	6.8 (6)	-	1.0 (6)
อื่น ๆ ได้แก่					
ไม่ปฏิบัติ เพราะเด็กเปลี่ยนแปลงได้เอง	0.8 (2)	-	-	4.2 (5)	1.2 (7)
เมื่ออยู่กับเพื่อน					
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	8.6 (21)	7.5 (10)	-	-	5.3 (31)
ปฏิบัติ	91.4 (222)	92.5 (124)	100.0 (88)	100 (118)	94.7 (552)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะยาวเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
นำเสนอของเล่นใหม่ ๆ ให้เด็กโดยครู	85.6 (190)	86.3 (107)	86.4 (76)	72.0 (85)	83.0 (458)
ใช้หรือเล่นเป็นตัวอย่าง					
จัดกิจกรรมให้เด็กในห้องร่วมกันทำ	87.8 (195)	78.2 (97)	87.5 (77)	83.9 (99)	84.8 (468)
ของเล่น โดยใช้อุปกรณ์ที่หลากหลาย					
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข	25.2 (56)	50 (62)	39.8 (35)	22.0 (26)	32.4 (179)
บอกเด็กคนอื่นไม่ให้เล่นด้วย	0.9 (2)	-	-	10.2 (12)	2.5 (14)
อื่น ๆ ได้แก่					
2 เดือน - 1 ภาคการศึกษา	-	-	-	1.7 (2)	0.4 (2)
ไม่แน่นอน แล้วแต่บุคคล	-	-	-	0.8 (1)	0.1 (1)

ตารางที่ 18 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ

รายการ	สังกัด				
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	รวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ n = 421	ร้อยละ n = 187	ร้อยละ n = 158	ร้อยละ n = 285	ร้อยละ n = 1,051
ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมที่ซ้ำอีก					
ภายใน 1 สัปดาห์	14.4 (32)	26.6 (33)	6.8 (6)	33.1 (39)	19.9 (110)
ภายใน 1 เดือน	26.6 (59)	30.6 (38)	37.5 (33)	29.7 (35)	29.9 (165)
ภายใน 1 ภาคเรียน	52.7 (117)	37.9 (47)	52.3 (46)	32.2 (38)	44.9 (248)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	6.3 (14)	4.8 (6)	3.4 (3)	5.0 (6)	5.3 (29)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
ขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	-	-	2.3 (2)	5.1 (6)	1.44 (8)
น้อยลง	100.0 (222)	100.0 (124)	97.7 (86)	94.0 (112)	98.5 (544)

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ คิดเป็นร้อยละ 55.5 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ ดึงความสนใจของเด็กไปสู่ของเล่นชิ้นอื่น คิดเป็นร้อยละ 97.3 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 94.7 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กในห้องร่วมกันทำของเล่นโดยใช้อุปกรณ์ที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 84.8 และร้อยละ 44.9 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน โดยร้อยละ 98.6 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ไม่มี	49.7 (205)	39.5 (72)	61.4 (97)	49.8 (142)	49.0 (515)
มี	51.3 (216)	61.5 (115)	38.6 (61)	50.2 (143)	50.9 (535)
วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม					
เพิกเฉย	1.9 (4)	3.5 (4)	9.8 (6)	4.2 (6)	3.7 (20)
บอกเด็กถึงผลเสียของการเล่นอวัยวะเพศ	79.2 (171)	80.9 (93)	83.6 (51)	83.2 (119)	81.1 (434)
ตีเมื่อเห็นเด็กเล่นอวัยวะเพศ	2.8 (6)	0.9 (1)	3.3 (2)	4.2 (6)	2.8 (15)
ชักชวนเพื่อนให้ดู	-	-	-	-	-
อื่น ๆ ได้แก่					
เปรียบเทียบความสนใจของเด็กไปที่อื่น	12.0 (26)	13.0 (15)	3.3 (2)	6.3 (9)	9.7 (52)
ถามเด็กว่าทำอะไร / เรียกชื่อเด็ก	2.8 (6)	1.7 (2)	-	2.1 (3)	2.1 (11)
แล้วชวนคุยให้ลืม					
บอกเด็กว่าไม่ใช่ของเล่น	1.4 (3)	-	-	-	0.6 (3)
เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่					
ไม่ปฏิบัติ	2.8 (6)	7.8 (9)	6.6 (4)	-	3.6 (19)
ปฏิบัติ	97.2 (210)	92.2 (106)	93.4 (57)	100 (143)	96.4 (516)
วิธีการที่ท่านใช้ในระยะยาวเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม	74.3 (156)	63.2 (67)	78.9 (45)	72.0 (103)	71.9 (371)
เพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม					
พยายามใกล้ชิดเด็กหากิจกรรมให้ทำ	82.9 (174)	82.1 (87)	70.2 (40)	82.5 (118)	81.2 (419)
และคอยตักเตือนเมื่อเกิดพฤติกรรม					
ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข	53.3 (112)	55.8 (57)	38.6 (22)	57.3 (82)	52.9 (273)
จัดให้เด็กนอนห่าง ๆ เพื่อนเพื่อไม่ให้	2.9 (6)	0.9 (1)	5.3 (3)	2.1 (3)	2.5 (13)
เพื่อนเห็น					
อื่น ๆ ได้แก่					
เปรียบเทียบความสนใจของเด็ก	-	-	-	4.2 (6)	1.2 (6)

ตารางที่ 19 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการจัดการ
พฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ

รายการ	สังกัด				รวม
	สพท. กทม.	สพท. กทม.	สพท. กทม.	กทม.	
	เขต 1	เขต 2	เขต 3		
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
	n = 421	n = 187	n = 158	n = 285	n = 1,051
ระยะเวลาที่ผ่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนไม่เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
ภายใน 1 สัปดาห์	7.6 (16)	20.8 (22)	1.8 (1)	14.7 (21)	11.6 (60)
ภายใน 1 เดือน	55.7 (117)	9.4 (10)	49.1 (28)	45.5 (65)	42.6 (220)
ภายใน 1 ภาคเรียน	31.0 (65)	62.3 (66)	45.6 (26)	33.6 (48)	39.8 (205)
ภายใน 1 ปีการศึกษา	5.7 (12)	5.7 (6)	3.5 (2)	6.2 (9)	5.6 (29)
อื่นๆ ได้แก่					
ภายใน 2 สัปดาห์	-	1.9 (2)	-	-	0.4 (2)
ขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่					
เท่าเดิม	3.3 (7)	1.9 (2)	-	-	1.7 (9)
น้อยลง	96.7 (203)	98.1 (104)	100.0 (57)	100 (143)	98.2 (507)

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ คิดเป็นร้อยละ 50.9 และวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอเด็กถึงผลเสียของการเล่นอวัยวะเพศ คิดเป็นร้อยละ 81.1 ส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 96.4 โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ พยายามใกล้ชิดเด็ก หากิจกรรมให้ทำ และคอยตักเตือนเมื่อเกิดพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 81.2 และร้อยละ 42.6 จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน โดยร้อยละ 98.3 พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาใน
ชั้นเรียนโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
1. ทำร้ายร่างกายเพื่อน	1) เข้าไปห้ามแล้วแยกเด็กให้ไปนั่งคนเดียว 2) บอกเด็กว่าทำอย่างนี้เพื่อนเจ็บ ทำไม่ได้
2. ไม่สนใจครูขณะทำกิจกรรม	1) ดึงดูดความสนใจเด็กด้วยคำคล้องจอง เพลง ตบมือเป็นจังหวะ
2.1 วิ่งไปมาในห้อง	2) ส่งเสียงเตือน ด้วยเสียงที่ดังกว่าปกติ
2.2 ส่งเสียงดัง	3) บอกเด็กว่าจะไม่ให้ทำสิ่งที่ชอบ เช่น ว่ายน้ำ
2.3 คุย	4) เรียกไปอยู่ใกล้ ๆ ครู
2.4 เล่น	5) เข้าไปเตือนใกล้ ๆ 6) ให้เด็กตัดสินใจว่าจะทำกิจกรรมต่อหรือจะออกไปนอกห้อง 7) เป็นผู้ช่วยครูในกิจกรรม เช่น ช่วยหยิบของ เอาของไปเก็บ 8) มองหน้า 9) เรียกชื่อ 10) แยกเด็กออกจากกิจกรรม 11) บอกเด็กว่าถ้าไม่ฟัง / ทำก็ออกไปข้างนอก
3. พุดแทรก	1) บอกเด็กให้รับรู้ว่าคุณไม่ชอบ 2) ให้เด็กไปพุดให้พี่เลี้ยงฟัง
4. ไม่ทำตามคำสั่งครู	1) เรียกชื่อ 2) กล่าวเตือน แสดงท่าทาง บอกให้รู้ว่าครูไม่ชอบ 3) ถามเด็กด้วยคำถามที่ตรงข้าม เช่น ครูสั่งให้เด็กหญิงหยิบ รองเท้าแต่เด็กชายเดินไปหยิบครูถามเด็กว่า "เป็นผู้หญิงหรือ"

ตารางที่ 20 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็น
ปัญหาในชั้นเรียนโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
	4) แยกเด็กออกจากกิจกรรม
	5) ไปต่อว่าเด็กใกล้ ๆ
	6) ถามแบบไม่ต้องการคำตอบว่าทำไม
5. ย้ายที่ไปมา	1) มองหน้า
	2) ถามเด็กว่าเมื่อไหร่จะพอ
6. แย่งของ	1) เข้าไปหยิบสิ่งของที่เด็กแย่งกันออกไป
6.1 แย่งกันหยิบของ	2) บอกเด็กว่าอย่างแย่งกันให้แบ่งกัน
6.2 แย่งของเล่น	
7. เลียนแบบคำพูดของครู	1) ถ้าเพื่อนไม่ตอบได้ก็ทำเป็นไม่สนใจ
ชอบเอาคำพูดของครูไปว่าเพื่อน	2) ถ้าเพื่อนตอบได้แล้วจะก่อให้เกิดการทะเลาะกันก็แยกเด็กออกจากกัน
8. ไม่พอใจแล้วทำร้ายตัวเอง	1) ปลอ่ยให้ทำจนกว่าจะพอใจ
9. กรีดเมื่อไม่พอใจ	1) ใช้เสียงที่ดังกว่าปกติ พูดว่าถ้าทำอย่างนี้ก็จะออกไปข้างนอก
	2) ให้พี่เลี้ยงดูแล
10. ไม่สนใจการเรียน	1) ไม่สนใจ
10.1 เหม่อลอย	2) เรียกชื่อเด็กบ่อย ๆ
10.2 ถามแล้วไม่ตอบ	3) ให้เด็กมานั่งใกล้ครู
11. เล่นอวัยวะเพศ	1) เรียกเด็กเมื่อเห็นเด็กกำลังเล่นอวัยวะเพศ
	2) เรียกเด็กไปทำงานอื่นๆ เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาใน
ชั้นเรียนโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
1. พูดแทรก	1) บอกเด็กไม่ให้พูด แสดงให้เด็กรู้ว่าครูไม่ยอมฟัง
2. ไม่สนใจครูระหว่างกิจกรรม	1) ดึงดูดความสนใจเด็กด้วยคำคล้องจอง เพลง ตบมือเป็นจังหวะ
2.1 เล่น	2) บอกเด็กว่าจะบอกพ่อ หรือให้พ่อมาพบครู
2.2 หัวเราะ	3) ส่งเสียงเตือน เตือนเสียงที่ดังกว่าปกติ
2.3 คอย	4) บอกเด็กว่าจะไม่ให้เลื่อนชั้น
	5) บอกเด็กว่าจะไม่ให้ทำสิ่งที่ชอบ
	6) เหนี่ยวากบาทที่ปากไม่ให้พูด
	7) เรียกไปอยู่ใกล้ ๆ ครู
	8) เข้าไปเตือนใกล้ ๆ
	9) ให้เด็กตัดสินใจว่าจะทำกิจกรรมต่อหรือจะออกไปนอกห้อง
	10) เป็นผู้ช่วยครูในกิจกรรม เช่น ช่วยหยิบของ เอาของไปเก็บ
	11) ชูว่าจะหักคะแนน
	12) มองหน้า
	13) เรียกชื่อ
	14) จับออกมานอกกิจกรรมที่ทำอยู่ขณะนั้น
	15) บอกเด็กว่าถ้าไม่ฟัง / ทำ ก็ออกไปข้างนอก
3. ไม่ทำตามคำสั่งครู	1) เรียกชื่อ
3.1 ไม่ยืน	2) กล่าวเตือน แสดงท่าทาง บอกให้รู้ว่าครูไม่ชอบ
3.2 ทำก่อนได้รับคำสั่ง	3) สั่งให้เด็กทำตามคำสั่งครูทันที
3.3 กิจกรรมเคลื่อนไหว	4) แยกเด็กออกจากกิจกรรม
3.4 วิ่งในห้องน้ำ	5) ไปต่อว่าเด็กใกล้ ๆ
3.5 ไม่เข้าแถว	6) ถามแบบไม่ต้องการคำตอบว่าทำไม
4. ทำร้ายร่างกายกัน	1) บอกให้ทั้งชั้นรับรู้พฤติกรรมของเด็ก
5. กินนมช้า กินไม่หมด	1) บอกเด็กให้กินเร็ว ๆ ถ้าช้าครูจะโทรบอกที่บ้าน
	2) บอกเด็กว่าทำอย่างนี้ไม่ดี
	3) บอกเด็กว่าครูไม่ชอบ

ตารางที่ 21 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็น
ปัญหาในชั้นเรียนโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
6. แย่งของ	1) เอาของที่เด็กกำลังแย่งออกไป
6.1 แย่งกันหยิบของ	2) สร้างข้อตกลงกับเด็กว่าจะทำโทษอย่างไร
6.2 แย่งของเล่น	3) บอกเด็กถึงผลเสียของการแย่งของกัน
7. ผลักเก้าอี้ของเพื่อน	1) บอกเด็กว่าทำอย่างนี้ไม่ดี
8. ส่งเสียงดัง ตะโกน	1) ชักถามเด็กถึงผลเสียของการเสียงดัง
	2) บอกให้ห้องรับรู้ถึงพฤติกรรมของเด็ก
9. ไม่นั่งกับที่	1) บอกให้ห้องรับรู้ถึงพฤติกรรมของเด็ก
9.1 ลุกขึ้นยืน	2) ส่งเสียงเตือน
9.2 กระโดด	
9.3 วิ่งไปมา	
10. เอาของเล่นมาโรงเรียน	1) ยึด
10.1 ตุ๊กตา	2) บอกถึงผลเสียของการนำของเล่นมาโรงเรียน
10.2 การ์ด (ไพ่หุ่นยนต์)	3) สร้างข้อตกลงกับเด็กว่าจะทำโทษอย่างไร หากมีคนเอามาอีก
11. ร้องไห้เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการ	1) สร้างข้อตกลงกับเด็ก ถ้าเด็กทำได้จะได้ในสิ่งที่ต้องการ
12. กระแทบกระแทกกันเวลาทำ กิจกรรม	1) สั่งให้เลิกยุ่งกัน
13. เล่นของที่ไม่ควรเล่น	1) บอกเด็กว่าถ้าทำอย่างนี้จะไม่ได้สิ่งที่ชอบ
13.1 เล่นน้ำ	
14. กินข้าวไม่หมด	1) บอกเด็กว่าถ้าทำอย่างนี้จะไม่ได้สิ่งที่ชอบ
15. ไม่นอนกลางวัน	1) ส่งเสียงเรียกให้เด็กรู้ตัว
16. เล่นของที่นำมาให้ครูใช้เป็นสื่อ	1) เอาของคืนเด็กไป
17. เอานิ้วเข้าปาก	1) เรียกชื่อเด็ก
	2) บอกถึงผลเสียของการดูดนิ้ว

ตารางที่ 21 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 ในชั้นเรียนโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
 เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
18. เจ้าคิดเจ้าแค้น เมื่อถูกเพื่อน ทำให้เจ็บ จะต้องทำให้เพื่อน เจ็บบ้าง	1) อธิบายให้เด็กฟังอย่างชัดเจนว่าอุบัติเหตุที่สามารถ เกิดขึ้นได้ ถ้าเด็กอยากจะเล่นก็ต้องยอมรับผลที่ตามมา 2) บอกให้รู้ถึงผลเสีย เช่น ต่จะไปจะอยู่ในสังคมไม่ได้ ไม่มีใครชอบ
19. ใช้ของ / เล่น แล้วไม่เก็บ	1) ทำโทษ
20. เล่นอวัยวะเพศ	1) ไปอยู่ไกล ๆ
20.1 เวลาทำกิจกรรม	2) ให้เด็กมานอนไกล ๆ
20.2 เวลานอน	3) เรียกให้หยุดทำ 4) ให้นอนหงายแล้วเอามือกดอก

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาใน
ชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
1. ไม่สนใจครูระหว่างกิจกรรม	1) แยกเด็กออกจากกิจกรรมที่กำลังทำอยู่
1.1 เล่น	2) ทำโทษให้เด็กนั่งอยู่คนเดียวนอกห้อง
1.2 กระโดด	3) หลังจากทำโทษแล้วอธิบายให้เด็กฟังว่าโดนทำโทษ เพราะอะไร
1.3 คยุ	4) จับมือเด็กไปเข้าร่วมกิจกรรม
1.4 ส่งเสียงดัง	5) บอกเด็กว่าจะไม่ให้ทำสิ่งที่ชอบ
	6) ใช้คำพูดดึงความสนใจของเด็ก เช่น พร้อมหรือยัง ดูแลตัวเองได้หรือไม่
	7) เรียกชื่อ
	8) เตือนให้ทำกิจกรรมที่ทำอยู่
	9) ใช้คำพูดบอกให้เด็กรู้เป็นนัย โดยไม่เจาะจงตัวเด็ก เช่น ทำไมยังมีเสียง ครูให้ใช้เสียงเหอ
	10) มองหน้า
	11) เรียกเด็กด้วยเสียงที่ดังกว่าปกติ
	12) ใช้คำพูดบอกเด็กว่าครูไม่ชอบ เช่น ไม่น่ารักเลย ครูไม่ชอบเลย
	13) บอกเด็กว่าถ้าทำอย่างนี้อีกจะโดนลงโทษอย่างไร
2. ไม่ทำตามคำสั่ง	1) ถามเด็กว่าทำไมทำอะไรไม่เหมือนเพื่อน
	2) เดินเข้าไปพูดกับเด็กใกล้ ๆ
	3) พูดกับเด็กทั้งห้องโดยไม่เจาะจงตัวบุคคลว่ามีคนไม่ทำตาม
	4) จับ หรือบอก เด็กให้ทำตามกิจกรรม
	5) บอกเด็กว่าถ้าไม่ทำจะให้ไปอยู่ห้องอื่น
	6) จับตัวเด็กไว้กับครู แล้วบอกให้เพื่อนในห้องดูเป็นตัวอย่าง
	7) บอกเด็กคนอื่น ๆ ไม่ให้สนใจเพราะเป็นตัวอย่างไม่ดี
3. แกล้งกัน แล้วฟ้องครู	1) ไม่รับฟัง ไม่สนใจ (มองแล้วเฉย)
4. ทำร้ายร่างกายเพื่อน	1) แยกเด็กออกจากกิจกรรม
5. ทะเลาะกัน	1) ไปยืนใกล้ ๆ จนกว่าเด็กจะหยุด

ตารางที่ 22 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 ในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมที่พบ	วิธีการจัดการพฤติกรรม
6. แย่งของ	1) เข้าไปถามหาสาเหตุ และแยกเด็กจากกัน 2) ปลดปล่อยให้เด็กแก้ปัญหาเอง
7. กระแทกกระทั้นกันระหว่าง การทำกิจกรรม	1) ให้เด็กที่ผิดขอโทษเพื่อน
8. พุดแทรก	1) บอกเด็กว่าต้องฟังครูพูดให้จบก่อน
9. ช่างฟ้อง	1) ใส่ใจเมื่อเป็นเรื่องสำคัญ ส่งผลต่อเด็กคนอื่น 2) ไม่ใส่ใจถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ส่งผลต่อคนอื่น เช่น หยิบหลอด 2 อัน
10. เลียนแบบเสียงครู	1) บอกเด็กว่าทำแบบนี้ไม่ได้แต่ไม่ได้ให้เหตุผล
11. ย้ายที่ไปมา	1) ถามเด็กว่าทำไม
12. เล่นอวยวะเพศ	1) เบี่ยงเบนความสนใจของเด็กด้วยการเรียก ให้ทำกิจกรรมอื่นๆ
12.1 เวลานอน	
12.2 เวลาทำกิจกรรม	2) เรียกให้เด็กเอามือออก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 7 คน ได้ผลดังนี้

1. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบในชั้นเรียน นำเสนอในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ครูประจำชั้นพบในชั้นเรียน

พฤติกรรม	ครูคนที่ 1	ครูคนที่ 2	ครูคนที่ 3	ครูคนที่ 4	ครูคนที่ 5	ครูคนที่ 6	ครูคนที่ 7
ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	/	/	/	/	/	/	/
ทำร้ายทางวาจา	-	-	/	-	/	/	/
ทำลายสิ่งของ	-	/	/	-	-	-	-
ผลึก / ชน	/	-	-	-	-	-	-
หวงของ แย่งของ	/	/	-	-	/	-	-
เล่นรุนแรง	/	/	/	/	/	/	/
ช่างฟ้อง	/	/	-	/	/	/	-
ไม่สนใจการเรียน	/	/	/	-	/	/	/
เอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก	-	-	-	/	-	/	-
นิ้วเนี่ย	-	-	-	-	-	-	-
ยึดติดของเดิม ๆ	-	-	-	-	-	-	-
เล่นอวัยวะเพศ	/	-	/	/	/	-	/

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบในชั้นเรียนมีทั้งพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย พฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยทั้งกับตัวเด็ก หรือเพื่อนร่วมห้อง ได้แก่ พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น ผลึก / ชน หวงของ / แย่งของ เล่นรุนแรง พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ หรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก

พฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่นได้แก่ พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา ช่างฟ้อง ซึ่งส่งผลให้ผู้อื่น เสียใจ ขาดความมั่นใจ

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่พบได้แก่ ไม่สนใจการเรียน และเล่นอวัยวะเพศ ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เด็กไม่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

2. พฤติกรรมที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ นำเสนอในตารางที่ 24
 ตารางที่ 24 พฤติกรรมที่ครูคิดว่าต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากการสัมภาษณ์

พฤติกรรม	ครูคนที่ 1	ครูคนที่ 2	ครูคนที่-3	ครูคนที่ 4	ครูคนที่ 5	ครูคนที่ 6	ครูคนที่ 7
ทำร้ายร่างกาย	/	/	/	/	/	/	/
ทำร้ายทางวาจา	-	-	/	-	/	-	/
ทำลายสิ่งของ	-	/	/	-	-	-	-
ผลึก / ชน	/	-	-	-	-	-	-
หวงของ แย่งของ	-	-	-	-	/	-	-
เล่นรุนแรง	/	/	-	/	/	-	/
ช่างฟ้อง	-	-	-	-	-	-	-
ไม่สนใจการเรียน	-	/	/	/	/	/	-
เอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก	/	-	-	-	-	-	-
นัวเนีย	-	-	-	-	-	-	-
ยึดติดของเดิม ๆ	-	-	-	-	-	-	-
เล่นอวัยวะเพศ	-	-	/	/	/	-	/

ครูทั้ง 7 คนตอบว่าพฤติกรรมที่ต้องได้รับการดูแลจัดการเป็นพิเศษ คือพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น และพฤติกรรมเล่นรุนแรงเพราะเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหากไม่ได้รับการดูแลเป็นพิเศษอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่รุนแรงในอนาคต

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการบันทึกพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และสิ่งที่ครูใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้โดยบันทึกชื่อเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก และวิธีที่ครูใช้แต่ไม่ได้มีการบันทึกเป็นขั้นตอน

3. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลจัดการพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัย

วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลจัดการพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัย ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ทำโทษโดย ตี แยกเด็กออกจากกลุ่ม บอกเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำนั้นไม่ดี ไม่ถูกต้องบอกถึงผลเสียของสิ่งที่เด็กทำ ให้เด็กคิดวิธีทำโทษตัวเอง โดยใช้วิธีการเหล่านี้ทันทีในแต่ละครั้งที่เด็กเกิดพฤติกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการเหล่านี้แล้วเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง แต่พฤติกรรมอาจเกิดขึ้นได้อีกเมื่อเด็กเปลี่ยนสภาพแวดล้อม เช่น ไปเล่นกับพี่ที่มีอายุมากกว่า หรือโดนคนอื่นกลั่นแกล้ง

4. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น

วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ไม่สนใจ ไม่รับฟัง แสดงให้เห็นว่าครูไม่ชอบสิ่งที่เด็กทำ โดยใช้คำพูด สิ้นหน้า ท่าทาง ถามเด็กว่าถ้าเด็กถูกทำแบบนี้บ้างจะรู้สึกอย่างไร ให้เด็กขอโทษเพื่อน โดยครูใช้วิธีการเหล่านี้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการเหล่านี้แล้วพฤติกรรมของเด็ก ลดลง จนเกือบไม่พบพฤติกรรมเหล่านี้ในห้องเลย

5. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

วิธีการที่ครูใช้ดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ไม่สนใจ คอยสังเกตอยู่ห่าง ๆ พยายามให้เด็กอยู่ใกล้กับครู พยายามให้เด็กได้ทำสิ่งที่สนใจ เด็กบางคน ที่ได้รับการดูแลมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ส่วนคนที่ไม่ดีขึ้นมักเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เช่น ผู้ปกครอง ไม่สนใจ เด็กไม่ได้รับ การพักผ่อนเพียงพอ หรือเด็กพบเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่าง ๆ

6. วิธีที่ดีที่สุดในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทุกประเภท

ครูทุกคน เห็นว่า วิธีที่ดีที่สุดในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทุกประเภท คือ การปรึกษากับผู้ปกครองเพื่อหาสาเหตุ และแนวทางการจัดการพฤติกรรม เพื่อให้ทั้งครูและผู้ปกครองมีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร นำเสนอรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร ในด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้นอนุบาลของในโรงเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 15,421 คน

ตัวอย่างประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 634 คน ครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 171 คน และครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 299 คน รวมทั้งสิ้น 1,104 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ครูประจำชั้นเรื่องการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ตัวอย่างประชากร และรับคืนทางไปรษณีย์ และมีผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปรับคืนบางส่วน โดยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 1,080 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.82

การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต และสัมภาษณ์ วิเคราะห์จัดหมวดหมู่ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. สถานภาพของครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ร้อยละ 32) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 98.5) ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 81.5) โดยในจำนวนนี้ จบการศึกษาศาขการศึกษาศิลปกรรมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 36) ครูส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับปฐมวัย (ร้อยละ 95.4) โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการอบรม (ร้อยละ 84.5) และส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 (ร้อยละ 73) และอยู่ในโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 57.4)

ครูส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 55.7) และส่วนใหญ่สอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 (ร้อยละ 43.5) และดูแลเด็กอายุเฉลี่ย 5 ปี (ร้อยละ 43.8) ครูส่วนใหญ่มีเด็กในห้อง 20 – 30 คน (ร้อยละ 39.2) โดยมีเด็กในห้องเป็นเด็กผู้ชาย 11 – 20 คน (ร้อยละ 62.6) และมีเด็กในชั้นเรียนเป็นเด็กผู้หญิง 11 – 20 คน (ร้อยละ 62.8)

2. วิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 เขต 3 และสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 13 พฤติกรรม ซึ่งแยกเป็นวิธีการที่ครูใช้จัดการกับพฤติกรรมในระยะสั้น และพฤติกรรมที่ครูใช้จัดการกับพฤติกรรมในระยะยาว

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก

2.1 พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น (ร้อยละ 93.2) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำร้ายร่างกายคนอื่นไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเจ็บ (ร้อยละ 73.7) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรม (ร้อยละ 94) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม (ร้อยละ 82.5) และส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน (ร้อยละ 35.4) โดยส่วนใหญ่พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 99)

2.2 พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา (ร้อยละ 76.5) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำแบบนี้ไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเสียใจ (ร้อยละ 82.3) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 95.9) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ สังเกตความถี่ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม (ร้อยละ 62.1) และส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน (ร้อยละ 35.4) โดยส่วนใหญ่พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลงร้อยละ (99.7)

2.3 พฤติกรรมทำลายสิ่งของ

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมทำลายสิ่งของ (ร้อยละ 63.1) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่า การทำแบบนี้จะทำให้ของเสียหายและเมื่อเสียหายแล้วจะไม่มีของใช้อีก (ร้อยละ 69.1) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 96.5) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ให้เด็กในชั้นเรียนออกมาพูดถึงวิธีการใช้ของที่ถูกต้องและซักถามว่า ถ้าเด็กใช้สิ่งของไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมจะเกิดอะไรขึ้น (ร้อยละ 77.7) และส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน (ร้อยละ 33.3) โดยส่วนใหญ่พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 98.1)

2.4 พฤติกรรมผลึก / ชน

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมผลึก / ชน (ร้อยละ 83.2) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำอาจทำให้เพื่อนล้มและบาดเจ็บได้ (ร้อยละ 63.5) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 94.2) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมในห้องเรียน (ร้อยละ 78.4) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 38.5) โดยส่วนใหญ่พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 99.4)

2.5 พฤติกรรมหวงของ / แย่งของ

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมหวงของ / แย่งของ (ร้อยละ 86.5) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าควรแบ่งปันให้เพื่อนเล่นด้วยและให้เด็กนั่งเล่นกับเพื่อน (ร้อยละ 84.1) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 96.0) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นกับเพื่อนบ่อย ๆ (ร้อยละ 92.0) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน (ร้อยละ 34.2) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 96.0)

2.6 พฤติกรรมเล่นรุนแรง

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเล่นรุนแรง (ร้อยละ 89.4) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ อธิบายให้เด็กฟังว่าการเล่นรุนแรงอาจทำให้เพื่อนและตัวเด็กเองบาดเจ็บได้ (ร้อยละ 78.0) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 97.0) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์การบาดเจ็บที่เกิดจากการเล่น (ร้อยละ 69.0) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 34.6) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 95.0)

2.7 พฤติกรรมชอบเอาชนะ

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมชอบเอาชนะ (ร้อยละ 60.2) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กถึงผลเสียของการแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ (ร้อยละ 59.7) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 93.2) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรม

ให้เด็กได้ทำงาน / เล่น ร่วมกับเพื่อน (ร้อยละ 84.4) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 44.2) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 96.4)

2.8 พฤติกรรมช่างฟ้อง

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมช่างฟ้อง (ร้อยละ 90.3) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ ตามให้เด็กได้คิดว่าเรื่องใดควรฟ้องเรื่องใดไม่จำเป็นต้องฟ้อง (ร้อยละ 43.9) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 93.57) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรมเวียนทำร่วมกับเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ 68.0) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 36.7) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 97.2)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

2.9 พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมไม่สนใจการเรียน (ร้อยละ 83.0) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าถ้าเด็กไม่เรียนเด็กจะไม่เข้าใจ (ร้อยละ 42.8) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 97.5) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จับคู่เด็กกับเพื่อนที่กระตือรือร้นในการเรียน (ร้อยละ 71.0) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 41.9) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 92.5)

2.10 พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก (ร้อยละ 78.7) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าการทำแบบนี้จะทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย (ร้อยละ 58.6) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 97.3) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ เล่นนิทานที่แสดงให้เห็นโทษของการเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก (ร้อยละ 81.2) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 37.3) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 99.8)

2.11 พฤติกรรมนัวเนีย

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมนัวเนีย (ร้อยละ 60.6) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กว่าควรจะไปเล่นกับเพื่อน ๆ (ร้อยละ 54.6) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 96.7) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ ชักชวนให้เด็กทำกิจกรรมที่ชอบ (ร้อยละ 88.6) และส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 38.8) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 97.7)

2.12 ยึดติดกับของเดิม ๆ

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมยึดติดกับของเดิม ๆ (ร้อยละ 55.5) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ ดึงความสนใจของเด็กไปสู่ของเล่นชิ้นอื่น (ร้อยละ 97.3) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 94.7) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ จัดกิจกรรมให้เด็กในห้องร่วมกันทำของเล่นโดยใช้อุปกรณ์ที่หลากหลาย (ร้อยละ 84.8) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 44.9) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 98.6)

2.13 พฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ

ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีเด็กที่มีพฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ (ร้อยละ 50.9) และวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ บอกเด็กถึงผลเสียของการเล่นอวัยวะเพศ (ร้อยละ 81.1) ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว (ร้อยละ 96.4) โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ พยายามใกล้ชิดเด็ก หากิจกรรมให้ทำ และคอยตักเตือนเมื่อเกิดพฤติกรรม (ร้อยละ 81.2) และส่วนใหญ่ จัดการพฤติกรรมได้ใน 1 เดือน (ร้อยละ 42.6) โดยส่วนใหญ่ พบว่าเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง (ร้อยละ 98.3)

ข้อมูลจากการสังเกต

1. โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่พบในชั้นเรียน ได้แก่

- 1) พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น ซึ่งครูจัดการพฤติกรรมทันที โดยการเข้าไปห้ามแล้วแยกเด็กออกไปนั่งคนเดียว แล้วอธิบายให้เด็กฟังทันทีว่าทำแล้วเกิดผลอย่างไร เมื่อครูทำตามขั้นตอนนี้แล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้
- 2) แย่งของ ครูจัดการพฤติกรรมโดยเอาของที่เด็กแย่งกันออกไป และบอกเด็กว่าอย่าแย่งกัน ให้แบ่งกัน ซึ่งในบางครั้งครูใช้ทั้งสองวิธีควบคู่กัน บางครั้งก็ใช้วิธีการเดียว เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้
- 3) เลียนแบบคำพูดของครู เอาคำพูดของครูไปว่าเพื่อน ครูจัดการพฤติกรรมโดยสังเกตดูถ้าพฤติกรรมนี้ไม่ส่งผลต่อเด็กอื่นครูก็ไม่สนใจ ถ้าเด็กที่ถูกว่ามีปฏิกิริยาครูจึงเข้าไปตักเตือนเด็กที่ว่าเพื่อน เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้
- 4) ไม่พอใจแล้วกรี๊ด หรือทำร้ายตัวเอง ครูจัดการด้วยการปล่อยให้เด็กทำจนกว่าจะพอใจ หรือพูดด้วยเสียงที่ดังกว่าปกติว่าถ้าทำอย่างนี้ก็ออกไปนอกห้อง เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่พบในชั้นเรียน ได้แก่

- 1) ไม่สนใจครูขณะทำกิจกรรม ครูจัดการพฤติกรรมโดยการดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยเพลง คำคล้องจอง หรือทำให้เด็กรู้สึกตัว ด้วยการมองหน้า เรียกชื่อ ถ้าเด็กยังไม่หยุดพฤติกรรมก็ใช้วิธีเตือน หรือบอกว่าถ้าเด็กยังไม่หยุดจะเกิดผลอย่างไร หลังจากนั้นถ้าเด็กยังไม่หยุดพฤติกรรม ก็ใช้วิธีการลงโทษ เช่น ให้เด็กออกไปนอกห้อง เมื่อครูจัดการตามขั้นตอนนี้แล้วสามารถหยุดพฤติกรรมของเด็กได้ชั่วคราว
- 2) พูดแทรก ครูจัดการพฤติกรรมโดยการแสดงออกให้เด็กรับรู้ว่าครูไม่ชอบ หรือให้เด็กไปพูดกับคนอื่น เช่น พี่เลี้ยง เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้
- 3) ไม่ทำตามคำสั่งครู ครูจัดการพฤติกรรมโดยไปต่อว่าเด็กใกล้ ๆ ทำให้เด็กรู้สึกตัวด้วยการเรียกชื่อ แสดงออกให้เด็กรู้ว่าครูไม่ชอบ ถามเด็กด้วยคำถามที่ตรงข้าม สั่งเด็กให้ทำตามครู แยกเด็กออกจากกิจกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมเด็กได้ชั่วคราว
- 4) ย้ายที่นั่ง ครูจัดการพฤติกรรมโดยการมองหน้า ถามเด็กว่าเมื่อไหร่จะพอซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

5) ไม่สนใจการเรียนรู้ ครูจัดการพฤติกรรมโดยไม่สนใจ ให้เด็กมานั่งใกล้ ๆ ครู หรือเรียกชื่อเด็กบ่อย ๆ เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

6) เล่นล้วยวะเพศ ครูจัดการพฤติกรรมโดย เรียกเด็ก เบี่ยงเบนความสนใจ ของเด็กโดยให้เด็กทำอย่างอื่น เมื่อครูใช้วิธีดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

2. โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1 เขต 2 และเขต 3

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่พบในชั้นเรียนได้แก่

1) ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ครูจัดการพฤติกรรมโดยบอกให้ทั้งชั้นรับรู้พฤติกรรม ของเด็ก สั่งให้เด็กเลิกยุ่งเกี่ยวกับ หาสาเหตุและอธิบายให้เด็กฟังอย่างมีเหตุผล ซึ่งเมื่อครูใช้วิธี ดังกล่าวสามารถหยุดพฤติกรรมได้

2) แย่งของ ครูจัดการพฤติกรรมโดยเอาของที่เด็กแย่งกันออกไป สร้างข้อตกลง ในการทำโทษหากเกิดพฤติกรรมนี้ขึ้นอีก ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีดังกล่าวสามารถหยุดพฤติกรรมได้

3) ผลักเก้าอี้ ครูจัดการพฤติกรรมโดยบอกเด็กว่าทำอย่างนี้ไม่ดี เมื่อครูใช้ วิธีกรรมนี้แล้วสามารถหยุดพฤติกรรมเด็กได้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่พบในชั้นเรียน ได้แก่

1) พุดแทรก ครูจัดการพฤติกรรมโดย บอกเด็กไม่ให้พูด แสดงออกให้รู้ว่าครู ไม่อยากฟัง เมื่อครูใช้วิธีดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

2) ไม่สนใจครูขณะทำกิจกรรม ครูจัดการพฤติกรรมโดยการดึงดูดความสนใจ ของเด็กด้วยเพลง คำคล้องจอง ตบมือเป็นจังหวะ หรือทำให้เด็กรู้สึกตัว ด้วยการมองเห็น เรียกชื่อ ถ้าเด็กยังไม่หยุดพฤติกรรมก็ใช้วิธีเตือน หรือบอกว่าถ้าเด็กยังไม่หยุดจะเกิดผลอย่างไร บอกเด็กว่า จะแจ้งทางบ้านให้ทราบ หลังจากนั้น ถ้าเด็กยังไม่หยุดพฤติกรรม ก็ใช้วิธีการลงโทษ เช่น ให้เด็ก ออกไปนอกห้อง เมื่อครูจัดการตามขั้นตอนนี้แล้วสามารถหยุดพฤติกรรมของเด็กได้

3) ไม่ทำตามคำสั่งครู ครูจัดการพฤติกรรมโดย ไปต่อว่าเด็กใกล้ ๆ ทำให้เด็ก รู้สึกตัวด้วยการเรียกชื่อ แสดงออกให้เด็กรู้ว่าครูไม่ชอบ ถามเด็กด้วยคำถามที่ตรงข้าม สั่งเด็กให้ ทำตามครู แยกเด็กออกจากกิจกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมเด็ก ได้ชั่วคราว

4) ตีมนมข้าว ตีไม่หมด ครูจัดการพฤติกรรมโดย บอกเด็กให้กินเร็ว ๆ กินให้หมดไม่อย่างนั้นครูจะโทษบอกที่บ้าน บอกเด็กว่าทำอย่างนี้ไม่ดี แสดงออกว่าครูไม่ชอบ ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วเด็กก็ยังคงมีพฤติกรรมเดิมเกิดขึ้นทุกวัน

5) ไม่อยู่นิ่ง ครูจัดการพฤติกรรมโดยส่งเสียงเตือน บอกให้ทั้งห้องรู้ถึงพฤติกรรมของเด็กซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมเด็กได้

6) เอาของเล่นมาโรงเรียน ครูจัดการพฤติกรรมโดยยึดของเล่นชิ้นนั้น หรือบอกถึงผลเสียของสิ่งที่เด็กทำ แล้วสร้างข้อตกลงกับเด็กว่าถ้าเอาของเล่นมาอีกจะถูกทำโทษอย่างไร ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

7) ร้องไห้เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการ ครูจัดการพฤติกรรมโดยสร้างข้อตกลงกับเด็ก ถ้าเด็กทำได้ก็จะได้ในสิ่งที่ต้องการ เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

8) เล่นของที่ไม่ควรเล่น ครูจัดการพฤติกรรมโดยบอกเด็กว่าถ้าทำอย่างนี้จะไม่ได้สิ่งที่ชอบ เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

9) กินข้าวไม่หมด ครูจัดการพฤติกรรมโดยบอกเด็กว่าถ้าทำอย่างนี้จะไม่ได้สิ่งที่ชอบ เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

10) เอานิ้วเข้าปาก ครูจัดการพฤติกรรมโดย เรียกชื่อเด็ก บอกเด็กถึงผลเสียของการเอานิ้วเข้าปาก เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

11) ใช้ / เล่นแล้วไม่เก็บ ครูจัดการพฤติกรรมโดย ลงโทษไม่ให้เด็กได้สิ่งที่ต้องการ เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

12) เล่นอวัยวะเพศ ครูจัดการพฤติกรรมโดย เข้าไปอยู่ใกล้เด็ก เรียกเด็กให้หยุดลดโอกาสในการแสดงพฤติกรรมของเด็ก เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

3. โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่พบในชั้นเรียน ได้แก่

1) พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น ซึ่งครูจัดการพฤติกรรมทันที โดยการเข้าไปห้ามแล้วแยกเด็กออกไปนั่งคนเดียว เมื่อครูทำตามวิธีดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้

2) แย่งของ ครูจัดการพฤติกรรมโดยถามสาเหตุ และแยกเด็กไปห่าง ๆ กัน หรือปล่อยให้เด็กแก้ปัญหาเอง เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

3) ข้างห้อง ครูจัดการพฤติกรรมโดยใส่ใจเมื่อเป็นเรื่องสำคัญหรือส่งผลกระทบต่อคนอื่นเท่านั้น เมื่อครูทำตามวิธีดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่พบในชั้นเรียน ได้แก่

1) พุดแทรก ครูจัดการพฤติกรรมโดยบอกเด็กว่าต้องฟังครูพูดให้จบก่อน เมื่อครูทำตามวิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

2) ไม่สนใจครูขณะทำกิจกรรม ครูจัดการพฤติกรรมโดยทำให้เด็กรู้สึกตัว ด้วยการมองเห็น ใช้คำพูดดึงความสนใจของเด็ก เช่น ดูแลตัวเองได้หรือไม่ ถ้าเด็กยังไม่หยุด

พฤติกรรมก็ใช้วิธีเตือน ใช้คำพูดบอกเป็นนัยโดยไม่เจาะจงชื่อ หรือบอกว่าถ้าเด็กยังไม่หยุดจะเกิดผลอย่างไร หลังจากนั้น ถ้าเด็กยังไม่หยุดพฤติกรรม ก็ใช้วิธีการลงโทษ เช่น ให้เด็กออกไปนอกห้อง แยกเด็กให้ไปนั่งคนเดียว เมื่อครูจัดการตามขั้นตอนนี้แล้วสามารถหยุดพฤติกรรมของเด็กได้

3) ไม่ทำตามคำสั่งครู ครูจัดการพฤติกรรมโดย ไปต่อว่าเด็กใกล้ ๆ พูดให้เด็กรู้เป็นนัยโดยไม่เจาะจงชื่อ ทำให้เด็กรู้สึกตัวด้วยการเรียกชื่อ จับตัวหรือสั่งเด็กให้ทำตามครู บอกเพื่อนในห้องไม่ให้สนใจเพราะเป็นตัวอย่างไม่ดี แยกเด็กออกจากกิจกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

4) ทะเลาะกัน กระทบกระทั้งกัน ครูจัดการพฤติกรรมโดยไปยืนใกล้มองเด็ก จนกว่าเด็กจะหยุด หรือสอบถามแล้วให้เด็กที่ผิดขอโทษเพื่อน เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวสามารถหยุดพฤติกรรมได้

5) เลียนเสียงครู บอกเด็กว่าทำอย่างนี้ไม่ได้โดยไม่ให้เหตุผล เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

6) ย้ายที่ไปมา ครูจัดการพฤติกรรมโดยตามเด็กว่าทำไปทำไม เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วสามารถหยุดพฤติกรรมได้ชั่วคราว

7) เล่นอวัยวะเพศ ครูจัดการพฤติกรรมโดยเบี่ยงเบนความสนใจของเด็กด้วยการเรียกให้ทำกิจกรรมอื่น ๆ หรือ เรียกให้เด็กเอามือออกทันทีที่เห็น เมื่อครูใช้วิธีการดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง

ผลจากการสัมภาษณ์

1. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบในชั้นเรียน

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบในชั้นเรียนมีทั้งพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย พฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยทั้งกับตัวเด็ก หรือเพื่อนร่วมห้อง ได้แก่ พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น ผลัก / ขน หวงของ / แย่งของ เล่นรุนแรง พฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ หรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้าปาก

พฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น ได้แก่ พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา ขำกึ่งขำ ซึ่งส่งผลให้ผู้อื่น เสียใจ ขาดความมั่นใจ

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยที่พบได้แก่ ไม่สนใจการเรียน และเล่นอวัยวะเพศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทำให้เด็กไม่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

2. พฤติกรรมที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

ครูทั้งหมดตอบว่าพฤติกรรมที่ต้องได้รับการดูแลจัดการเป็นพิเศษ คือพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น และพฤติกรรมเล่นรุนแรงเพราะเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตราย ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหากไม่ได้รับการดูแลเป็นพิเศษอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่รุนแรงในอนาคต

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการบันทึกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและสิ่งที่ครูใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้โดยบันทึกชื่อเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและวิธีที่ครูใช้แต่ไม่ได้มีการบันทึกเป็นขั้นตอน

3. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลจัดการพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัย

วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลจัดการพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัย ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ทำโทษโดย ตี แยกเด็กออกจากกลุ่ม บอกเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำนั้นไม่ดี ไม่ถูกต้อง บอกถึงผลเสียของสิ่งที่เด็กทำ ให้เด็กคิดวิธีทำโทษตัวเอง โดยใช้วิธีการเหล่านี้ทันทีในแต่ละครั้งที่เด็กเกิดพฤติกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการเหล่านี้แล้วเด็กมีพฤติกรรมน้อยลง แต่พฤติกรรมอาจเกิดขึ้นได้อีกเมื่อเด็กเปลี่ยนสภาพแวดล้อม เช่น ไปเล่นกับพี่ที่มีอายุมากกว่า หรือโดนคนอื่นกลั่นแกล้ง

4. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น

วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ไม่สนใจ ไม่รับฟัง แสดงให้เห็นว่าครูไม่ชอบสิ่งที่เด็กทำ โดยใช้คำพูดสีหน้า ท่าทาง ถามเด็กว่าถ้าเด็กถูกทำแบบนี้บ้างจะรู้สึกอย่างไร ให้เด็กขอโทษเพื่อน โดยครูใช้วิธีการเหล่านี้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการเหล่านี้แล้วพฤติกรรมของเด็กลดลง จนเกือบไม่พบพฤติกรรมเหล่านี้ในห้องเลย

5. วิธีการและขั้นตอนที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

วิธีการที่ครูใช้ดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ได้แก่ ปรึกษากับผู้ปกครอง ไม่สนใจ คอยสังเกตอยู่ห่าง ๆ พยายามให้เด็กอยู่ใกล้กับครู พยายามให้เด็กได้ทำสิ่งที่สนใจ เด็กบางคนที่ได้รับการดูแลมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ส่วนคนที่ไม่ดีขึ้นมักเกิดจากสิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น ผู้ปกครองไม่สนใจ เด็กไม่ได้รับการพักผ่อนเพียงพอ หรือเด็กพบเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่าง ๆ

6. วิธีที่ดีที่สุดในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทุกประเภท

ครูทุกคน เห็นว่า วิธีที่ดีที่สุดในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทุกประเภท คือ การปรึกษากับผู้ปกครองเพื่อหาสาเหตุ และแนวทางการจัดการพฤติกรรม เพื่อให้ทั้งครูและ

ผู้ปกครองมีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล ของครูประจำชั้นในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลจากการสำรวจ พบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่พบมากที่สุด คือ พฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น และจากการตอบแบบสอบถามพบว่าวิธีการที่ครูใช้มากที่สุด (ร้อยละ 73.7) ในการจัดการพฤติกรรมทันที คือ การอธิบายให้เด็กฟังว่าการทำร้ายร่างกายผู้อื่นไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเจ็บ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีทางด้านสติปัญญา เพื่อใช้ในการจัดการความขัดแย้งภายในห้องเรียนของ Essa (1999) ที่เน้นการพัฒนาทางด้านจริยธรรม โดยเพิ่มความสามารถในการคิดแบบมีเหตุผลและความเป็นตัวของตัวเอง มีโอกาสในการตัดสินใจถึงพฤติกรรมของเด็ก ต่อผู้อื่นผ่านการใช้เหตุผลที่คำนึงถึงสิทธิและความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าการลงโทษ การตักเตือน หรือการควบคุม นอกจากนี้จากผลของการตอบแบบสอบถามยังพบว่า ครูส่วนใหญ่มีการจัดการวางแผนการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว โดยวิธีที่ครูส่วนมากเลือกใช้ คือ ปรึกษาผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม และแสดงบทบาทสมมติให้เด็กเห็นถึงผลเสียของการทำร้ายผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการจัดการชั้นเรียนที่ Crosser (1992) Kauchak and Eggen (1998) และ Jalango (1992) ได้นำเสนอไว้ในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้งในห้องเรียนว่า การแสดงบทบาทสมมติจะช่วยให้เด็กเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมได้ และผลจากการสำรวจพบว่าเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวแล้วพฤติกรรมของเด็กลดลงถึง ร้อยละ 99.0 ซึ่งแสดงวิธีดังกล่าวสามารถจัดการพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่พบน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมชอบเอาชนะ เป็นพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกว่าต้องการเป็นผู้ที่เหนือกว่า ไม่ยอมแพ้ และเมื่อต้องเป็นผู้ผิดหรือผู้แพ้ก็แสดงอาการไม่พอใจ ซึ่งสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2537) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ชอบแสดงตัวเป็นเจ้านาย ทำตัวเหนือผู้อื่น ไว้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออก และเด็กที่มีพฤติกรรมลักษณะนี้มักไม่รู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ตนเองทำนั้นส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จึงควรมีส่วนในการช่วยเหลือเด็ก ดังที่ Morrison (1998) กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยนั้นไม่สามารถเรียนรู้ที่จะแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสมได้เอง ดังนั้นครูจึงควรให้ความช่วยเหลือเด็กโดย

ช่วยเด็กทั้งในการแก้ปัญหา และช่วยเด็กให้เป็นผู้แก้ปัญหา ชี้แนะแนวทางให้เด็กพัฒนาการควบคุมตนเอง สนับสนุนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ รู้ความคิดและความต้องการทางอารมณ์ของเด็ก ตั้งความคาดหวังสำหรับเด็ก จัดระบบพฤติกรรมที่เหมาะสมและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดวินัยในตนเอง เปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กบางพฤติกรรมเมื่อจำเป็น นอกจากนี้ครูยังมีการจัดการพฤติกรรมในระยะยาวโดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ครูใช้ คือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานหรือ เล่นร่วมกับเพื่อน สอบถามทางบ้านและขอความร่วมมือในการสอนให้เด็กรู้จักยอมรับในการเล่นที่มีแพ้ชนะ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำของ Morrison สำหรับครูและผู้ปกครองที่เหมาะสมสำหรับพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย คือ สนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม สอนการใช้ชีวิตและการเรียนอย่างร่วมมือกัน ผลการสำรวจพบว่าเมื่อครูจัดการพฤติกรรมตามวิธีดังกล่าวแล้ว พฤติกรรมของเด็กลดลง แสดงว่าวิธีการที่ครูใช้นั้นมีประสิทธิภาพ

3. พฤติกรรมเป็นปัญหาน้อยที่พบมากที่สุด คือ พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน และจากการสอบถามพบว่าวิธีที่ครูใช้มากที่สุด (ร้อยละ 42.8) คือ บอกเด็กว่าถ้าไม่เรียนจะไม่เข้าใจ และจากการสังเกตพบว่า เมื่อเด็กมีพฤติกรรมไม่สนใจการเรียนเหม่อลอย ไม่ตอบสนอง ครูจะใช้วิธีการเพิกเฉย หรือเรียกเด็กให้กลับมาสนใจครู ซึ่งสอดคล้องกับ Hipple (1986) ที่กล่าวว่าถึงแนวทางการสร้างวินัยของเด็กปฐมวัยไว้ว่า พฤติกรรมบางพฤติกรรมสามารถเพิกเฉยและปล่อยให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนระยะยาว และวิธีที่ครูใช้มากในระยะยาว คือ สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม จับคู่กับเด็กที่กระตือรือร้นในการเรียน และปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่จัดการพฤติกรรมโดยเริ่มที่ตัวเด็ก ซึ่งการที่เด็กมีพฤติกรรมไม่สนใจการเรียนนั้นอาจมีสาเหตุจากการจัดการชั้นเรียนของครูก็เป็นได้ ผลการวิจัยของ อุทุมพรพรายอินทร์ (2542) พบว่า ครูที่มีการดูแลอย่างใกล้ชิด เตรียมกิจกรรมเหมาะสม และน่าสนใจ เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพียงพอและตรงกับความต้องการของเด็ก จะช่วยป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการที่เด็กมีพฤติกรรมไม่สนใจการเรียนนั้นอาจมีสาเหตุมาจากครู ดังนั้นครูจึงควรสำรวจชั้นเรียนของตนเองก่อนที่จะสรุปว่าเด็กในชั้นเรียนมีพฤติกรรมที่มีปัญหา แต่อย่างไรก็ตามวิธีการจัดการพฤติกรรมที่ครูเลือกใช้ในรูปแบบสอบถามก็สามารถทำให้พฤติกรรมของเด็กลดลงได้ถึง ร้อยละ 92.5 แสดงว่าวิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ

4. พฤติกรรมเป็นปัญหาน้อยที่พบน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมเล่นอวัยวะเพศ จากการสังเกตพบว่าวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ที่ครูใช้ คือ ทำเป็นไม่สนใจ เบี่ยงเบนความสนใจของเด็กโดยการให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ และไม่เปิดโอกาสให้เด็กมีเวลาว่าง สอดคล้องกับเทคนิคของ Essa

(1999) ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การป้องกัน ซึ่งเป็นการป้องกันพฤติกรรมก่อนที่จะเกิดขึ้น เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสอนเด็กให้ควบคุมการแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังมีการวางแผนการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว โดยวิธีการส่วนใหญ่ที่ครูเลือกในระยะยาว คือ การสังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม พยายามใกล้ชิดเด็ก หากิจกรรมให้ทำและคอยตักเตือนเมื่อเกิดพฤติกรรม ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของ Essa คือสังเกตพฤติกรรมว่าเกิดเมื่อไหร่ เกิดเพราะอะไร แล้วจึงหาวิธีการแก้ไขพฤติกรรม ผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูจัดการพฤติกรรมด้วยวิธีการดังกล่าวแล้ว พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กลดลง (ร้อยละ 98.2) แสดงว่าวิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ

5. ผลจากการตอบแบบสอบถาม พบว่า วิธีการจัดการพฤติกรรมทันทีที่ครูใช้ส่วนใหญ่ คือ วิธีการบอก ให้เหตุผลกับเด็กว่าสิ่งที่เด็กทำจะส่งผลอย่างไร เพื่อให้เด็กรู้ว่าสิ่งที่เด็กทำนั้นไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่ Morrison (1998) ได้นำเสนอไว้ว่าครูต้องเป็นผู้ช่วยเด็กทั้งในการแก้ปัญหา และชี้แนะแนวทางให้เด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง จากผลของการสำรวจแสดงให้เห็นว่าครูใช้วิธีการให้แรงเสริม และการอธิบายให้เหตุผล ซึ่ง Hipple ได้นำเสนอแนวทางในการสร้างวินัยให้กับเด็ก ไว้ว่า ครูต้องเป็นแบบอย่าง สอน กระตุ้น สนับสนุนและส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งพฤติกรรมของเด็กและพฤติกรรมของคนรอบข้าง จากการสังเกตพบว่าครูบางคนยังมีการลงโทษ ให้แรงเสริมทางลบเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม อาจเป็นเพราะครูที่ได้รับการสังเกตนั้นมีประสบการณ์ในการสอนมาหลายปี มีความเคยชินในการจัดการพฤติกรรมด้วยการลงโทษ และการให้แรงเสริมทางลบ และเมื่อครูใช้วิธีการเหล่านี้ก็สามารถหยุดพฤติกรรมของเด็กได้ จึงทำให้ครูบางส่วนยังคงใช้วิธีการนี้อยู่ จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูใช้วิธีการให้แรงเสริมทางบวกกับพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เช่น ชมเชยเด็กที่มีพฤติกรรมตรงข้าม และให้แรงเสริมทางลบกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพื่อกำจัดพฤติกรรม เช่นลงโทษ หรือไม่ให้สิ่งที่เด็กต้องการ วิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอีกวิธีที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ การสร้างข้อตกลงร่วมกับเด็ก และให้เด็กกำหนดผลที่จะได้รับด้วยตัวเอง ซึ่งจากการสังเกตพบว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลดี เมื่อสร้างข้อตกลงแล้วพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กลดลงจนเกือบไม่มีเลย อย่างไรก็ตามผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูจัดการพฤติกรรม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวแล้ว พฤติกรรมส่วนใหญ่ลดลง

6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีข้อกำหนดในมาตราต่าง ๆ ที่เน้นถึงความสำคัญในการดูแลและให้การศึกษแก่เด็ก โดยมุ่งหวังให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมให้

ครูได้รับการพัฒนาตนเองให้จัดการเรียนการสอนได้สนองความต้องการของเด็ก และให้เด็ก
ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดต่าง ๆ ในการแก้ไขพฤติกรรม
ของเด็กมาใช้มากมาย ดังที่กล่าวไว้ในข้างต้นซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ครูได้รับการส่งเสริมให้มี
แนวทางในการจัดการเรียนการสอน การจัดการชั้นเรียนที่ดีขึ้น สุรัสวดี ปุณณโชติ (2538)

ได้ทำการศึกษาวิธีที่ครูใช้แก้ไขพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในกรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่า วิธีที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม คือ การเตือนด้วย
ท่าทางและคำพูด เมื่อปัญหายุติลงครูเสริมแรงด้วยการชมเชย แต่เมื่อปัญหายังคงดำเนินต่อไป
ครูใช้วิธี สั่งให้หยุด เข้าไปแยกเด็กออกจากเหตุการณ์ และเมื่อปัญหารุนแรงมากขึ้น

ครูส่วนใหญ่พยายามหาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง แก้ปัญหาด้วยตนเองและปรึกษาบุคคลอื่น

นอกจากนี้ อุทุมพร พรายอินทร์ (2542) ได้ศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาล

ในกรุงเทพมหานครพบว่า การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด การเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสม น่าสนใจ
การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและตรงกับความต้องการ ช่วยป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้
ครูบางคนเห็นว่าบางปัญหาไม่สามารถป้องกันได้ ซึ่งอาจเกิดไปตามสถานการณ์ สำหรับแนว
ปฏิบัติในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะต้องใช้วิธีการที่
แตกต่างกันไป ควรให้การดูแลอย่างใกล้ชิด การเตือนกันบ่อย ๆ การพูดคุยกับเด็กเป็นการส่วนตัว

สภาพแวดล้อมในสังคมมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้อาจ
ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กด้วย วิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก็ย่อมมีความเปลี่ยนแปลง
ไปด้วย ปัจจุบันมีการนำแนวคิดในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมมาใช้อย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละ
แนวคิดก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป ประกอบกับการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้เด็กได้เรียนรู้
อย่างมีความสุข และการที่จะทำให้เด็กมีความสุขได้ก็ควรหลีกเลี่ยงการลงโทษ การทำให้เด็กรู้สึก
ไม่สบายใจ ดังนั้นวิธีการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในปัจจุบันจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้แรงเสริม
ทางลบ Hipple (1986) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้วิธีการทางบวกหรืออย่างน้อยเทคนิคที่เป็นกลาง
จะแนะนำเด็กได้ดีกว่าการใช้วิธีการทางลบ นักทฤษฎีแห่งตนบอกว่าการทำงานกับเด็กโดยใช้
ทางบวกทำให้เด็กมีความคิดเกี่ยวกับตัวเองสูงขึ้น และช่วยให้สามารถพัฒนาทางอารมณ์ไปได้
ในทางที่เหมาะสม

จากการสำรวจพบว่าปัจจุบันครูมีแนวทางในการจัดการพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยในการ
จัดการพฤติกรรมของเด็กนั้นครูส่วนใหญ่มีการจัดการพฤติกรรมทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรม และ
มีการวางแผนการจัดการพฤติกรรมในระยะยาว โดยครูมีการใช้วิธีการในการจัดการพฤติกรรมที่
หลากหลาย จากการตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการบอก อธิบาย ให้เด็ก
รู้ถึงผลเสียของพฤติกรรม แสดงให้เห็นว่าครูมีการพัฒนาแนวทางในการจัดการพฤติกรรมของเด็กที่
ดีขึ้น นอกจากนี้ครูยังมีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวซึ่งผลจากการสำรวจแสดงให้เห็น

เห็นว่าวิธีการหนึ่งที่ครูใช้ในการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาว คือ การปรึกษาผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรม แสดงให้เห็นว่าครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยกันแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้บ้านและโรงเรียนร่วมกันพัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนส่วนใหญ่ครูยังใช้วิธีการให้แรงเสริมทางลบอยู่ แต่การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องการให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งการให้แรงเสริมทางลบส่วนใหญ่จะส่งผลให้เด็กไม่สบายใจ ไม่มีความสุข การใช้วิธีการทางบวกเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการทางบวกในการจัดการพฤติกรรมของเด็กต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้กระบวนการจัดการพฤติกรรมที่ชัดเจน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540.

กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2540.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.

กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.2543.

ทศนา ชมมณี และคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.

กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

นิตยา คุชภักดี และคณะ. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ-5 ปี.

กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2543.

นิสรา ขจรจิตต์เมตต์. การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2538.

ปฏิรูปการศึกษา,สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร:

พริกหวานกราฟฟิค,2542.

ปฏิรูปการศึกษา,สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไข

เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. กรุงเทพมหานคร :พริกหวานกราฟฟิค,2544.

ประเทือง ภูมิภัทราคม. ผลของการเสริมแรงทางบวกปรับพฤติกรรมก่อนกวนชั้นเรียนในห้องเรียน

วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก:การศึกษาในแง่ของการแผ่ขยาย

ข้ามพฤติกรรม สภาพการณ์ และการคงอยู่ของพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี

บัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.

ปราณี สาระจิตต์. การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครู

อนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2537.

ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร:จำไทย เพรส,2542.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ,2543.

พัชรี เจตนเสรีรักษ์. ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ(การเก็บเด็ก). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2537.

เยาวพา เศรษฐศิลป์. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แม็ค,2542.

รติชน พีรยสดี. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร:สุภาพใจ,2543.

รังสิมา สีนะพงษ์พิพิธ. ผลของการใช้ตัวแบบในนิทานหุ่นมือต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.

ลัดดาวัลย์ สืบจิต. การพัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.

วณิช บรรจง. ศิลปะการเข้าถึงจิตใจของเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศักติโลภา การพิมพ์,2531.

วราภรณ์ รักการวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ดันฮ้อ,2540.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. การเรียนรู้อย่างมีความสุข:สารเคมีในสมองกับความสุข. กรุงเทพมหานคร: โฆษิตการพิมพ์,2544.

สมพร สุทัศน์ีย์. จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2544.

สุโขทัยธรรมาธิราช,มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2525.

สุโขทัยธรรมาธิราช,มหาวิทยาลัย. เอกสารสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2525.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:ศักติโลภาการพิมพ์,2531.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช,2542.

สุรสวัสดิ์ ปุณณโชติ. การศึกษาวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2538.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัย:หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:โอเดียนส์ไตร์,2535.

อานนท์ อากาภิรมณ์. ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,2517.

อุทุมพร พรายอินทร์. การศึกษากิจการนักเรียนของครอบครัวในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2538.

อบรม สันนิบาต. วิชาการศึกษา 121 จิตวิทยาพัฒนาการ. มปป,มปป.

อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. ยอดกลยุทธ์การจัดการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร:เบรนนี,2545.

ภาษาอังกฤษ

Amie,B. One – Minute disipline ; Classroom management strategies that work.

United States of America : Jossey – Bass,2002.

Artesani,J.A.,and Mallar.L. Positive behavior supports in general education settings:

Combining person-centered planning and functional analysis. [Online]. 1998.

Available from:<http://thailis.uni.net.th/hwweda/detail.nsp> [2002,October 16]

Bredkamp,S.,and Copple,C. Developmentally appropriate practice in early childhood

programs.Washington D.C.:The national association for the education of
Young children,1997.

Crosser,S. "Managing the early childhood classroom". Young Children. (January

1992):23-28.

Eliason, C.F., and Jenkins,L.T. A practical guide to early childhood curriculum.

Missouri : The C.V.Mosby Company ,1981.

Essa,E. A practical guide to solving preschool behavior problems.4th ed.United States

of America:Delmar,1998.

Fuhr,D.Effective Classroom Discipline : Advice for Educators. NASSP – Bulletin,76

(January,1993):.82-86.

Herbert,M. Conduct disorders of childhood and adolescence. (A behavioral approach

to Assessment and treatment). New York:John Wiley&Sons,1979.

Hipple,L. "Classroom discipline problems?fifteen humane solutions". ,(Annual Editions.)

Judy Spittle Mckee (ed).,Guilford Early ChildhoodEducation 86/87., pp.164-

167,.Connecticut : The Dushkin Publishing Group,1986.

Jalongo,M.R. Early childhood language arts. Boston:Allyn and Bacon,1992.

- Justen,J.,and Howerton,.D. Behavior management strategies. [Online]. 1993.
 Availabel From:<http://cpt.fsu.edu/tree/JUSTEEN.html>. [2003.March 17]
- Kauchak,D.P.,Eggen,P.D. Learning and teaching : research – based methods.
 Boston:Allyn and Bacon,1998.
- KrumboltZ,J.,KrumboltZ,H. Changing children's behavior. New York:Prentice-Hall. 1972.
- Miller,C.S." Buiding self-control : Discipline for young children, (Annual Editions.) Judy
 Spitler Mckee (ed.),Guilford, Early childhood education 86/87. ,pp.168-171,
 Connecticut : The Dushkin Publishing Group,1986.
- Ministry of Education. Providing positive guidance. New Zealand;Wellington,1998.
- Modica,Marianne,"A positive approach to discipline in an early childhood setting",
 Paciorek and Munro (editors). Early Childhood Education 94/95, pp. 162-
 164Connecticut:: The Dushkin Publishing Group,1994.
- Morrison, S.G. Early childhood education today. 7th United States of America :
 Prentice – Hall , 1998.
- Willam, A.R. Classroom behavior. London : Paul Chapman Publishing , 2000.
- Wolfgang,C.H.,and Wolfgang,M.E. The three faces of discipline for early childhood:
 empowering teachers and students. Boston:Allyn and Bacon,1995.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์แพทย์หญิง เพ็ญแข ลิมศิลา
อดีตรองผู้อำนวยการโรงพยาบาลยุวประสาทไวทยโยปถัมภ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จันทรเพ็ญ เข็้อพานิช
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ดร.ศรินทร์ร วิทยะสิรินันท์
ครูใหญ่ฝ่ายไทยโรงเรียนบางกอกพัฒนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 เขต 2 และ เขต 3

เขตการปกครองใน กรุงเทพมหานคร	โรงเรียน	
	โรงเรียนเอกชน	โรงเรียนรัฐบาล
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1		
1. พระนคร	พิมานวิทย์,สวนเด็ก	พระตำหนักสวนกุหลาบ ,วัดชนะสงคราม, อนุบาลวัดปรีณายก
2. ป้อมปราบศัตรูพ่าย	สตรีจุลนาค , อนุบาลบ้านบาตร	วัดพลับพลาชัย , วัดโสมนัส
3. ปทุมวัน	อนุบาลจุไรรัตน์ , อนุบาลสุนี	-
4. สัมพันธวงศ์	-	มหาวิทยาลัยวัด , วัดชัยชนะสงคราม
5. บางรัก	อนุบาลชวนชื่น , สัจจพิทยา	-
6. ดุสิต	จิตรลดา , กั้นตะบุตร	วัดโบสถ์
7. บางซื่อ	อนุบาลแสงโสม , พริยะโยธิน	วัดเวตวันธรรมมาวาส
8. พญาไท	อนุบาลรัศมี , คาริภา	อนุบาลสามเสน
9. ราชเทวี	อนุบาลตันติเมธ , อำนวยศิลป์	พญาไท
10. ยานนาวา	วรมงคล , ตริวิทยา	ประถมนนทรี , วัดदान
11. สาทร	เซนต์หลุยส์ศึกษา , อนุบาลวัฒนา	ทุ่งมหาเมฆ
12. บางคอแหลม	อนุบาลไผ่งาม , จินดาอักษร	-
13. พระโขนง	สมภวิล , ใจรักอนุบาล	-
14. คลองเตย	อนุบาลมารี , ศรีวิกรม์	คาราคาม , ฝายน้ำทิพย์
15. ดินแดง	อนุบาลปานตา , อนุบาลรังสีวิทย์	-
16. วัฒนา	อนุบาลทักษิณา , เกษมพิทยา	อนุบาลพิบูลเวศม์
17. บางนา	อนุบาลอุดมสุข , รุ่งเรืองวิทยา	-
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2		
18. ห้วยขวาง	สมฤทัย , อนุบาลโชคชัย	พิบูลอุปถัมภ์ , วัดใหม่ช่องลม , วัดอุทัยธาราม
19. บางเขน	อมตยกุล , อนุบาลรัตนจักร	-
20. ดอนเมือง	อนุบาลเกษร , เจริญวิทยศึกษา	-
21. จตุจักร	จินตานุกุล , อนุบาลโชติมา	บางบัว
22. บางกะปิ	อนุบาลทับแก้ว , อนุบาลชุติมา	-
23. ลาดพร้าว	อนุบาลสังสิทธิ์ , อนุบาลสุขฤทัย	-

เขตการปกครองใน
กรุงเทพมหานคร

โรงเรียน

โรงเรียนเอกชน

โรงเรียนรัฐบาล

24. วังทองหลาง	กานดา , อนุบาลรัชนิภา	พระยาประเสริฐสุนทราศรัย
25. สายไหม	ศิริวัฒน์วิทยา , อนุบาลอมรวัฒน์	ไทยรัฐวิทยา 75
26. หลักสี่	เจริญผลวิทยา , ฝั่โทอุดมศึกษา	-
27. นิ่งกุ่ม	อนุบาลอุทกหนุ , แอญจมินทร์	-
29. ประชา	อนุบาลมหาวิทยาลัย ศุภกรรณวิทยา	บ้านระนองบอน
29. มีนบุรี	มีนบุรีศึกษา มีนประสาทวิทยา	-
30. ลาดกระบัง	อนุบาลวังทอง , อนุบาลธรรมดญา	-
31. หนองจอก	เซนต์เทเรซา , อนุบาลธนาภาค	-
32. สวนหลวง	อนุบาลสายทิพย์ , ปิยะจิตวิทยา	วัดมหาบุศย์
33. คลองสามวา	นิรชาศึกษา , ขุมทองวิทยา	-
34. คันนายาว	ทรงวิทยศึกษา , อนุบาลนิรมล	-
35. สะพานสูง	อนุบาลยุคคธ , ศิริเพ็ญ	-

เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

36. ภาษีเจริญ	แมติศึกษา , อนุบาลธีรานุรักษ์	วัดนาคปรก
37. บางกอกน้อย	ดิลกศึกษา , อนุบาลจิรภา	โรชิตลไมสร , วัดอมรินทร์าราม
38. บางพลัด	พัฒน์วิทย , ทิวไผ่งาม	-
39. ดลิ่งชัน	อยู่เย็นวิทยา , อนุบาลนกัน้อย	วัดช่างเหล็ก
40. บางกอกใหญ่	อนุบาลวรพิม , อนุบาลรุจิโรจน์	ประดมทวิธวิเศก , วัดเจ้ามูล , วัดสังข์กระจาย , วัดหงส์รัตนาราม
41. หนองแขม	อนุบาลนครธน , อนุบาลก้องหล้า	-
42. ทวีวัฒนา	อนุบาลจากราช , อนุบาลโรติกกาญจน์	-
43. ธนบุรี	มณีวิทยา , อนุบาลสายทอง	วัดประยุรวงศาวาส
44. คลองสาน	มานะวิทยา , อนุบาลนันทิยา	-
45. บางขุนเทียน	อนุบาลนพรัตน์ , สมิตธิพงศ์	-
46. จอมทอง	แม่พระประจักษ์ , อนุบาลสิริอักษร	วัดหนึ่ง , อนุบาลวัดนางนอง
47. ราษฎร์บูรณะ	วรรณะวิทย , อนุบาลสมฤดี	-
48. บางแค	อนุบาลเด่นหล้า , อนุบาลเต็มยศ	ราชวินิตประดมบางแค
49. ทุ่งครุ	ศาสสณัประชาศุทธิศททยาหาร,เมืองอ่ำไ ศึกษา	-
50. บางบอน	อนุบาลเอกชัย , ดวงวิภา	-

รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

เขตการปกครองในกรุงเทพมหานคร	โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
1. พระนคร	วัดสุทัศน์
2. ป้อมปราบศัตรูพ่าย	วัดพระพิเรนทร์
3. ปทุมวัน	วัดปทุมวนาราม
4. สัมพันธวงศ์	วัดปทุมคงคา
5. บางรัก	วัดหัวลำโพง
6. ดุสิต	วัดจันทร์สมมิตร
7. บางซื่อ	วัดสร้อยทอง
8. พญาไท	วัดไม้ต้น
9. ราชเทวี	กิ่งเพชร
10. ยานนาวา	วัดช่องนนทรี
11. สาทร	วัดดอน
12. บางคอแหลม	วัดราชสิงขร
13. พระโขนง	บางจาก
14. คลองเตย	วัดคลองเตย
15. ดินแดง	วิสุทธิศ
16. วัฒนา	วัดธาตุทอง
17. บางนา	รุ่งเรืองอุปถัมภ์
18. ห้วยขวาง	ประชาราษฎร์บำเพ็ญ
19. บางเขน	บ้านคลองบัว
20. ดอนเมือง	เปรมประชา
21. จตุจักร	ประชานิเวศน์
22. บางกะปิ	วัดเทพศิลา
23. ลาดพร้าว	วัดลาดพร้าว
24. วังทองหลาง	วัดสามัคคีธรรม
25. สายไหม	ประชานุกูล
26. หลักสี่	วัดหลักสี่
27. บึงกุ่ม	วัดบางเตย
28. ประเวศ	คลองปึกหลัก
29. มีนบุรี	วัดบำเพ็ญเหนือ
30. ลาดกระบัง	วัดลาดกระบัง
31. หนองจอก	วัดหนองจอก
32. สวนหลวง	วัดปากบ่อ

เขตการปกครองในกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

33. คลองสามวา	ประชาราษฎร์อุปถัมภ์
34. คันนายาว	จินดาบำรุง
35. สะพานสูง	วัดลาดบัวขาว
36. ภาษีเจริญ	วัดนิมมานรดี
37. บางกอกน้อย	วัดสุวรรณาราม
38. บางพลัด	วัดบางพลัด
39. ตลิ่งชัน	ฉิมพลี
40. บางกอกใหญ่	วัดท่าพระ
41. หนองแขม	วัดหนองแขม
42. ทวีวัฒนา	คลองมหาสวัสดิ์
43. ธนบุรี	วัดนุคคโล
44. คลองสาน	วัดทองนพคุณ
45. บางขุนเทียน	วัดเลา
46. จอมทอง	วัดสี่สุก
47. ราษฎร์บูรณะ	วัดบางปะกอก
48. บางแค	วัดบางไผ่
49. ทุ่งครุ	สามัคคีบำรุง
50. บางบอน	วัดบางบอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามครูประจำชั้น เรื่องการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล
2. แบบสังเกตครูประจำชั้น เรื่องการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล
3. แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น เรื่องการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล

เรื่อง การศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยของครูประจำชั้นอนุบาล

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยของครูประจำชั้นอนุบาลด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนเพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำมาประมวลเป็นภาพรวมและนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 วิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรม มี 13 ข้อแต่ละข้อแบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 วิธีการที่ครูใช้จัดการพฤติกรรมทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ตอนที่ 2 วิธีการที่ครูใช้จัดการพฤติกรรมในระยะยาวเพื่อทำให้พฤติกรรม

ลดลงหรือหมดไป

แบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปกติ และขอให้คำจำกัดความเพื่อความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง การกระทำ หรือการแสดงออกของเด็กปกติที่เป็นการรบกวนหรือที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกหรือเกิดอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยต่อตนเอง หรือต่อบุคคลอื่นภายในโรงเรียนทั้งใน และนอกชั้นเรียน ในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อตนเอง และหรือบุคคลรอบข้างในระดับที่เกินกว่าพฤติกรรมตามวัย โดยการกระทำนั้นมีผลให้กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ต้องหยุดชะงักไม่เป็นไปตามข้อตกลงของชั้นเรียน มีผลทางลบต่อร่างกายและความรู้สึก ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำและมีความรุนแรง

การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง วิธีการที่ครูใช้ในการดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปกติที่เด็กได้กระทำหรือได้แสดงออกต่อตนเองหรือบุคคลอื่นภายในโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งที่เป็นปัญหามากและปัญหาน้อย

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกใดๆ ของเด็กปกติที่นำไปสู่การเกิดอันตรายโดยตรงต่อสุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงการกระทำที่มีผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น และเป็นพฤติกรรมที่ครูไม่สามารถเพิกเฉยได้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกใดๆ ของเด็กปกติที่ทำให้ตัวเองไม่สามารถไปถึงเป้าหมายของการเรียนได้ เป็นพฤติกรรมที่รบกวนตัวเอง

ส่วนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ ชี้ดเครื่องหมาย / ลงใน () และเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. อายุ.....ปี

2. เพศ () ชาย () หญิง

3. ระดับการศึกษา

() มัธยมศึกษาปีที่ 6

() อนุปริญญา หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

() ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

() ปริญญาโท หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

() อื่นๆโปรดระบุ.....

4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย

() มี () ไม่มี

ถ้ามี ท่านเคยได้รับความรู้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() เรียนในสถาบันฝึกหัดครู (มหาวิทยาลัย)

() เข้ารับการฝึกอบรม หรือ สัมมนา

() ศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งความรู้ต่างๆ

() ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

() อื่นๆโปรดระบุ.....

5. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

5.1 โรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของ

() สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต.....

() สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ข้ามนไปตอบข้อ 5.3

5.2 โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียน

() เอกชน

() รัฐบาล

5.3 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....ปี

6 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในความดูแลของท่านปีการศึกษาปัจจุบัน

6.1 เด็กอนุบาลชั้นปีที่.....

6.2 อายุเฉลี่ยของเด็ก.....ปี

6.3 จำนวนเด็กในห้องของท่าน.....คน ชาย.....คน/หญิง.....คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 วิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วขีดเครื่องหมาย / ลงใน เพื่อระบุวิธีการที่

ท่านใช้ในการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยจนแล้วได้ผลดีที่สุด

พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก

1. **ทำร้ายร่างกายผู้อื่น** หมายถึง การใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายทำให้ผู้อื่นเกิดความ

เจ็บปวดทางกาย เช่น กัด หยิก ทูบ ตี เตะ ต่อย ตบหน้า ตบศีรษะ

เด็กของท่านมีพฤติกรรมนี้หรือไม่ มี ไม่มี

ตอนที่ 1

วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมทำร้ายร่างกายผู้อื่น (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

แยกเด็กไปนั่งคนเดียวขณะที่เพื่อนทำกิจกรรม

อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำร้ายร่างกายคนอื่นไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเจ็บ

ถามเด็กว่าถ้าเพื่อนทำแบบนี้กับเด็กบ้างจะรู้สึกอย่างไร

ลงโทษให้เด็กกััดตนเอง

อื่นๆ โปรดระบุ.....

เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่

ปฏิบัติ ไปตอบตอนที่ 2

ไม่ปฏิบัติ เหตุผลที่ไม่ได้ปฏิบัติต่อไปคือ.....

ตอนที่ 2

วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม

แสดงบทบาทสมมติให้เห็นถึงผลเสียของการทำร้ายร่างกายผู้อื่น

ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม

ให้เด็กที่ถูกเพื่อนทำร้ายร่างกายทำร้ายกลับคืนไป

อื่นๆ โปรดระบุ.....

ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนประสบความสำเร็จ

ภายใน 1 สัปดาห์

ภายใน 1 เดือน

ภายใน 1 ภาคเรียน

ภายใน 1 ปีการศึกษา

อื่นๆ โปรดระบุ.....

จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่ เท่าเดิม น้อยลง

2. ทำร้ายผู้อื่นทางวาจา หมายถึง การกระทำที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ และความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การตั้งฉายาให้เพื่อน ใช้คำพูดที่หยาบคายอย่างรุนแรง และชักชวนให้เพื่อนไม่ยอมรับคนที่ตนเองไม่ชอบเป็นประจำ
- เด็กของท่านมีพฤติกรรมนี้หรือไม่ มี ไม่มี :

ตอนที่ 1

วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่นทางวาจา (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ไม่สนใจเด็กที่ทำร้ายผู้อื่นทางวาจาแต่หันไปสนใจเด็กที่ถูกทำร้ายทางวาจา
- อธิบายให้เด็กฟังว่าการทำแบบนี้ไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้คนอื่นเสียใจ
- ถามเด็กว่าถ้าเพื่อนทำแบบนี้กับเด็กบ้างจะรู้สึกอย่างไร
- ให้เด็กตบปากตัวเอง
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่

- ปฏิบัติ ไปตอบตอนที่ 2
- ไม่ปฏิบัติ เหตุผลที่ไม่ได้ปฏิบัติต่อไปคือ.....

ตอนที่ 2

วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม
- สนทนาซักถามในชั้นเรียนถึงผลเสียของการทำร้ายผู้อื่นทางวาจา
- ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม
- ย้ำเรื่องที่เด็กทำผิดบ่อยๆ เมื่อมีโอกาส
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนประสบความสำเร็จ

- ภายใน 1 สัปดาห์
 - ภายใน 1 เดือน
 - ภายใน 1 ภาคเรียน
 - ภายใน 1 ปีการศึกษา
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- ขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่ เท่าเดิม น้อยลง

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย

1. ไม่สนใจการเรียน หมายถึง การไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่ตั้งใจในการทำกิจกรรม การแยกตัวเอง ออกจากกิจกรรมต่างๆ ไม่สนใจกิจกรรมในห้องเรียน เหม่อลอย และไม่มีการตอบสนองเป็นบางครั้ง

เด็กของท่านมีพฤติกรรมนี้หรือไม่ มี ไม่มี :

ตอนที่ 1

วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมไม่สนใจการเรียน (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- เทิกเฉย
- บอกเด็กว่าถ้าเด็กไม่เรียนเด็กจะไม่เข้าใจ
- ถามเด็กถึงข้อเสียของการไม่ตั้งใจเรียน
- เรียกให้เด็กตอบคำถาม และลงโทษเมื่อเด็กตอบคำถามไม่ได้
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่

- ปฏิบัติ ไปตอบตอนที่ 2
- ไม่ปฏิบัติ เหตุผลที่ไม่ได้ปฏิบัติต่อไปคือ.....

ตอนที่ 2

วิธีการที่ท่านใช้ในระยะยาวเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม
- จับคู่เด็กกับเพื่อนที่กระตือรือร้นในการเรียน
- ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข
- พุดตอกย้ำพฤติกรรมของเด็กให้เพื่อนในห้องฟังเสมอๆ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนประสบความสำเร็จ

- ภายใน 1 สัปดาห์
- ภายใน 1 เดือน
- ภายใน 1 ภาคเรียน
- ภายใน 1 ปีการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่ เท่าเดิม น้อยลง

2. เอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่างๆของร่างกายเข้าปาก เช่น กัดเล็บ ดูดนิ้ว อมของ

เด็กของท่านมีพฤติกรรมนี้หรือไม่ มี ไม่มี

ตอนที่ 1

วิธีการที่ท่านใช้ทันทีเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่างๆของร่างกายเข้าปาก (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ทำโทษให้เด็กอมสิ่งของนั้นไปจนกว่าครูจะบอกให้พอ
- บอกเด็กว่าการทำแบบนี้จะทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย
- ถามเด็กถึงข้อดี ข้อเสียของการเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่างๆของร่างกายเข้าปาก
- ตีเมื่อเห็นเด็กเอาของเข้าปาก
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

เมื่อพฤติกรรมหยุดไปท่านได้มีการวางแผนจัดการพฤติกรรมในระยะยาวหรือไม่

- ปฏิบัติ ไปตอบตอนที่ 2
- ไม่ปฏิบัติ เหตุผลที่ไม่ได้ปฏิบัติต่อไปคือ.....

ตอนที่ 2

วิธีการที่ท่านใช้ในระยะเวลาเพื่อให้พฤติกรรมลดลงหรือหมดไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สังเกตความถี่ ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมและหาสาเหตุเพื่อนำไปวางแผนการแก้ไขพฤติกรรม
- เล่านิทานแสดงที่แสดงให้เห็นโทษของการเอาสิ่งของ วัตถุ ส่วนต่างๆของร่างกายเข้าปาก
- ปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไข
- เอาบอระเพ็ดทาสิ่งที่เด็กชอบเอาเข้าปาก
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการจัดการพฤติกรรมจนประสบความสำเร็จ

- ภายใน 1 สัปดาห์
- ภายใน 1 เดือน
- ภายใน 1 ภาคเรียน
- ภายใน 1 ปีการศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

จนขณะนี้เด็กยังมีพฤติกรรมนั้นอยู่ เท่าเดิม น้อยลง

ตัวอย่างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

วัน/เวลา.....

ผู้สังเกต.....

ชื่อครู.....ตำแหน่ง.....ชั้น.....

โรงเรียน.....สังกัด.....

ตอนที่ 1 แบบบันทึกการสังเกตสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

.....
.....

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

.....
.....

แผนผังโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

สัมภาษณ์วันที่...../...../.....

สัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์..... ตำแหน่ง

หน่วยงาน.....สังกัด

ระดับการศึกษาสูงสุด.....

ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กอนุบาล (3-5 ปี)..... ปี

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กอนุบาลที่เกิดขึ้นในและนอกห้องเรียน และวิธีการที่ครูใช้ในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1. ท่านพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอะไรบ้างในชั้นเรียนของท่าน

- มีพฤติกรรมใดบ้างที่ท่านคิดว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพและส่งผลกระทบต่อใคร อย่างไร

.....

.....

- มีพฤติกรรมใดบ้างที่ท่านคิดว่าส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย และส่งผลกระทบต่อใคร อย่างไร

.....

.....

- มีพฤติกรรมใดบ้างที่ท่านคิดว่าส่งผลกระทบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้อื่น และกระทบอย่างไร

- มีพฤติกรรมใดบ้างที่ท่านคิดว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อย(กระทบต่อตนเองเท่านั้น) และกระทบอย่างไร

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนัยน์ชนก ศรีทองสุข เกิดเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2522 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2543 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย